

รายงานประจำปี ๒๕๔๖
ANNUAL REPORT 2003

ANIMAL NUTRITION DIVISION

กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รวบรวมและจัดทำโดย

รหัส ๐๐๓ - ๐๑ - ๔๓

กลุ่มพัฒนาระบบจัดการอาหารสัตว์

คำนำ

รายงานประจำปี ๒๕๕๖ เล่มนี้ จัดทำและรวบรวมโดยกองอาหารสัตว์ ในหนังสือเล่มนี้ ได้รวบรวมสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ กิจกรรมนาหญ้าฯ งานพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานวิจัย โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ และโครงการอื่นๆ ที่กองอาหารสัตว์ได้ดำเนินการมาในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ โดยเจ้าหน้าที่ของกองอาหารสัตว์ประจำอยู่ที่ส่วนกลาง และปฏิบัติงานอยู่ส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ๘ แห่ง สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ๒๑ แห่ง และศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี ๓ แห่ง จุดประสงค์เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลด้านอาหารสัตว์ให้กับผู้สนใจ โดยจัดส่งให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น หน่วยงานสังกัดกรมปศุสัตว์ และหน่วยงานราชการอื่นๆ นอกจากรายงานประจำปี ๒๕๕๖ เล่มนี้แล้ว กองอาหารสัตว์ยังมี Website เพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านอาหารสัตว์ โดยผู้ที่สนใจสามารถที่จะศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.dld.go.th/nutrition

(นายจิระวัชร เข็มสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการกองอาหารสัตว์

มกราคม ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

หน้าที่และความรับผิดชอบ/แผนงาน

หน้าที่ความรับผิดชอบ	1
แผนงาน/งาน/โครงการที่กองอาหารสัตว์รับผิดชอบ	3

อัตรากำลัง

ข้าราชการ	9
ลูกจ้างประจำ	10
ลูกจ้างชั่วคราว	10

แผนปฏิบัติงาน

งบประมาณ

ผลการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ 2546

งานบริหารทั่วไปของส่วนกลางกองอาหารสัตว์	29
---	----

งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

การผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

- การผลิตเมล็ดพันธุ์	30
- ผลการปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	33
- การใช้เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	33
- การพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	35
- การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	36

การผลิตและการใช้เสบียงสัตว์

- การผลิตเสบียงสัตว์	39
- การใช้เสบียงสัตว์	39
- เเสบียงสัตว์คงเหลือของศูนย์วิจัยฯ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์	43

นาหญ้าและพัฒนาอาชีพผลิตเสบียงสัตว์เพื่อการจำหน่ายปี 2546

- ผลการจำหน่ายเสบียงสัตว์	47
- เงินทุนหมุนเวียน	52

พัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์

- จัดตั้งหมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์	63
- สาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	63
- สาธิตเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์	63
- สาธิตการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาผลิตอาหารสัตว์	63
- สาธิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์	63

- สาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์และการจัดการใช้ประโยชน์	64
- พัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกับ JICA	64
- สนับสนุนเกษตรกรผลิตเสบียงสัตว์	

งานวิจัย

- ผลการศึกษาวิจัยด้านอาหารสัตว์	71
- ผลการศึกษาวิจัยด้านพืชอาหารสัตว์	76
- ผลการศึกษาวิจัยด้านคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์	80
- ผลการดำเนินงานโครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ปี 2546	82

งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- โครงการโคนมสวนจิตรลดา	87
- โครงการทัพบิมสยาม 03	87
- โครงการทัพบิมสยาม 05	89
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	90
- โครงการผลิตอาหารช้างสำคัญ	90
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	90
- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	91
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	92
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์บริเวณรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	92
- โครงการพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หมู่บ้านปศุสัตว์ – เกษตรมูโนะ	93
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมบริเวณรอบ ๆ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์	94
- โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ	94

โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ

- โครงการความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์ และ JICA "โครงการพัฒนา การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย"	97
- โครงการความร่วมมือในการศึกษาวิจัยระหว่างกรมปศุสัตว์ และ JIRCAS	100
- โครงการ LLSP	101

โครงการอื่น ๆ

- โครงการธนาคารโค – กระบือ ปี 2546 105
- การผลิตและจัดส่งหญ้าแห้งให้สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์(สทป.)... 107
- งานสารสนเทศของกองอาหารสัตว์ 108

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	สถานที่ตั้งและเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์/ สถานีพัฒนาอาหารสัตว์	4
ตารางที่ 2	อัตราค่าจ้างข้าราชการของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2546	9
ตารางที่ 3	อัตราลูกจ้างประจำกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2546	10
ตารางที่ 4	อัตราลูกจ้างชั่วคราวจากงานผลิตพันธุ์สัตว์และงานส่งเสริมการปศุสัตว์	10
ตารางที่ 5	งบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ปี 2546 จำแนกตามแผนงาน/งาน	17
ตารางที่ 6	งบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ปี 2546 จำแนกตามหมวดรายจ่าย	17
ตารางที่ 7	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานส่งเสริมการปศุสัตว์ จำแนกตามหมวดรายจ่าย	18
ตารางที่ 8	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในส่วนกลาง)	20
ตารางที่ 9	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 1 และ 6)	20
ตารางที่ 10	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 2)	20
ตารางที่ 11	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 3)	21
ตารางที่ 12	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 4)	21
ตารางที่ 13	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 5)	22
ตารางที่ 14	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 7)	22
ตารางที่ 15	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 8)	22
ตารางที่ 16	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 9)	23
ตารางที่ 17	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในส่วนกลาง)	23
ตารางที่ 18	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 1 และ 6)	23
ตารางที่ 19	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 2)	24
ตารางที่ 20	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 3)	24
ตารางที่ 21	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 4)	24
ตารางที่ 22	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 5)	25
ตารางที่ 23	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 7)	25
ตารางที่ 24	การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 8)	25

ตารางที่ 25 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 9)	25
ตารางที่ 26 ผลการปฏิบัติงานทั่วไป (เฉพาะส่วนกลางกองอาหารสัตว์)	29
ตารางที่ 27 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ชั้นเมล็ดพันธุ์หลักและชั้นเมล็ดพันธุ์ขยาย ผลิตโดยศูนย์/สถานี ปีงบประมาณ 2546	30
ตารางที่ 28 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ผลิตโดยเกษตรกร ปีงบประมาณ 2546	31
ตารางที่ 29 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกรมปศุสัตว์ ปีงบประมาณ 2546 (แยกตามชนิดพันธุ์)	32
ตารางที่ 30 ผลการปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปีงบประมาณ 2546	33
ตารางที่ 31 ผลการจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ตามโครงการ/กิจกรรมกองส่งเสริมการปลูกสัตว์ ปีงบประมาณ 2546	34
ตารางที่ 32 แสดงเมล็ดพันธุ์คงเหลือปีงบประมาณ 2546 แยกตามชนิดพันธุ์	35
ตารางที่ 33 ผลการปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี 2546	36
ตารางที่ 34 แสดงผลการผลิตเสบียงสัตว์ปี 2546	39
ตารางที่ 35 แสดงการใช้เสบียงสัตว์ในปี 2546	39
ตารางที่ 36 แสดงผลการใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยปี 2546 เป็นรายจังหวัด	40
ตารางที่ 37 แสดงผลการสนับสนุนเสบียงสัตว์ช่วยเหลือภัยแล้ง ปี 2546	42
ตารางที่ 38 แสดงการสำรองเสบียงสัตว์สำหรับใช้ ปี 2546	43
ตารางที่ 39 แสดงจำนวนสมาชิกและผลผลิตเสบียงสัตว์กิจกรรมนาหญ้า ปีงบประมาณ 2546 ...	48
ตารางที่ 40 แสดงมูลค่าการจำหน่ายเสบียงสัตว์ของเกษตรกรกิจกรรมนาหญ้า ปีงบประมาณ 2546	49
ตารางที่ 41 แสดงผลผลิตเสบียงสัตว์กิจกรรมนาหญ้า รายจังหวัด ปีงบประมาณ 2546	50
ตารางที่ 42 แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนาหญ้า ปีงบประมาณ 2546	53
ตารางที่ 43 หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	64
ตารางที่ 44 แสดงกิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	65
ตารางที่ 45 กิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์	67
ตารางที่ 46 ผลการปฏิบัติงานวิเคราะห์อาหารสัตว์	80
ตารางที่ 47 สรุปผลการปฏิบัติงานการเลี้ยงฟื้นฟูสภาพโค-กระบือ ของธนาคารโค-กระบือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2546	104
ตารางที่ 48 ผลการจัดส่งหญ้าแห้งให้สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการปศุสัตว์ ปีงบประมาณ 2546	105

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	แสดงอัตรากำลังของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ปี 2546 จำแนกตามประเภทของอัตรากำลัง	9
ภาพที่ 2	แผนภูมิแสดงโครงสร้างของกรมปศุสัตว์เฉพาะในส่วนของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์	11
ภาพที่ 3	แสดงสัดส่วนการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานส่งเสริมการปศุสัตว์ตามหมวดรายจ่าย	19
ภาพที่ 4	กราฟเปรียบเทียบความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์จำหน่าย(CS) ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน	37
ภาพที่ 5	กราฟเปรียบเทียบความงอกของเมล็ดพันธุ์จำหน่าย(CS) ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน	37
ภาพที่ 6	กราฟเปรียบเทียบความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตในศูนย์ฯ/สถานีฯ ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน	38
ภาพที่ 7	กราฟเปรียบเทียบความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตในศูนย์ฯ/สถานีฯ ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน	38
ภาพที่ 8	ภาพรวม การผลิตและการใช้เสบียงสัตว์ปี 2546	44
ภาพที่ 9	แสดงสัดส่วนการผลิตเสบียงสัตว์ชนิดต่าง ๆ กิจกรรมนาหญ้า ปี 2546	48
ภาพที่ 10	กราฟแสดงมูลค่าการจำหน่ายเสบียงสัตว์ของเกษตรกร กิจกรรมนาหญ้า ปีงบประมาณ 2546	50

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. กองอาหารสัตว์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนาด้านอาหารสัตว์ และพืชอาหารสัตว์
2. พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ และพืชอาหารสัตว์
3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

2. งานบริหารทั่วไป มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณและงานธุรการทั่วไป
2. ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการเงิน การบัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารงานบุคคล การติดต่อประสานงาน และงานสถิติข้อมูล
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน งบประมาณ และเร่งรัดติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของกองอาหารสัตว์

3. กลุ่มวิเคราะห์อาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์ การเพิ่มคุณค่าทางอาหารสัตว์ โดยการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน คุณภาพของน้ำ
2. วิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบและประเมินคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์ คุณภาพของดิน น้ำเพื่อสนับสนุนงานวิจัยและงานทดสอบเทคโนโลยี
3. กำหนดมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์พืชอาหารสัตว์และเลี้ยงสัตว์ (Postharvest)
4. กำหนดและประสานแผนงานวิจัย วิเคราะห์และตรวจสอบคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์ คุณภาพดิน น้ำ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการวิเคราะห์อาหารสัตว์

4. กลุ่มวิจัยอาหารสัตว์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยความต้องการสารอาหารของสัตว์แต่ละชนิด พัฒนารูปแบบและวิธีการให้อาหารสัตว์ ประเมินการใช้ประโยชน์ของวัตถุดิบอาหารสัตว์ และวัตถุดิบอื่นที่นำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์
2. กำหนดและประสานแผนงานวิจัยด้านอาหารสัตว์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์

5. **กลุ่มวิจัยพืชอาหารสัตว์** มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ การจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ การใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์ การขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์และอนุรักษ์พันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
2. กำหนดมาตรฐานแปลงผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์
3. กำหนดและประสานแผนงานวิจัยพืชอาหารสัตว์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชอาหารสัตว์ ให้กับนักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกรผู้สนใจ

6. **กลุ่มพัฒนาระบบจัดการอาหารสัตว์** มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาระบบจัดการอาหารสัตว์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์และแก้ไขปัญหาด้านอาหารสัตว์ของเกษตรกรในภาพรวมของประเทศ
2. กำหนดและประสานแผนงานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ งานผลิตเสบียงสัตว์ และงานวิจัยระบบจัดการอาหารสัตว์
3. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีงานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ งานผลิตเสบียงสัตว์ และระบบจัดการอาหารสัตว์

7. **ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ (8 ศูนย์)** มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. วิจัยและทดสอบเทคโนโลยีอาหารสัตว์ เพื่อแก้ไขปัญหาและปรับให้เหมาะสมกับเกษตรกรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
2. วางแผนพัฒนาและปฏิบัติงานผลิตเมล็ดพันธุ์หลัก เมล็ดพันธุ์ขยาย เมล็ดพันธุ์จำหน่าย และเสบียงสัตว์ให้เพียงพอสำหรับเกษตรกรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล และพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์ และตลาดเสบียงสัตว์
3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
4. วิเคราะห์คุณค่าทางอาหารสัตว์ (เฉพาะศูนย์ฯ นครราชสีมา, ขอนแก่น และนราธิวาส)
5. ตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ (เฉพาะศูนย์ฯ ขอนแก่น และนครราชสีมา)

8. **สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ (21 สถานี)** มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย เมล็ดพันธุ์จำหน่ายและเสบียงสัตว์ให้เพียงพอสำหรับเกษตรกรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแล และพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์ และตลาดเสบียงสัตว์
2. พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ให้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
3. ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ (เฉพาะสถานีฯ มหาสารคาม และร้อยเอ็ด)

แผนงาน/งาน/โครงการ ที่กองอาหารสัตว์รับผิดชอบ

แผนงานส่งเสริมการผลิตการเกษตร

งานพัฒนาพันธุ์สัตว์

1. กิจกรรมพัฒนาพันธุ์พืชอาหารสัตว์

งานส่งเสริมการปศุสัตว์

1. กิจกรรมวิจัยอาหารสัตว์
2. งานพัฒนาปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. โครงการความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์

งานอื่นๆ

1. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ
2. โครงการพิเศษอื่นๆ

ตารางที่ 1 สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกองอาหารสัตว์

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์ - FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
กองอาหารสัตว์	กรมปศุสัตว์ วิทยาไทย กรุงเทพฯ 10400 e-mail : angsola@dotma . com	ทั่วราชอาณาจักรไทย และประสานงานกับต่างประเทศ
ผู้อำนวยการกองอาหารสัตว์	โทร. 0-2653-4487 FAX 0-2653-4933 email : chirawak@d.d.go.th	
งานบริหารทั่วไป	โทร. 0-2653-4488, 0-2653-4444 ต่อ 3412-5 FAX 0-2653-4933 email : nutrition1@d.d.go.th	
กลุ่มพัฒนาระบบจัดการอาหารสัตว์	โทร. 0-2653-4489, 0-2653-4444 ต่อ 3421-2 email : nutrition5@d.d.go.th	
กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	โทร. 0-2653-4489, 0-2653-4444 ต่อ 3421-2 email : nutrition2@d.d.go.th	
กลุ่มงานวิจัยพืชอาหารสัตว์	โทร. 0-2653-4491, 0-2653-4444 ต่อ 3441-2 email : nutrition4@d.d.go.th	
กลุ่มงานวิจัยอาหารสัตว์	โทร. 0-2653-4490, 0-2653-4444 ต่อ 3431-2 email : nutrition3@d.d.go.th	
กลุ่มงานวิเคราะห์อาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์	ผ. ดิฉันนทร์ ต. บางกระดี่ อ. เมือง จ. นนทบุรี 12000 โทร. 0-2501-1702, 0-2501-1986 FAX 0-2501-1720 email : nutrition6@d.d.go.th	พระนครศรีอยุธยา, กรุงเทพฯ, สระบุรี สุพรรณบุรี, ชัยนาท, สิงห์บุรี, ลพบุรี, อ่างทอง ปทุมธานี, นนทบุรี, พิษณุโลก, สุโขทัย, ตาก กำแพงเพชร, พิจิตร, เพชรบูรณ์, นครสวรรค์, อุทัยธานี และอุตรดิตถ์
เขต 1 และ เขต 6 1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ชัยนาท	เรือนเจ้าพระยา อ. สรรพยา จ. ชัยนาท 17000 โทร. 0-5641-1162 FAX 0-5642-6521 email : ncor_cnt@d.d.go.th	

ตารางที่ 1 สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกองอาหารสัตว์ (ต่อ)

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์ - FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
2. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ สุพรรณบุรี	อ. ตานช้าง จ. สุพรรณบุรี 72180 โทร. 0-3546-1147 email : nssp_spr@dld.go.th	สุพรรณบุรี, อ่างทอง, ชัยนาท
3. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ เพชรบูรณ์	อ. เมือง จ. เพชรบูรณ์ 67000 โทร. 0-5672-1558 email : nspn_obn@dld.go.th	เพชรบูรณ์, ชัยนาท
4. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ สุโขทัย	อ. ศรีสมาศ จ. สุโขทัย 64160 โทร. 0-5561-2874 email : nssk_skt@dld.go.th	สุโขทัย, กำแพงเพชร, ชัยนาท, ตาก, อุตรดิตถ์
5. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ พิจิตร	อ. ตะพานหิน จ. พิจิตร 66110 โทร. 0-5661-3526 email : nspi_pjc@dld.go.th	พิจิตร, พิษณุโลก, ชัยนาท
เขต 2		
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ สระแก้ว	อ. คลองหาด จ. สระแก้ว 27260 โทร. 0-3725-1755 email : ncsr_srk@dld.go.th	ปราจีนบุรี, จันทบุรี, ระยอง, ตราด, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว, นครนายก, สมุทรปราการ
เขต 3		
7. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นครราชสีมา	อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา 30130 โทร. 0-4431-1612 FAX 0-4431-4776 email : ncna_nak@dld.go.th	นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์, ศรีสะเกษ, อุบลราชธานี, ยโสธร, ร้อยเอ็ด, อำนาจเจริญ
8. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ร้อยเอ็ด	อ. สุวรรณภูมิ จ. ร้อยเอ็ด 45130 โทร. 0-4358-1454 email : nsth_ro@dld.go.th	ร้อยเอ็ด, นครราชสีมา
9. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ บุรีรัมย์	อ. ปะคำ จ. บุรีรัมย์ 31220 โทร. 0-4464-6077 email : nsbr_br@dld.go.th	บุรีรัมย์, นครราชสีมา, สุรินทร์, ศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกองอาหารสัตว์ (ต่อ)

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์ - FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
10. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ยโสธร	อ. คำเขื่อนแก้ว จ. ยโสธร 35110 โทร. 0-4541-1269 email : rsys.ystd@gmail.com	ยโสธร, อ. ภูพานธิ, นครราชสีมา, อำนาจเจริญ
เขต 4		
11. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ขอนแก่น	สำนักงานเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ. ขอนแก่น. 40260 โทร. 0-4326-1123 FAX 0-4326-1147 email : nc< <kgd@gmail.com	ขอนแก่น, อ. อุดรธานี,หนองบัวลำภู, สกลนคร,หนองบัวลำภู,นครพนม, มุกดาหาร,มหาสารคาม,กาฬสินธุ์
12. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ มหาสารคาม	อ. เวียงชัย จ. มหาสารคาม 44160 โทร. 0-4245-1222 email : n5< <kgd@gmail.com	มหาสารคาม, อ. ขอนแก่น
13. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ กาฬสินธุ์	อ. เมือง จ. กาฬสินธุ์ 40000 โทร. 0-4281-3233 email : nskl <s<@gmail.com	กาฬสินธุ์, ขอนแก่น
14. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ อุดรธานี	จ. อุดมชัย จ. อุดรธานี 41260 โทร. 0-4229-1206 FAX 0-4229-1210 email : r5< <kgd@gmail.com	อุดรธานี, ขอนแก่น, หนองบัวลำภู
15. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ เลย	อ. รังสิตภู่ง จ. เลย 42130 โทร. 0-4281-2830 email : nsl< <kgd@gmail.com	เลย, ขอนแก่น
16. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ มุกดาหาร	อ. เมือง จ. มุกดาหาร 49000 โทร. 0-4261-1673 email : n5< <kgd@gmail.com	มุกดาหาร, ขอนแก่น
17. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ หนองคาย	อ. เมือง จ. หนองคาย 43000 โทร. 0-4242-1373 email : n5< <kgd@gmail.com	หนองคาย, ขอนแก่น

ตารางที่ 1 สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกองอาหารสัตว์ (ต่อ)

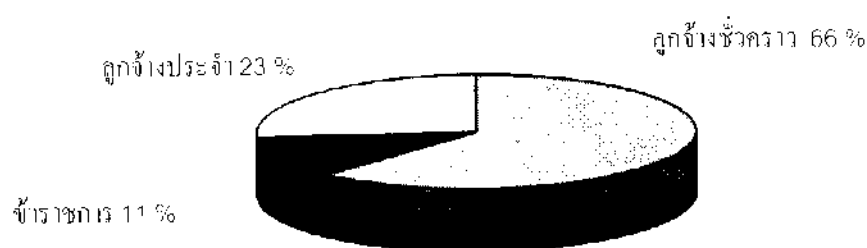
หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์ - FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
14. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ นครพนม	อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม 49120 โทร. 042-711111 โทรสาร 042-711111	นครพนม, บอนนา
15. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ สกลนคร	อ.เมือง จ.สกลนคร 47000 โทร. 042-251111 โทรสาร 042-251111	สกลนคร, บอนนา
เขต 5		
16. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ลำปาง	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 26100 โทร. 054-251111, 054-251112, 054-251113 โทรสาร 054-251111	ลำปาง, จ.พะเยา, เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, เชียงใหม่, พะเยา, ลำปาง
17. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ แพร่	อ.เมือง จ.แพร่ 55000 โทร. 08-251111 โทรสาร 08-251111	แพร่, น่าน, พะเยา, เชียงใหม่, ลำปาง
เขต 7		
18. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ เลย	อ.เมือง จ.เลย 42000 โทร. 042-251111, 042-251112 โทรสาร 042-251111	เลย, หนองบัวลำภู, นครราชสีมา, นครพนม, หนองคาย, บึงกาฬ, อุดรธานี, อุดรชัยคาม
19. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ บึงกาฬ	อ.เมือง จ.บึงกาฬ 31000 โทร. 042-251111 โทรสาร 042-251111	บึงกาฬ, อุดรธานี, นครราชสีมา
เขต 8		
20. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ สุราษฎร์ธานี	อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี 81000 โทร. 077-251111 โทรสาร 077-251111	สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, พังงา, กระบี่, พัทลุง, ตรัง
21. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ชุมพร	อ.ชุมพร จ.ชุมพร 86000 โทร. 077-251111 โทรสาร 077-251111	ชุมพร, สุราษฎร์ธานี, พังงา

ตารางที่ 1 สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกองอาหารสัตว์ (ต่อ)

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์ - FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
เขต 9		
26. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นราธิวาส	อ. ตากใบ จ. นราธิวาส 96110 โทร. 0-7391-5178 email : nora_kaw@do.go.th	นราธิวาส, ปัตตานี, ยะลา, สตูล, สงขลา, ตรัง, พัทลุง
27. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ สตูล	อ. ควนขนุน จ. สตูล 91150 โทร. 0-7479-7570 email : nssa_sat@do.go.th	สตูล, สงขลา, นราธิวาส
28. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ตรัง	อ. เมือง จ. ตรัง 92000 โทร. 0-7525-4150 email : nsta_trg@do.go.th	ตรัง, นราธิวาส
29. สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ พัทลุง	อ. ศรีบรรพต จ. พัทลุง 93190 โทร. 0-7468-9143 email : nspa_pal@do.go.th	พัทลุง, นราธิวาส

อัตรากำลัง

อัตรากำลังของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ประกอบด้วย ข้าราชการ 219 อัตรา ลูกจ้างประจำ 439 อัตรา และลูกจ้างชั่วคราว 1,250 อัตรา มีสัดส่วนของลูกจ้างชั่วคราวมากที่สุดคิดเป็น 66% รองลงมาคือลูกจ้างประจำ 23% และข้าราชการ 11% ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงอัตรากำลังของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ปี 2546 จำแนกตามประเภทของอัตรากำลัง

ข้าราชการ

ในปีงบประมาณ 2546 กองอาหารสัตว์มีข้าราชการในสังกัดจำนวน 40 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 18.27 เมื่อเทียบกับศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์มี จำนวน 82 อัตราคิดเป็นร้อยละ 37.44 และข้าราชการสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ 97 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 44.29 ดังตารางที่ 2 และมีอัตราข้าราชการกระจายอยู่ตามกลุ่มงานฯ งานฯ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ มีรายละเอียดปรากฏในภาพที่ 2

ตารางที่ 2 อัตรากำลังข้าราชการของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2546

หน่วยงาน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
กองอาหารสัตว์	40	18.27
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	82	37.44
สถานีพัฒนาอาหารสัตว์	97	44.29
รวม	219	100

ลูกจ้างประจำ

ในปีงบประมาณ 2546 กองอาหารสัตว์มีลูกจ้างประจำในสังกัด จำนวน 11 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 2.50 ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์มี จำนวน 173 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 39.41 และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์มี จำนวน 255 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 58.09 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อัตราลูกจ้างประจำกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2546

หน่วยงาน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
กองอาหารสัตว์	11	2.50
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์	173	39.41
สถานีพัฒนาอาหารสัตว์	255	58.09
รวม	439	100

ลูกจ้างชั่วคราว

กองอาหารสัตว์ได้รับงบประมาณค่าจ้างชั่วคราวทั้งสิ้น 1,250 อัตรา แยกเป็นงบประมาณจากงานผลิตพันธุ์สัตว์ 1,196 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 96 เมื่อเทียบกับงบประมาณจากงานส่งเสริมการปศุสัตว์มี 54 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 4 ดังตารางที่ 4 โดยอัตราลูกจ้างชั่วคราวดังกล่าว กระจายอยู่ตาม ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ 8 แห่ง และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ 24 แห่ง

ตารางที่ 4 อัตราลูกจ้างชั่วคราว จากงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานส่งเสริมการปศุสัตว์

ประเภท	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
งานผลิตพันธุ์สัตว์	1,196	96
ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน		
- มีวุฒิ	76	6
- คนงาน	108	9
ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน		
- คนงาน	1,012	81
งานส่งเสริมการปศุสัตว์	54	4
ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน		
- มีวุฒิ	2	-
ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน		
- คนงาน	52	4
รวม	1,250	100

แผนปฏิบัติงานปี 2546

1. แผนงานส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตร

1.1 งานผลิตพันธุ์สัตว์

กิจกรรม ผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

- วัตถุประสงค์
- ผลิตเมล็ดพันธุ์และหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์
 - ผลิตเสบียงสัตว์
 - พัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์
 - บริการวิชาการด้านอาหารสัตว์

กิจกรรมหลัก

1) ผลิตเมล็ดพันธุ์และหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์

- ผลิตเมล็ดพันธุ์คัด (Breeder Seed, BS)	5	พันธุ์
- ผลิตเมล็ดพันธุ์หลัก (Foundation Seed, FS)	800	ก.ก.
- ผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (Registered Seed, RS)	99,200	ก.ก.
- ผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่าย (Certified Seed, CS) โดยเกษตรกร	100,000	ก.ก.
- ตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	4,030	ตัวอย่าง
	11,300	รายการ
- ผลิตหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์	990,000	ก.ก.
- เพาะกล้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์	340,000	ถุง

2) ผลิตเสบียงสัตว์

- ผลิตถั่วแห้ง	1,090,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าแห้ง	3,937,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าแห้งผสมถั่วแห้ง	695,000	ก.ก.
- ผลิตถั่วหมัก	400,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าหมัก	1,084,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าสด	1,734,000	ก.ก.
- พัฒนาลาดเลียงสัตว์	3,630	ราย

3) พัฒนาลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

85 ต้น

4) พัฒนาลาดเลียงสัตว์

60,000 ต้น

5) พัฒนาเทคโนโลยีอาหารสัตว์ในศูนย์ฯ/สถานีฯ

- การขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	30	เรื่อง
- การจัดการและการใช้ประโยชน์	38	เรื่อง
- การนำวัสดุในท้องถิ่นมาผลิตอาหารเลี้ยงสัตว์	5	เรื่อง
- การผลิตเสบียงสัตว์	29	เรื่อง
- การรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์	29	เรื่อง
- พัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์		
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับ JICA	11	เรื่อง

6) บริการวิชาการด้านอาหารสัตว์

- สาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชหรือผลิตเสบียงสัตว์ร่วมกับเกษตรกร	2,640	ราย
- บริการคำนวณสูตรอาหารสัตว์	1,800	ราย
- บริการวิเคราะห์อาหารสัตว์	1,500	ตัวอย่าง
	4,500	รายการ
- หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	29	หมู่บ้าน
- แนะนำด้านอาหารสัตว์	33,500	ราย
- ผลิตสื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	95	เรื่อง
- บริการสื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	60,000	ฉบับ
- ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา เจ้าหน้าที่	2/186	ครั้ง/ราย
- ฝึกอบรมเกษตรกร	10/300	ครั้ง/ราย
- จัดนิทรรศการด้านอาหารสัตว์	40	ครั้ง
- เผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ด้านอาหารสัตว์	29/29	เรื่อง/ครั้ง

1.2 งานส่งเสริมการปศุสัตว์

1.2.1 กิจกรรม พัฒนาปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการปศุสัตว์แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) งานส่งเสริมการปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริทับทิมสยาม 03	ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว
2) งานส่งเสริมการปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริทับทิมสยาม 05	
3) โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	สถานีอาหารสัตว์สกลนคร ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น
4) โครงการผลิตอาหารช้างสำคัญ	สถานีอาหารสัตว์สกลนคร
5) โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์เพชรบุรี
6) โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สุราษฎร์ธานี
7) โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาหิกลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส
8) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์บริเวณรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาหิกลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
9) โครงการพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ	
10) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมบริเวณรอบ ๆ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์	
11) ฟาร์มวัวอย่างงามพระราชดำริ	
12) โครงการผลิตเสบียงสัตว์สำหรับฟาร์มโคนมสวนจิตรลดา	ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง

- 1.2.2 **กิจกรรม** ผลิตเมลดพันธุ์สับสนุนกองส่งเสริมการปศุสัตว์ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและรับซื้อในราคาประกัน

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมอาชีพการผลิตเมลดพันธุ์อาหารสัตว์แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่เหมาะสมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถยึดเป็นอาชีพหลักในอนาคตต่อไป

เป้าหมาย ผลิตเมลดพันธุ์พืชอาหารสัตว์โดยเกษตรกร 65,000 กิโลกรัม

- 1.2.3 **กิจกรรม** วิจัยกองอาหารสัตว์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้พันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพและให้ผลผลิตสูงที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย และข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ด้านอาหารสัตว์ที่จะสามารถนำไปพัฒนาสูตรอาหารสัตว์ และวิธีการให้อาหารสัตว์ที่เหมาะสม ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์สู่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพการปศุสัตว์

เป้าหมาย

1) วิจัยด้านอาหารสัตว์	22	เรื่อง
2) ทดสอบเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	21	เรื่อง
3) วิเคราะห์เพื่อสนับสนุนงานวิจัย	1,244	ตัวอย่าง 6,220 รายการ

- 1.2.4 **กิจกรรม** ความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์

วัตถุประสงค์ เพื่อจัดตั้งระบบฐานข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง และพืชอาหารสัตว์เศรษฐกิจจากแหล่งข้อมูลของรัฐ เอกชน เกษตรกรและต่างประเทศ ตลอดจนบริการด้านข้อมูล ข่าวสาร ทางวิชาการแก่บุคคลทั่วไป

เป้าหมาย

- 1) จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์
- 2) สำรวจรวบรวม และจำแนกพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
- 3) การพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

2. **โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ**

- 2.1 โครงการความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์กับ JICA โครงการพัฒนาการผลิตเมลดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 2.2 โครงการความร่วมมือวิจัยทางการเกษตรระหว่างกรมปศุสัตว์และศูนย์วิจัยการเกษตรนานาชาติแห่งประเทศญี่ปุ่น (JIRCAS)

3. โครงการอื่น ๆ

3.1 โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ

3.2 การผลิตเสบียงสัตว์ให้กองผสมเทียม

งบประมาณ

ปีงบประมาณ 2546 กองอาหารสัตว์ ได้รับงบประมาณ งานผลิตพันธุ์สัตว์ 180,503,800 บาท และงานส่งเสริมการปลูกสัตว์ 4,644,400 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 185,148,200 บาท ใช้จ่ายไปทั้งสิ้น 177,951,741.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.11 เปอร์เซ็นต์ของเงินงบประมาณที่ได้รับทั้งหมด แยกเป็นงานผลิตพันธุ์สัตว์ 173,329,168.21 บาท และงานส่งเสริมการปลูกสัตว์ 4,622,573.54 บาท ดังตารางที่ 5 และแสดงรายละเอียดแยกตามหมวดรายจ่ายไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 5 งบประมาณที่ได้รับ และรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ ปี 2546 จำแนกตามแผนงาน/งาน

แผนงาน	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	รายจ่ายจริง (บาท)	เปอร์เซ็นต์ การใช้จ่ายเงิน
แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร			
- งานผลิตพันธุ์สัตว์	180,503,800	173,329,168.21	96.03
- งานส่งเสริมการปลูกสัตว์	4,644,400	4,622,573.54	99.53
รวม	185,148,200	177,951,741.75	96.11

ตารางที่ 6 งบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ปี 2546 จำแนกตามหมวดรายจ่าย

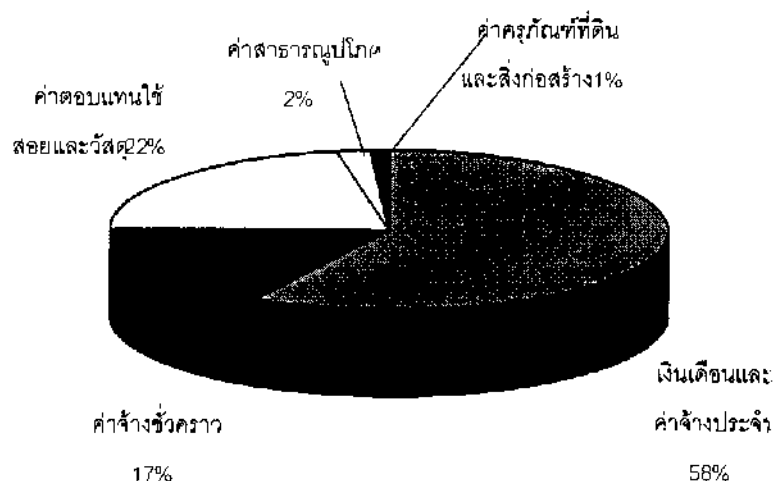
ประเภทงาน	เงินเดื่อนงละ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	ค่าสาธารณ ูปโภค	ค่าควมูภัณ์ คัดเลือก และสิ่งก่อสร้าง	รวม
งานผลิตพันธุ์สัตว์ งบประมาณได้รับปี 2546 รายจ่ายจริงปี 2546	103,851,500 137,332,977.45	19,694,500 29,616,968.65	36,134,600 26,442,353.767	1,895,200 3,225,616.56	1,076,000 1,815,474.79	180,563,800 173,329,168.21
คงเหลือ	6,613,571.55	217,631.35	1,091,616.24	-1,326,416.56	-137,474.79	111,451.79
งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ งบประมาณได้รับปี 2546 รายจ่ายจริงปี 2546		99,100 891,150	2,811,500 1,901,890.66	257,900 1,103,48.68	600,000 651,111	4,644,400 4,622,573.54
คงเหลือ		941	62,903.14	12,446.68	29,571	21,826.46

เมื่อรวมเงินงบประมาณที่กองอาหารสัตว์ได้รับจากงานผลิตพันธุ์สัตว์และงานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ส่วนของกองอาหารสัตว์) โดยจำแนกตามหมวดรายจ่าย (ตารางที่ 7) ปรากฏว่ากองอาหารสัตว์ใช้เงินในหมวดค่าสาธารณูปโภค เป็นเงิน 3,491,165.24 บาท คิดเป็นร้อยละ 162.15 ของงบประมาณที่ได้รับ โดยขอปรับลดงบประมาณจากหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ การใช้เงินในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุใช้จ่ายไปทั้งสิ้น 39,350,980.62 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.62 ของงบประมาณที่ได้รับ ส่วนหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ใช้จ่ายไป 102,232,922.45 บาท คิดเป็นร้อยละ 93.92 และหมวดค่าจ้างชั่วคราว มีการใช้จ่ายไป 30,511,027.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.10 ใกล้เคียงกับงบประมาณที่ได้รับ

ตารางที่ 7 การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานส่งเสริมการปลูกสัตว์ จำแนกตามหมวดรายจ่าย

หมวดรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	จ่ายจริง (บาท)	เปอร์เซ็นต์ การใช้จ่ายเงิน
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	108,851,500	102,232,922.45	93.92
ค่าจ้างชั่วคราว	30,789,600	30,511,027.65	99.10
ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	41,155,400	39,350,980.62	95.62
ค่าสาธารณูปโภค	2,153,100	3,491,165.24	162.15
ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2,198,600	2,365,645.79	107.60
รวม	185,148,200	177,951,741.75	96.11

เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้เงินงบประมาณหมวดต่าง ๆ ของกองอาหารสัตว์ในปีงบประมาณ 2546 ดังภาพที่ 3 ปรากฏว่ากองอาหารสัตว์ใช้เงินในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำมากที่สุดเป็นเงิน คิดเป็นร้อยละ 58 ของงบประมาณที่ได้รับทั้งหมดรองลงมาเป็นค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ คิดเป็นร้อยละ 22 หมวดค่าจ้างชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 17 หมวดค่าสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 2 หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างคิดเป็นร้อยละ 1

ภาพที่ 3 แสดงสัดส่วนการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2546

รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานส่งเสริมการปลูกสัตว์ตามหมวดรายจ่าย

เมื่อเทียบสัดส่วนการใช้จ่ายเงินงานผลิตพันธุ์สัตว์ ของหน่วยงานต่าง ๆ ดังตารางที่ 8-16 ปรากฏว่า

กองอาหารสัตว์ใช้เงิน 7.04	เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 1 ใช้เงิน 13.65	เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 2 ใช้เงิน 3.73	เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 3 ใช้เงิน 18.98	เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 4 ใช้เงิน 28.94	เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 5 ใช้เงิน 7.59	เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 7 ใช้เงิน 6.79	เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 8 ใช้เงิน 6.05	เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 9 ใช้เงิน 7.23	เปอร์เซ็นต์		

ส่วนการใช้จ่ายเงินงานส่งเสริมการปลูกสัตว์ แยกรายหน่วยงาน แสดงในตารางที่ 17 – 25 หน่วยงานที่ใช้จ่ายเงินมากที่สุด คือ กองอาหารสัตว์ 1,230,141.41 บาท รองลงมา คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา 472,127.02 บาท และศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีในนครศรีธรรมราช 462,582.73 บาท

ตารางที่ 8 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในส่วนบุคคล)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. กองทหารม้า	9,400,840.00	136,502.12	161,700.00	1,584,398.77	910,670.17	-	-	-	-	12,194,111.06
รวม	9,400,840.00	136,502.12	161,700.00	1,584,398.77	910,670.17	0.00	0.00	0.00	0.00	12,194,111.06

ตารางที่ 9 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 1 และ 6)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์วิจัย	5,622,040.00	1,051,737.84	46,646.00	366,198.88	1,170,891.27	187,972.51	58,000.00	-	-	8,503,486.50
2. สถานีเพาะพันธุ์	3,087,319.00	596,037.25	19,464.00	122,757.41	664,759.26	157,380.45	500,000.00	-	-	5,147,717.37
3. สถานีสุติ	2,582,307.00	594,955.75	34,950.00	247,553.83	537,708.48	54,937.01	80,000.00	-	-	4,132,472.97
4. สถานีวิจัย	995,977.10	992,149.70	31,274.00	222,313.06	364,148.00	82,063.95	446,000.00	-	-	3,133,925.81
5. สถานีสุกร	284,910.00	1,540,958.11	14,400.00	170,346.00	696,738.23	49,329.54	-	-	-	2,746,661.88
รวม	12,572,553.10	4,775,838.65	146,734.00	1,129,169.18	3,424,245.24	531,683.46	1,084,000.00	0.00	0.00	23,664,223.63

ตารางที่ 10 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 2)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์สุกร	3,854,910.00	1,525,453.46	19,056.00	266,719.00	730,080.90	67,400.00	-	-	-	6,463,619.36
รวม	3,854,910.00	1,525,453.46	19,056.00	266,719.00	730,080.90	67,400.00	0.00	0.00	0.00	6,463,619.36

ตารางที่ 11 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 3)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์งานนครราชสีมา	7,934,957.10	1,675,906.00	62,300.00	861,474.16	1,734,715.60	298,400.00	-	-	-	12,567,752.86
2. สถานีวิทยุเอ็ด	4,183,110.00	1,122,490.85	30,468.00	335,264.60	1,122,521.96	132,079.78	-	-	-	6,925,935.19
3. สถานีวิทยุริมย์	1,068,650.00	1,618,028.35	19,309.50	245,423.10	1,355,238.76	107,666.52	-	-	-	4,414,316.23
4. สถานีวิทยุโธร	2,883,781.14	502,027.15	29,846.96	152,450.27	1,317,649.73	73,386.26	-	-	-	4,959,141.51
5. ศูนย์อุปบลฯ	2,465,850.45	626,237.30	30,590.00	185,126.10	575,773.09	66,700.82	80,000.00	-	-	4,030,277.76
รวม	18,536,348.69	5,544,689.65	172,514.46	1,779,738.23	6,105,899.14	678,233.38	80,000.00	0.00	0.00	32,897,423.55

ตารางที่ 12 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 4)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ฯ ขอนแก่น	5,823,046.00	1,392,904.45	38,352.00	659,142.41	1,853,957.32	285,558.40	40,000.00	-	-	10,092,960.58
2. สถานีฯมหาสารคาม	4,257,546.77	1,499,748.70	60,506.00	414,059.19	1,454,011.59	94,075.05	96,000.00	-	-	7,875,947.30
3. สถานีฯกาฬสินธุ์	2,453,545.60	528,867.75	32,724.00	97,556.86	592,350.98	47,091.77	-	-	-	3,752,136.96
4. สถานีฯอุดรธานี	4,520,220.00	1,087,473.20	48,084.00	214,614.70	942,538.13	108,547.25	-	-	-	6,921,477.28
5. สถานีฯเลย	3,944,931.58	991,396.45	39,426.00	139,118.10	768,181.75	72,259.99	-	-	-	5,955,313.87
6. สถานีฯมุกดาหาร	1,480,110.00	321,028.25	7,956.00	123,764.95	899,734.96	91,631.99	40,000.00	-	-	2,964,226.15
7. สถานีฯหนองคาย	3,296,790.00	415,217.25	37,002.00	80,214.74	314,381.68	67,905.79	-	-	-	4,211,511.46
8. สถานีฯนครพนม	2,819,850.00	550,659.35	18,138.00	160,303.19	877,932.31	110,670.00	95,474.79	-	-	4,633,027.64
9. สถานีฯสกลนคร	1,627,467.00	804,029.60	11,208.00	330,680.16	898,521.70	89,539.58	-	-	-	3,761,446.04
รวม	30,223,506.95	7,591,325.00	293,396.00	2,219,454.30	8,601,610.42	967,279.82	271,474.79	0.00	0.00	50,168,047.28

ตารางที่ 13 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 5)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ฯ ลำปาง	4,819,254.84	550,660.00	10,908.00	383,893.84	632,957.88	64,253.08	240,000.00	-	-	6,701,927.64
2. สถานีฯแพร่	3,050,400.00	634,288.65	16,386.00	180,363.51	612,979.40	73,883.84	-	-	-	4,568,301.40
3. สถานีฯเชียงราย	425,780.00	917,926.85	4,000.00	150,344.46	297,916.27	87,706.77	-	-	-	1,883,674.35
รวม	8,295,434.84	2,102,875.50	31,294.00	714,601.81	1,543,853.55	225,843.69	240,000.00	0.00	0.00	13,153,903.39

ตารางที่ 14 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 7)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ฯเพชรบุรี	4,956,930.00	1,529,162.50	20,790.00	449,071.61	931,527.74	168,969.43	-	-	-	8,056,451.28
2. สถานีฯประจวบฯ	1,410,900.00	1,343,491.42	7,956.00	194,251.00	514,885.00	76,952.21	-	-	-	3,548,435.63
3. สถานีฯกาญจนบุรี	159,440.00	-	-	-	-	-	-	-	-	159,440.00
รวม	6,527,270.00	2,872,653.92	28,746.00	643,322.61	1,446,412.74	245,921.64	0.00	0.00	0.00	11,764,326.91

ตารางที่ 15 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 8)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. สถานีฯสุราษฎร์ธานี	975,380.00	1,243,736.00	-	235,351.89	553,448.04	81,400.00	140,000.00	-	-	3,229,315.93
2. สถานีฯชุมพร	2,647,043.93	509,689.80	5,904.00	140,788.42	430,747.18	47,586.24	-	-	-	3,781,759.57
3. ศูนย์ฯนครศรีฯ	2,093,945.10	881,144.75	5,304.00	176,104.29	239,674.44	80,760.00	-	-	-	3,476,932.58
รวม	5,716,369.03	2,634,570.55	11,208.00	552,244.60	1,223,869.66	209,746.24	140,000.00	0.00	0.00	10,488,008.08

ตารางที่ 16 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 9)

หน่วยงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์นาฬิกา	3,489,305.81	472,184.25	1,626.00	251,015.20	559,384.34	104,059.40	-	-	-	4,877,575.00
2. สถานีตำรวจ	1,461,695.32	377,533.50	8,856.00	110,221.22	432,125.64	62,063.02	-	-	-	2,452,494.70
3. สถานีชุด	2,154,688.71	396,322.75	14,886.00	143,725.00	606,064.10	47,598.17	-	-	-	3,363,284.73
4. สถานีพัสดุ	-	1,186,919.30	4,800.00	142,210.98	427,230.50	80,989.74	-	-	-	1,842,150.52
รวม	7,105,689.84	2,432,959.80	30,168.00	647,172.40	2,024,804.58	294,710.33	0.00	0.00	0.00	12,535,504.95

ตารางที่ 17 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในสวนกลาง)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. กองอาหารสัตว์	-	201,094.50	-	442,078.91	-	78,400.00	508,571.00	-	-	1,230,144.41
รวม	0.00	201,094.50	0.00	442,078.91	0.00	78,400.00	508,571.00	0.00	0.00	1,230,144.41

ตารางที่ 18 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปศุสัตว์ (ในเขต 1 และ 6)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูป โภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ขยายพันธุ์	-	40,997.50	-	46,020.00	88,069.30	18,898.35	-	-	-	193,985.15
2. สถานีสุวิทย	-	106,950.00	-	8,285.00	218,128.12	15,586.88	-	-	-	348,950.00
รวม	0.00	147,947.50	0.00	54,305.00	306,197.42	34,485.23	0.00	0.00	0.00	542,935.15

ตารางที่ 19 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 2)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์สระแก้ว	-	46,345.00	-	47,389.10	160,710.00	30,898.37	-	-	-	285,342.47
รวม	0.00	46,345.00	0.00	47,389.10	160,710.00	30,898.37	0.00	0.00	0.00	285,342.47

ตารางที่ 20 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 3)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์นครราชสีมา	-	177,030.75	-	155,934.00	96,062.63	23,899.64	19,200.00	-	-	472,127.02
รวม	0.00	177,030.75	0.00	155,934.00	96,062.63	23,899.64	19,200.00	0.00	0.00	472,127.02

ตารางที่ 21 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 4)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ขอนแก่น	-	69,517.50	14,000.00	179,162.00	79,893.40	18,895.74	-	-	-	361,468.64
2. สถานีมหาสารคาม	-	5,347.50	10,800.00	9,051.00	126,645.60	18,838.91	-	-	-	170,683.01
รวม	0.00	74,865.00	24,800.00	188,213.00	206,539.00	37,734.65	0.00	0.00	0.00	532,151.65

ตารางที่ 22 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 5)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์ล้าปาง	-	10,695.00	-	44,113.00	126,710.45	17,731.83	9,600.00	-	-	208,850.28
รวม	0.00	10,695.00	0.00	44,113.00	126,710.45	17,731.83	9,600.00	0.00	0.00	208,850.28

ตารางที่ 23 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 7)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์แพทบริ	-	92,690.00	12,400.00	45,455.00	265,529.85	18,900.00	-	-	-	434,974.85
รวม	0.00	92,690.00	12,400.00	45,455.00	265,529.85	18,900.00	0.00	0.00	0.00	434,974.85

ตารางที่ 24 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 8)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
2.ศูนย์สุราษฎร์ธานี	-	-	-	4,972.00	159,223.84	-	-	-	-	164,195.84
1.ศูนย์นครศรีธรรมฯ	-	79,321.25	-	110,771.00	250,293.52	9,396.96	12,800.00	-	-	462,582.73
รวม	0.00	79,321.25	0.00	115,743.00	409,517.36	9,396.96	12,800.00	0.00	0.00	626,778.57

ตารางที่ 25 การใช้เงินงบประมาณปี 2546 งานส่งเสริมการปลูกสัตว์ (ในเขต 9)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์ระวิวาส	-	64,170.00	-	78,819.04	127,380.10	18,900.00	-	-	-	289,269.14
รวม	0.00	64,170.00	0.00	78,819.04	127,380.10	18,900.00	0.00	0.00	0.00	289,269.14

ผลการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ 2546

งานบริหารทั่วไปของส่วนกลางกองอาหารสัตว์

กองอาหารสัตว์เฉพาะในส่วนกลาง มีผลการปฏิบัติงานบริหารทั่วไปปีงบประมาณ 2546 จำแนกตามชนิดงานที่ปฏิบัติแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป (เฉพาะในส่วนกลาง กองอาหารสัตว์)

รายการ	หน่วย	ผลงาน
1. งานสารบรรณ		
1.1 ลงทะเบียนรับหนังสือ	เรื่อง	7,390
1.2 ลงทะเบียนส่งหนังสือ	เรื่อง	3,661
1.3 จัดพิมพ์หนังสือ รายงาน โครงการวิจัย	หน้า	220
1.4 พิมพ์บันทึก ครุฑ	หน้า	1,600
2. งานแผนงาน/ประเมินผล		
2.1 จัดทำแผนงานการปฏิบัติงาน	แผนงาน	2
2.2 จัดทำผลงาน/รายงานประจำเดือน	รายงาน	24
2.3 จัดทำสถิติผลการปฏิบัติงาน	รายงาน	24
2.4 จัดทำรายงานผลงานวิจัยและรายงานประจำปี	เรื่อง/เล่ม	2/577
3. งานการเงิน/งบประมาณ		
3.1 จัดทำงบประมาณประจำปี	หน่วยงาน	33
3.2 จัดสรรเงินให้หน่วยงานต่าง ๆ	หน่วยงาน	33
3.3 โอนเงินงบประมาณเบิกจ่ายส่วนภูมิภาค	ครั้ง/หน่วยงาน	101/33
3.4 จัดทำรายงานแสดงรายจ่ายเงินงบประมาณประจำเดือน	รายงาน	12
4. งานพัสดุ		
4.1 การจัดซื้อและควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุ	เรื่อง	89
4.2 การตรวจสอบพัสดุประจำปี	ครั้ง	1
4.3 จัดทำทะเบียนรับจ่ายพัสดุ	รายการ	140
5. ระเบียบและถ่ายเอกสาร		
5.1 ระเบียบเอกสาร	แผ่น	7,500
5.2 ถ่ายเอกสาร	แผ่น	23,000

งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีรวมทั้ง เลี้ยงสัตว์ในปริมาณพอเพียงที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรทั้งในสภาวะปกติและเมื่อประสบ กับภัยธรรมชาติ รวมทั้งทำการทดลอง - สาริตและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ไปสู่เกษตรกร สำหรับผลการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2546 มีดังนี้

การผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

1. การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ปัจจุบันกองอาหารสัตว์ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ใน 2 ลักษณะ คือ การผลิตภายใน หน่วยงานได้แก่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ / สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ กับการผลิตโดยเกษตรกร

การผลิตภายในศูนย์/สถานีนั้นจะผลิตเฉพาะเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์หลัก (Foundation Seed : FS) และ ขั้นพันธุ์ขยาย(Registered Seed : RS) ส่วนการผลิตโดยเกษตรกรนั้นจะผลิตเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์ จำหน่าย (Certified Seed : CS) แต่เพียงอย่างเดียว โดยอยู่ภายใต้การแนะนำและควบคุมของศูนย์ / สถานี เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์

ในปีงบประมาณ 2546 กองอาหารสัตว์สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ได้ผลผลิต ไกล่เคียงกับเป้าหมาย กล่าวคือ การผลิตเมล็ดพันธุ์โดยศูนย์/สถานีผลิตเมล็ดพันธุ์ได้รวมทั้งสิ้น 83,749.1 กิโลกรัม คิดเป็น 83.7 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย (ตารางที่ 27) ส่วนการผลิตเมล็ดพันธุ์โดย เกษตรกรนั้นรวมผลิตได้ทั้งสิ้น 228,041 กิโลกรัม คิดเป็น 91.2 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย (ตารางที่ 28) โดยแยกรายละเอียดผลการผลิตตามชนิดพันธุ์ตามตารางที่ 29

ตารางที่ 27 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ขั้นพันธุ์หลักและขั้นพันธุ์ขยาย ผลิตโดยศูนย์ / สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ปีงบประมาณ 2546

ชนิด/ชั้นเมล็ดพันธุ์	แผน(กิโลกรัม)	ผล(กิโลกรัม)	คิดเป็น(เปอร์เซ็นต์)
พันธุ์หญ้า			
-ขั้นพันธุ์หลัก(FS)	460	402.6	87.5
-ขั้นพันธุ์ขยาย(RS)	54,250	53,306	98.3
พันธุ์ถั่ว			
-ขั้นพันธุ์หลัก(FS)	340	417.5	122.8
-ขั้นพันธุ์ขยาย(RS)	44,950	29,623	65.9
รวม	100,000	83,749.1	83.7

ตารางที่ 28 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ชั้นพันธุ์จำหน่ายผลิตโดยเกษตรกร
ปีงบประมาณ 2546

แผนงาน/ชนิดพันธุ์	แผน(กิโลกรัม)	ผล(กิโลกรัม)	คิดเป็น(เปอร์เซ็นต์)
แผนงานกองอาหารสัตว์			
-พันธุ์หญ้า	47,800	47,153	98.6
-พันธุ์ถั่ว	52,200	45,809	87.8
รวม	100,000	92,962	93
แผนงานกองส่งเสริมการปศุสัตว์			
-พันธุ์หญ้า	65,000	32,500	50
รวม	65,000	32,500	50
แผนงานพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์			
-พันธุ์หญ้า	65,500	91,246	139.3
-พันธุ์ถั่ว	19,500	11,333	58.1
รวม	85,000	102,579	120.7
รวมทั้งสิ้น	250,000	228,041	91.2

หมายเหตุ การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แผนงานกองส่งเสริมการปศุสัตว์ได้ผลงานเพียง 50 %
เนื่องจากกองส่งเสริมการปศุสัตว์ขอลดเมล็ดพันธุ์ลงครึ่งหนึ่ง

ตารางที่ 29 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกรมปศุสัตว์ปีงบประมาณ 2546
แยกตามชนิดพันธุ์ (ก.ก.)

ชนิดพันธุ์	ผลิตในหน่วยงาน		ชั้นพันธุ์จำหน่าย			รวมทั้งสิ้น
	พันธุ์หลัก (FS)	พันธุ์ขยาย (RS)	ผลิตโดยเกษตรกรตามแผนงาน			
			กอง อาหารสัตว์	กองส่งเสริม การปศุสัตว์	พัฒนาตลาด เมล็ดพันธุ์	
พันธุ์หญ้า						
- วูซี	107	20,907	13,830	30,000	55,246	120,090
-กินนีสีม่วง	57	10,747	21,071	2,500	26,070	60,445
-อะตราตัม	46	12,709	12,252		9,930	34,937
-พลิกเตกุลัม	90	4,904				4,994
-กรีนแพนด		598				598
-ซีดาเรีย	18	87				105
-โรดส์	49	3,354				3,403
-ซิกแนลตั้ง	35.6					35.6
รวม	402.6	53,306	47,153	32,500	91,246	224,607.6
พันธุ์ถั่ว						
-ฮามาต้า	42.5	1,143	19,500		8,803	29,488.5
-ท่าพระสโตโล	78	9,685	9,038		2,530	21,331
-คาวาลเคด	209	16,555	17,271			34,035
-บันดี		560				560
-ไมยรา	88	1,565				1,653
-ลิสงเถา	-	115				115
รวม	417.5	29,623	45,809	-	11,333	87,182.5
รวมทั้งสิ้น	820.1	82,929	92,962	32,500	102,579	311,790.1

2. การทำความสะอาดและปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ทั้งหมดที่ผลิตได้ จะต้องนำเข้าทำความสะอาดและปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ก่อน คือ การลดความชื้น การทำให้เมล็ดพันธุ์มีความบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น และตรวจสอบคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานที่กองอาหารสัตว์กำหนด แล้วจึงนำบรรจุกระสอบหรือถุงพลาสติกส่งให้หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ตามแผนงาน โครงการต่างๆต่อไป หน่วยงานที่ทำความสะอาด ปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ขอนแก่น สถานีพัฒนาอาหารสัตว์มหาสารคาม และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ร้อยเอ็ด ผลการทำความสะอาด ปรับปรุงสภาพเมล็ดและบรรจุเมล็ดพันธุ์ฯในปี 2546 แสดงไว้ในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปีงบประมาณ 2546

หน่วยงาน	แผน (กก.)	ผล (กก.)	คิดเป็น(เปอร์เซ็นต์)
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครราชสีมา	114,500	66,791	58.33
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น	96,770	136,767	141
สถานีอาหารสัตว์มหาสารคาม	67,030	51,090.1	76.2
สถานีอาหารสัตว์ร้อยเอ็ด	71,700	57,142	79.7
รวม	350,000	311,790.1	89.1

หมายเหตุ กองอาหารสัตว์ให้ศูนย์ขอนแก่นทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ที่ขึ้น CS ที่ผลิตในจังหวัดขอนแก่นแทนศูนย์นครราชสีมา จำนวน 32,285 กิโลกรัม

3.การใช้เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตได้ในปีงบประมาณ 2546 (ทุกแผนงาน) รวมทั้งสิ้น 311,790.1 กิโลกรัม และมีเมล็ดพันธุ์คงเหลือจากปีงบประมาณ 2545 จำนวน 24,164 กิโลกรัม กองอาหารสัตว์ได้นำไปจำหน่าย จ่าย แจกเกษตรกร หน่วยงานต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ และสนับสนุนหน่วยงานราชการอื่นดังนี้

3.1 จำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ตามแผนงานของกองอาหารสัตว์แก่เกษตรกรทั่วไปและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์จำนวนมาก รวมเมล็ดพันธุ์ทั้งสิ้น 99,526.50 กิโลกรัม ส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดินรวม 6,555,800 บาท

3.2 จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ตามแผนงานพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์โดยมีเกษตรกรผลิตและนำจำหน่ายได้รวมทั้งสิ้น 102,579 กิโลกรัม คิดเป็นเงินรวม 7,050,170 บาท

3.3 จ่าย แจกเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรและหน่วยงานราชการต่างๆ รวมเมล็ดพันธุ์ทั้งสิ้น 21,665 กิโลกรัม

3.4 กองอาหารสัตว์ใช้เมล็ดพันธุ์ฯ เพื่อปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ฯและเสบียงสัตว์ภายในศูนย์/สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ใช้ในโครงการทดสอบ – สาธิตเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์รวม 29,732 กิโลกรัม

3.5 จ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตาม โครงการฯ/กิจกรรมต่างๆของกองส่งเสริมการปศุสัตว์รวมทั้งสิ้น 32,500 กิโลกรัม (ตารางที่ 31)

3.6 มีเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์คงเหลือและเก็บรักษาไว้ที่คลังสำรองเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกองอาหารสัตว์ จำนวน 50,351.6 กิโลกรัม (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 31 ผลการจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
ตามโครงการ/กิจกรรมของกองส่งเสริมการปศุสัตว์ปี 2546

โครงการ / กิจกรรม	แผนการผลิต (กก.)	ผลการจ่าย (กก.)	เปอร์เซ็นต์
1. กิจกรรมฟื้นฟูเกษตรกร คปร. (โคเนื้อ)	60,000	30,000	50
2. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงกระบืออย่างยั่งยืน	5,000	2,500	50
รวม	65,000	32,500	50

ตารางที่ 32 เมล็ดพันธุ์คงเหลือปีงบประมาณ 2546 แยกตามชนิดพันธุ์

ชนิดพันธุ์หญ้า	จำนวน (ก.ก.)	ชนิดพันธุ์ถั่ว	จำนวน (ก.ก.)
วชิ	101.5	ฮามาต้า	11,503.5
กินนีสีม่วง	54	ท่าพระสโตโล	9,161
อะตราดัม	43	ควาลเคด	23,106
พลีแคทุล์ม	88.5	ไมยรา	2,539
กรีนพานิค	559	ลิสเงา	58
ซีตาเรีย	57	บันดี	1,368
โรดส์	1,682.5		
ซิกแนลตั้ง	30.6		
รวม	2,616.1		47,735.5
รวมทั้งสิ้น			50,351.6

4. การพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่ายมาเป็นเวลา 27 ปีแล้ว เกษตรกรเหล่านี้มีการขยายพื้นที่และพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ สูงขึ้นมาก แต่เนื่องจากงบประมาณที่กรมปศุสัตว์ได้รับมาเพื่อจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แต่ละปีมีจำนวนน้อย และลดลงเรื่อยๆ จึงเป็นข้อจำกัดโควตาการรับซื้อเมล็ดพันธุ์ของหน่วยงานราชการ กรมปศุสัตว์จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์ ขึ้นมาพร้อมกับก่อตั้งชมรมผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างระบบการตลาด เพิ่มศักยภาพการผลิต ปรับปรุงคุณภาพให้ได้มาตรฐานสากล และช่วยลดภาระภาครัฐในการตั้งโควตาในการรับซื้อเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร ในปีเพาะปลูก 2545/2546 กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินโครงการพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เป็นปีที่ 2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะได้รับเงินจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ช้ากว่าเดิมบ้าง เพราะต้องรอให้ทางชมรมฯ ขายเมล็ดพันธุ์หมดก่อน ในปี 2546 เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ทั้งสิ้น 102,579 กิโลกรัม แบ่งเป็นหญ้าหูก 55,246 ก.ก. หญ้ากินนีสีม่วง 26,070 ก.ก. หญ้าอะตราตัม 9,930 ก.ก. ถั่วฮามาต้า 8,803 ก.ก. และถั่วท่าพระสไตโล 2,530 ก.ก. กรมปศุสัตว์และชมรมฯ ช่วยกันขายเมล็ดพันธุ์ได้ครบตามจำนวนที่ผลิตคิดเป็นเงิน 7,050,170 บาท หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วมีเงินเข้าชมรมฯทั้งสิ้น 502,282.23 บาท สำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของชมรมฯ ในปีต่อไป

ผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ปี 2546

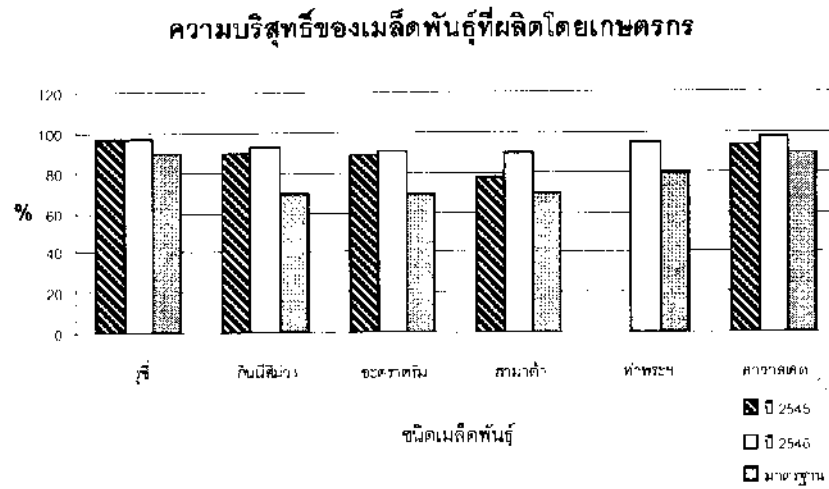
การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในประเทศไทย ได้รับการแนะนำ ส่งเสริม และดูแล โดย กองอาหารสัตว์ นอกจากนี้ยังมีการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ที่ผลิตได้ โดยตรวจสอบ ความชื้น ความบริสุทธิ์ และความงอก ของเมล็ดพันธุ์ตามวิธีการสากล (ISTA) อีกทั้งได้มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ โดยแบ่งตามชั้นและชนิดเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสากล (OECD, ISTA) ที่ประเทศผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ส่วนมากยึดถือปฏิบัติ

สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ เป็นการรวบรวมผลการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ ที่ผลิตโดยเกษตรกร และที่ผลิตโดยศูนย์/สถานีฯ จากห้องปฏิบัติการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ของกองอาหารสัตว์ 5 แห่ง ได้แก่ห้องปฏิบัติการ ฯ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา ขอนแก่น นราธิวาส สถานีพัฒนาอาหารสัตว์มหาสารคาม และร้อยเอ็ด แล้วนำมาสรุปเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่กำหนดไว้ ตามตารางที่ 33

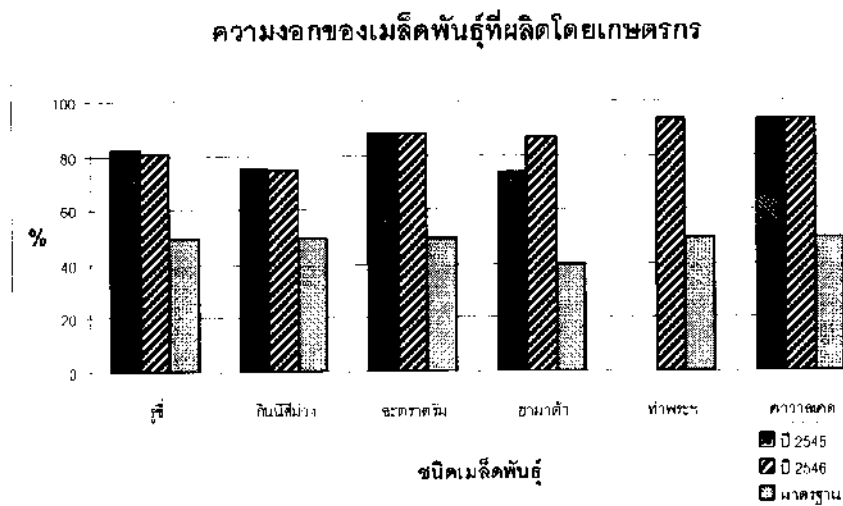
ตารางที่ 33 ผลการปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
ปีงบประมาณ 2546

หน่วยงาน	ผลการปฏิบัติงาน		
	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนรายการ	% ผลงาน
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชัยนาท	127	272	25
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา	1,063	2,358	150
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ขอนแก่น	2,287	5,774	127
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส	14	28	9
สถานีพัฒนาอาหารสัตว์มหาสารคาม	457	1,101	112
สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ร้อยเอ็ด	456	1,086	101
รวม	4,404	10,619	109

การตัดสินคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ใช้ผลการตรวจสอบ ความบริสุทธิ์ และความงอก โดยแยกเป็นเมล็ดพันธุ์ ที่ผลิตโดยเกษตรกร (CS) และเมล็ดพันธุ์ ที่ผลิตโดยศูนย์/สถานีฯ (RS) คุณภาพเมล็ดพันธุ์ ที่ผลิตได้ในปี 2546 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ที่ผลิตปี 2545 และมาตรฐานคุณภาพ จะพบว่า เมล็ดพันธุ์ ส่วนมากมีคุณภาพได้มาตรฐานและดีขึ้นกว่าปี 2545 แสดงให้เห็นว่าขบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ ฯ ที่ดำเนินการได้รับการปรับปรุง เกษตรกรมีความเข้าใจและเอาใจใส่เกี่ยวกับการจัดการเพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ ที่มีคุณภาพ ดังรูปภาพที่ 4 - 7

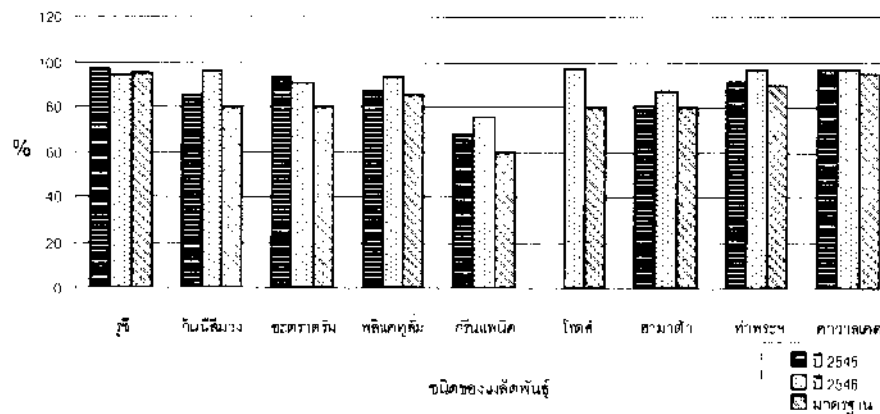

ภาพที่ 4 เปรียบเทียบความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์จำหน่าย(CS) ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน

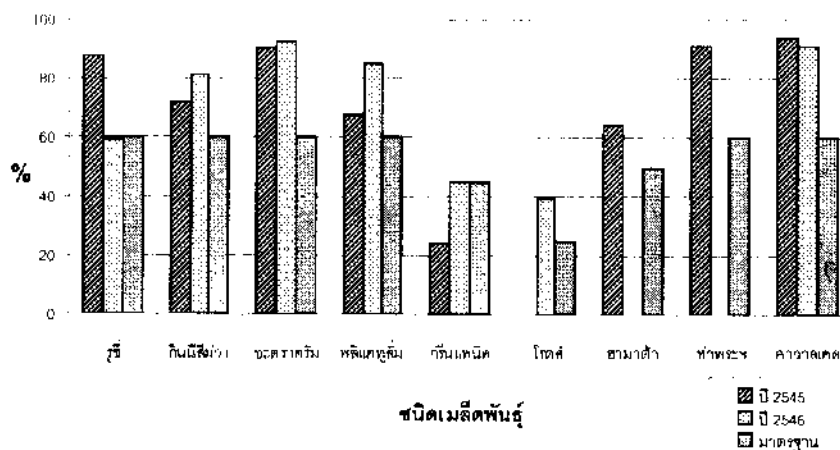
ภาพที่ 5 เปรียบเทียบความงอกของเมล็ดพันธุ์จำหน่าย(CS) ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน

ความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตโดยศูนย์ฯ/สถานีฯ

ภาพที่ 6 เปรียบเทียบความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตในศูนย์ฯ/สถานีฯ ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน

ความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตโดยศูนย์ฯ/สถานีฯ

ภาพที่ 7 เปรียบเทียบความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตในศูนย์ฯ/สถานีฯ ปี 2545/2546 กับมาตรฐาน

หมายเหตุ เมล็ดพันธุ์ถั่วท่าพระฯ และหญ้าไรดส์ ปี 2545 ไม่มีข้อมูล ,เมล็ดพันธุ์ถั่วสามาดี และถั่วท่าพระฯ ปี 2546 ไม่มีข้อมูล

สรุปการผลิตและการใช้เสบียงสัตว์

ปีงบประมาณ 2546

การผลิตเสบียงสัตว์

ปีงบประมาณ 2546 ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์/สถานีพัฒนาอาหารสัตว์/ศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีรวม 33 แห่ง ผลิตและสำรองเสบียงสัตว์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ สนับสนุนโครงการวิจัยด้านปศุสัตว์ สนับสนุนโครงการทดสอบด้านปศุสัตว์ สนับสนุนโครงการสาริตและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ(ดูในตารางที่ 34)

- 1.1 ผลิตพืชอาหารสัตว์แห้งรวม 6,484,576 กิโลกรัม
- 1.2 ผลิตพืชอาหารสัตว์หมักรวม 1,545,700 กิโลกรัม
- 1.3 ผลิตพืชอาหารสัตว์สดรวม 4,887,995 กิโลกรัม

ตารางที่ 34 แสดงผลการผลิตเสบียงสัตว์ปี 2546

ชนิดเสบียงสัตว์	แผนการผลิต (กิโลกรัม)	ผลการผลิต (กิโลกรัม)	คิดเป็น (เปอร์เซ็นต์)
1. พืชอาหารสัตว์แห้ง	5,722,000	6,484,576	113
2. พืชอาหารสัตว์หมัก	1,484,000	1,545,700	104
3. พืชอาหารสัตว์สด	1,734,000	4,887,995	281
รวม	8,940,000	12,918,271	144

การใช้เสบียงสัตว์

ในระหว่างเดือนตุลาคม 2545 – เดือนกันยายน 2546 ศูนย์วิจัยฯ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ได้ใช้เสบียงสัตว์ในกิจกรรมต่างๆดังต่อไปนี้ (ดูในตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 แสดงการใช้เสบียงสัตว์ในปี 2546

รายการใช้ เสบียงสัตว์	พืชอาหาร สัตว์แห้ง (กก.)	พืชอาหาร สัตว์หมัก (กก.)	พืชอาหาร สัตว์สด (กก.)	รวม (กก.)	จำนวน (ราย)
1. อุทกภัย	1,275,470	453,241	1,749,025	3,477,736	4,513
2. ภัยแล้ง	547,441	242,676	3,118,470	3,908,587	3,465
2. กิจกรรมกรมฯ	1,589,557	548,511	20,500	2,158,568	245
4. จำหน่าย	821,084	278,525	0	1,099,609	650
รวม	4,233,552	1,522,953	4,887,995	10,644,500	8,873

การใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย

ระหว่างเดือนตุลาคม 2545 ถึง เดือนกันยายน 2546 ศูนย์วิจัยฯ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ได้ใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยจำนวน 3,477,736 กิโลกรัม คิดเป็น 23.38 % ของเสบียงสัตว์ทั้งหมด ดังนี้

- พืชอาหารสัตว์แห้ง	1,275,470	กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์หมัก	453,241	กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์สด	1,749,025	กิโลกรัม

เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือ รวม 4,513 ราย (ดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 แสดงการใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยปี 2546(รายจังหวัด)

เขต	ที่	จังหวัด	เสบียงแห้ง (กิโลกรัม)	เสบียงหมัก (กิโลกรัม)	เสบียงสด (กิโลกรัม)	รวม (กิโลกรัม)	จำนวน (ราย)
1	1	ชัยนาท	96,000	44,165	14,700	154,865	23
	2	สุพรรณบุรี	78,800	3,789	32,125	114,714	9
2	3	ปราจีนบุรี	28,000	17,112	500	45,612	21
	4	ระยอง	8,000			8,000	10
3	5	ร้อยเอ็ด	73,470		7,405	80,875	84
	6	อุบลราชธานี	28,200		144,000	172,200	308
	7	ยโสธร	49,100	13,000	48,500	110,600	66
	8	บุรีรัมย์			49,000	49,000	76
	9	อำนาจเจริญ	15,280		4,000	19,280	34
4	10	หนองคาย		12,700	18,710	31,410	34
	11	ขอนแก่น		20,000		20,000	50
	12	มุกดาหาร			38,730	38,730	68
	13	เลย			224,500	224,500	23
	14	นครพนม			30,000	30,000	28
	15	สกลนคร	300	7,925	60,000	68,225	139
	16	มหาสารคาม	8,000		56,750	64,750	4
	17	หนองบัวลำภู			1,000	1,000	2
	18	กาฬสินธุ์		16,000	30,000	46,000	39
	19	อุดรธานี			27,060	27,060	12

เขต	ที่	จังหวัด	เสบียงแห้ง (กิโลกรัม)	เสบียงหมัก (กิโลกรัม)	เสบียงสด (กิโลกรัม)	รวม (กิโลกรัม)	จำนวน (ราย)
5	20	เชียงราย	7,000	9,000	71,280	87,280	23
	21	แพร่	24,540	900	43,000	68,440	86
	22	เชียงใหม่	500	10,000		10,500	48
	23	พะเยา	2,385	1,235		3,620	8
6	24	สุโขทัย	68,750	14,800	45,300	128,850	212
	25	พิจิตร	24,600	1,940	256,100	282,640	216
	26	กำแพงเพชร			2,300	2,300	4
	27	พิษณุโลก			1,000	1,000	2
	28	เพชรบูรณ์	6,000	14,550	84,500	105,050	82
7	29	เพชรบุรี	80,900		44,515	125,415	10
	30	ประจวบคีรีขันธ์	52,260	15,000	49,000	116,260	164
8	31	สุราษฎร์ธานี	174,315	76,000	40,000	290,315	385
	32	ชุมพร	36,900	14,420	39,750	91,070	82
	33	นครศรีธรรมราช	105,140	85,400		190,540	540
9	34	นราธิวาส	5,100	22,485	42,430	70,015	90
	35	สตูล	62,460	34,040	35,630	132,130	247
	36	ตรัง	16,530	780	16,140	33,450	180
	37	พัทลุง	222,940	18,000	191,100	432,040	1,104
	37	รวม	1,275,470	453,241	1,749,025	3,477,736	4,513

การใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรประสบภัยแล้ง

ระหว่างเดือนตุลาคม 2545 ถึง เดือนกันยายน 2546 ศูนย์วิจัยและสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ได้ใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง เนื่องจากความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศทำให้พืชอาหารสัตว์ในธรรมชาติมีไม่เพียงพอ ศูนย์วิจัยและสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ได้สนับสนุนเสบียงสัตว์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร ลดความสูญเสียและเพิ่มศักยภาพการผลิตสัตว์ของเกษตรกรจำนวน 3,908,587 กิโลกรัม คิดเป็น 26.27 % ของเสบียงสัตว์ทั้งหมด ดังนี้

- พืชอาหารสัตว์แห้ง 547,441 กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์หมัก 242,676 กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์สด 3,118,470 กิโลกรัม

เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือ รวม 3,465 ราย (ดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 37)

ตารางที่ 37 แสดงการสนับสนุนเสบียงสัตว์ช่วยเหลือภัยแล้ง ปี 2546

เขต	ที่	ศูนย์ฯ/สถานีฯ	ชนิดเสบียงสัตว์				
			เสบียงแห้ง	เสบียงหมัก	เสบียงสด	รวม	ราย
1	1	ศูนย์ฯชัยนาท	14,000	0	213,650	227,650	184
	2	สถานีฯสุพรรณบุรี	146,728	30,373	7,090	184,191	188
2	3	ศูนย์ฯสระแก้ว	13,400	95,050	160,550	411,841	418
3	4	ศูนย์ฯนครราชสีมา	2,970	0	754,050	757,020	73
	5	สถานีฯร้อยเอ็ด		150	23,645	23,795	100
	6	สถานีฯบุรีรัมย์			1,350	1,350	23
	7	สถานีฯยโสธร	600	0	40,600	41,200	151
4	8	ศูนย์ฯขอนแก่น			57,500	57,500	145
	9	สถานีฯมหาสารคาม	5,750	29,610	71,200	106,560	239
	10	สถานีฯอุดรธานี	4,500		386,800	391,300	13
	11	สถานีฯเลย			325,000	325,000	45
	12	สถานีฯมุกดาหาร			15,850	15,850	22
	13	สถานีฯหนองคาย	1,496	2,425	81,710	85,631	403
	14	สถานีฯสกลนคร			1,000	1,000	2
5	15	ศูนย์ฯลำปาง	37,140	12,125	55,710	104,975	104
	16	สถานีฯแพร่	51,125		2,600	53,725	128
6	17	สถานีฯเพชรบูรณ์	1,000		18,000	19,000	35
	18	สถานีฯสุโขทัย	300	5,200	45,700	51,200	133
7	19	ศูนย์ฯเพชรบุรี	15,400	1,750	50,500	67,650	56
	20	สถานีฯประจวบ	22,780	22,000	11,000	55,780	84
8	21	ศูนย์ฯสุราษฎร์ธานี	1,010			1,010	2
9	22	ศูนย์ฯนราธิวาส	28,660	9,758	40,230	78,648	98
	23	สถานีฯสตูล	46,685		107,145	153,830	173
	24	สถานีฯตรัง	79,950	12,030	169,600	261,580	522
	25	สถานีฯพัทลุง	67,360	18,000	2,700	88,060	104
	26	ศูนย์ฯนครศรีธรรมราช			433,150	433,150	
	27	สถานีฯเขียงราย	6,587	4,205	42,140	52,932	20
		รวม	547,441	242,676	3,118,470	3,908,587	3,465

การใช้เสบียงสัตว์สนับสนุนกิจกรรมกรมฯ และโครงการต่างๆ

ปีงบประมาณ 2546 ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์/สถานีพัฒนาอาหารสัตว์/ศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้สนับสนุนเสบียงสัตว์เพื่อดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย, โครงการทดสอบด้านปศุสัตว์จำนวน 2,158,568 กิโลกรัม คิดเป็น 14.51 % ของเสบียงสัตว์ทั้งหมด ดังนี้

- พืชอาหารสัตว์แห้ง	1,589,557	กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์หมัก	548,511	กิโลกรัม
พืชอาหารสัตว์สด	20,500	กิโลกรัม

การจำหน่ายเสบียงสัตว์

ศูนย์วิจัยฯ และสถานีอาหารสัตว์จำหน่ายเสบียงสัตว์รวม 1,099,609 กก. คิดเป็น 7.39 % ของเสบียงสัตว์ทั้งหมด แยกเป็นแต่ละชนิด ดังนี้

- พืชอาหารสัตว์แห้ง	821,084	กิโลกรัม	เป็นเงิน	1,298,811.25 บาท
- พืชอาหารสัตว์หมัก	278,525	กิโลกรัม	เป็นเงิน	336,632.50 บาท
				รวมเป็นเงิน 1,635,443.75 บาท
- เกษตรกรจำนวน 650 ราย				

การทำลายเสบียงสัตว์

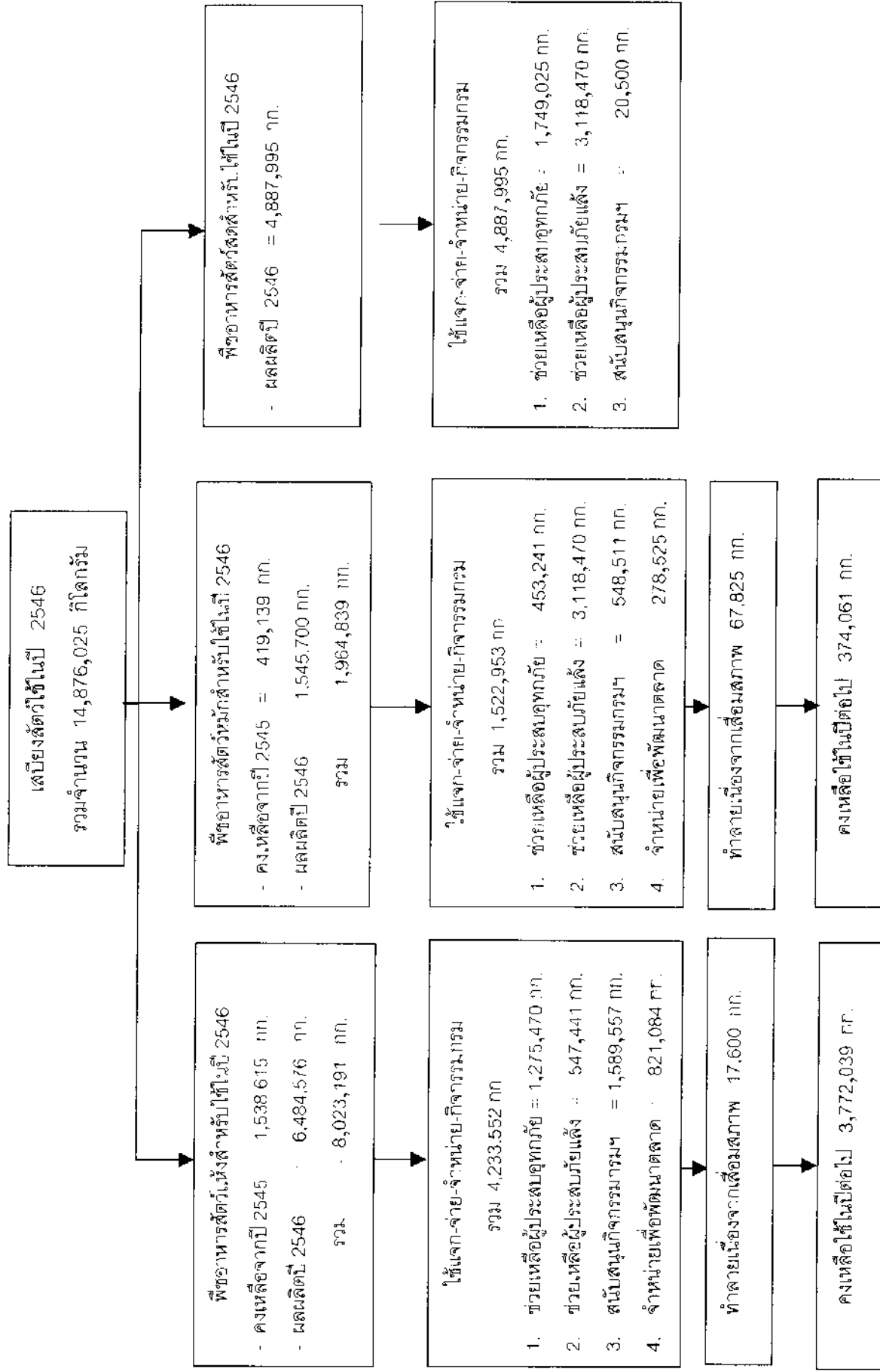
เนื่องจากเสบียงสัตว์ที่กองอาหารสัตว์สำรองไว้บางส่วนเสื่อมสภาพไป ไม่เหมาะที่จะใช้เสบียงสัตว์จำเป็นต้องทำลายโดยการนำไปทำปุ๋ยหมัก ในปีทำลายเสบียงสัตว์แห้ง 17,600 กิโลกรัม, เเสบียงสัตว์หมัก 67,825 กิโลกรัม รวม 85,425 กิโลกรัม คิดเป็น 0.57 % ของเสบียงสัตว์ทั้งหมด

เสบียงสัตว์คงเหลือของศูนย์วิจัยฯ และสถานีอาหารสัตว์

ณ วันที่ 30 กันยายน 2546 ศูนย์วิจัยฯ และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ 29 แห่ง มีเสบียงสัตว์คงเหลือสำหรับช่วยเหลือเกษตรกรประสบภัยธรรมชาติยกยอดไปใช้ในปีต่อไป จำนวน 4,146,100 กิโลกรัม (ดังตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 แสดงการสำรองเสบียงสัตว์สำหรับใช้ ปี 2546

ชนิด เสบียงสัตว์	คงเหลือยกมา จากปี 45 (กิโลกรัม)	ผลผลิต ปี 46 (กิโลกรัม)	รวมใช้ ปี 46 (กิโลกรัม)	ทำลาย ปี 46 (กิโลกรัม)	เสบียง คงเหลือ (กิโลกรัม)
1. พืชอาหารสัตว์แห้ง	1,538,615	6,484,576	4,233,552	17,600	3,772,039
2. พืชอาหารสัตว์หมัก	419,139	1,545,700	1,522,953	67,825	374,061
3. พืชอาหารสัตว์สด	-	4,887,995	4,887,995	-	-
รวม	1,957,754	12,918,271	10,644,500	85,425	4,146,100
รวมทั้งสิ้น	14,876,025		10,729,925		4,146,100

ภาพที่ 8 ภาพรวม การผลิตและการใช้เสบียงสัตว์ปี 2546

**นาหญ้าและพัฒนาอาชีพผลิตเสปียงสัตว์
เพื่อการจำหน่าย ปี 2546**

กิจกรรมนาถ้ำและพัฒนาอาชีพผลิตเสบียงสัตว์เพื่อการจำหน่ายปี 2546

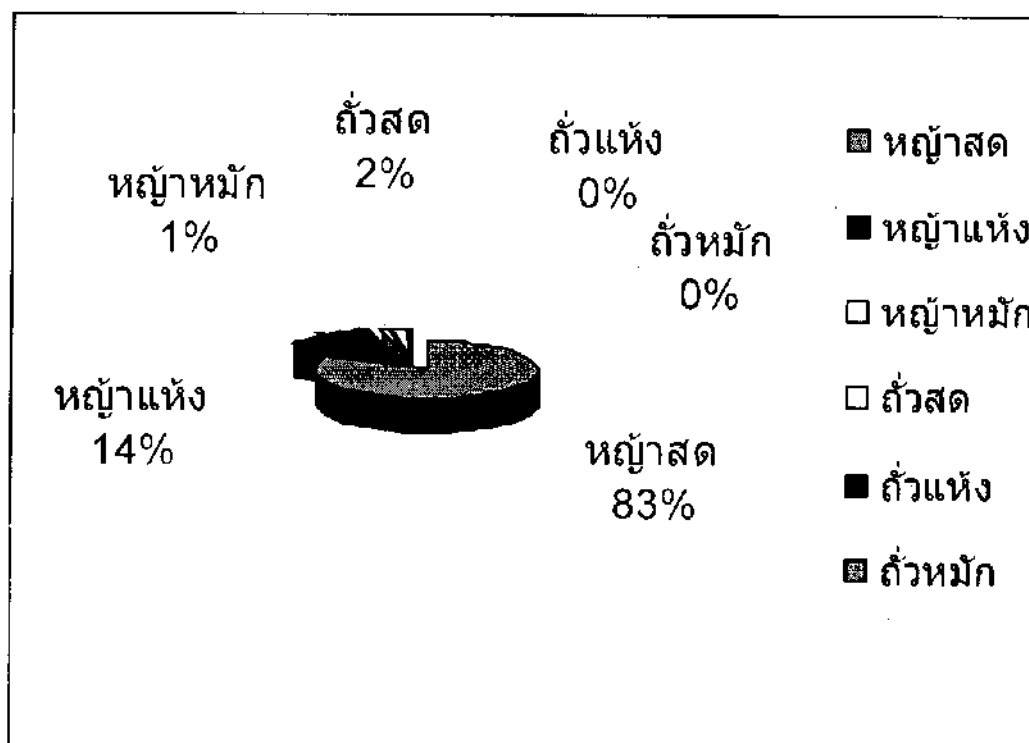
กิจกรรมนาถ้ำฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชอาหารสัตว์และยึดเป็นอาชีพหลักในการผลิตสัตว์เพื่อการจำหน่ายซึ่งในปีงบประมาณ 2546 ได้มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนาถ้ำฯ ทั้งหมด 6,451 ราย โดยมีพื้นที่ผลิตพืชอาหารสัตว์ทั้งหมดจำนวน 21,580 ไร่ ผลผลิตเสบียงสัตว์ทั้งหมด 152,029,178 กิโลกรัม แบ่งออกเป็น หญ้าสด 125,181,192 กิโลกรัม หญ้าแห้ง 21,521,244 กิโลกรัม หญ้าหมัก 1,577,133 กิโลกรัม ถั่วสด 3,360,994 กิโลกรัม ถั่วแห้ง 239,064 กิโลกรัม และถั่วหมัก 149,551 กิโลกรัม ดังตารางที่ 39 เมื่อเทียบสัดส่วนการผลิตเสบียงสัตว์ชนิดต่างๆ ของกิจกรรมนาถ้ำฯ ดังรูปที่ 9 พบว่าเกษตรกรผลิตหญ้าสดมากที่สุดถึง 83% ของผลผลิตเสบียงสัตว์ทั้งหมด เนื่องจากหญ้าสดให้ผลผลิตมากกว่าถั่วสดและผู้ผลิตมีความสะดวกในการตัดหญ้าสดมากกว่าทำหญ้าแห้งหรือหญ้าหมัก เช่น ที่กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์หนองแขง อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท จะตัดหญ้าแพงโกล่าสดอัดฟ่อนขายให้กับผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดใกล้เคียงเป็นประจำทุกวัน โดยผู้ซื้อจะนำรถบรรทุกมารับถึงที่ และกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เรืองคำ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จะตัดหญ้ากินนีสีม่วงสดขายที่ริมถนนทางเข้าหมู่บ้านเป็นประจำทุกวัน มีรายได้อย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

ผลการจำหน่ายเสบียงสัตว์ของเกษตรกรสมาชิกกิจกรรมนาถ้ำฯ ในปีงบประมาณ 2546 คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 109,693,879 บาท จากตารางที่ 40 และรูปที่ 10 จะเห็นว่าการผลิตเสบียงสัตว์ในพื้นที่กลุ่มจะได้ผลผลิตรายเดือนค่อนข้างสม่ำเสมอ โดยมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2545 เป็นต้นไป เนื่องจากพื้นที่กลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดปี ส่วนในพื้นที่ดอนผลผลิตจะลดลงในช่วงฤดูแล้งและเพิ่มขึ้นในฤดูฝน เมื่อรวมผลผลิตทั้งที่กลุ่มและที่ดอนจะเห็นว่ามูลค่าการจำหน่ายเสบียงสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผลผลิตเสบียงสัตว์รายจังหวัด ปีงบประมาณ 2546 มีจังหวัดที่ดำเนินกิจกรรมนาถ้ำฯ ทั้งสิ้น 32 จังหวัด ดังตารางที่ 41 จังหวัดที่ผลิตหญ้าสดมากที่สุดคือ จังหวัดพิษณุโลก ผลิตได้ 27,587 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดพิจิตร จังหวัดที่ผลิตหญ้าแห้งมากที่สุดคือ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลิตได้ 14,194 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอ่างทอง จังหวัดที่ผลิตหญ้าหมักมากที่สุดคือ จังหวัดเพชรบุรี ผลิตได้ 421 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดที่ผลิตถั่วสดมากที่สุด คือ จังหวัดสระแก้ว ผลิตได้ 927 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดสระบุรี จังหวัดที่ผลิตถั่วแห้งมากที่สุด คือ จังหวัดสระแก้ว ผลิตได้ 82 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดเลย และจังหวัดที่ผลิตถั่วหมักมากที่สุด คือ จังหวัดขอนแก่น ผลิตได้ 107 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 39 แสดงจำนวนสมาชิกและผลผลิตเสปียงสัตว์กิจกรรมนาหญ้าฯ
ปีงบประมาณ 2546

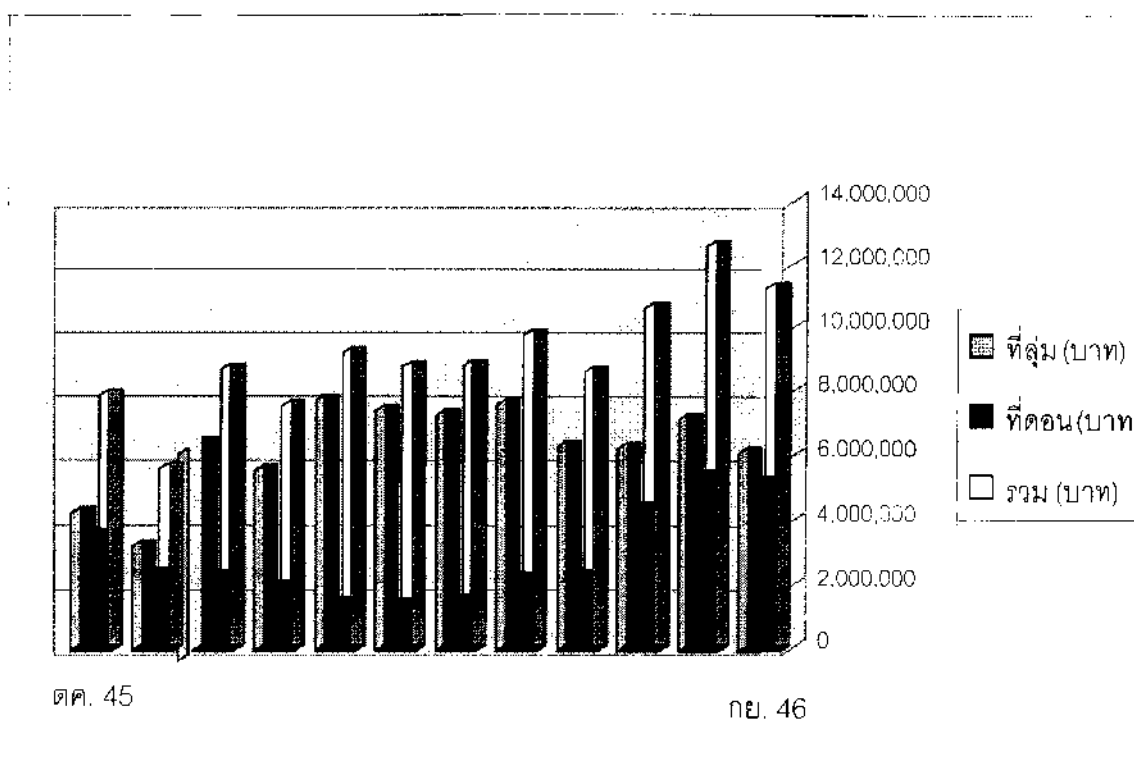
กิจกรรม	หน่วยนับ	ที่ลุ่ม	ที่ดอน	รวม
จำนวนกลุ่มฯ	กลุ่ม	124	76	200
จำนวนเกษตรกร	ราย	2,480	3,971	6,451
พื้นที่ผลิตพืชอาหารสัตว์	ไร่	13,038	8,542	21,580
ผลผลิตเสปียงสัตว์	ก.ก.	105,192,312	46,836,866	52,029,178
- หญ้าสด	ก.ก.	91,507,692	33,673,500	25,181,192
- หญ้าแห้ง	ก.ก.	13,611,540	7,909,704	21,521,244
- หญ้าหมัก	ก.ก.	73,080	1,504,053	1,577,133
- ถั่วสด	ก.ก.	-	3,360,994	3,360,994
- ถั่วแห้ง	ก.ก.	-	239,064	239,064
- ถั่วหมัก	ก.ก.	-	149,551	149,551

ภาพที่ 9 แสดงสัดส่วนการผลิตเสปียงสัตว์ชนิดต่างๆของกิจกรรมนาหญ้าฯ
ปีงบประมาณ 2546

ตารางที่ 40 แสดงมูลค่าการจำหน่ายเสบียงสัตว์ของเกษตรกรกิจกรรมนาหญ้า
ปีงบประมาณ 2546

เดือน	ที่ลุ่ม (บาท)	ที่ดอน (บาท)	รวม (บาท)
ต.ค. 45	4,240,388	3,633,621	7,874,009
พ.ย. 45	3,230,240	2,375,661	5,605,901
ธ.ค. 45	6,374,059	2,338,309	8,712,368
ม.ค. 46	5,519,926	2,010,768	7,530,694
ก.พ. 46	7,756,954	1,477,885	9,234,839
มี.ค. 46	7,414,691	1,396,198	8,810,889
เม.ย. 46	7,282,582	1,560,774	8,843,356
พ.ค. 46	7,618,456	2,220,206	9,838,662
มิ.ย. 46	6,326,345	2,341,033	8,667,378
ก.ค. 46	6,230,754	4,439,301	10,670,055
ส.ค. 46	7,171,482	5,434,403	12,605,885
ก.ย. 46	6,104,721	5,195,122	11,299,843
รวม	75,270,598	34,423,281	109,693,879

ภาพที่ 10 กราฟแสดงมูลค่าการจำหน่ายสิ่งปืงสัตว์ของเกษตรกรกิจกรรมนาหญาฯ รายเดือนปีงบประมาณ 2546

ตารางที่ 41 แสดงผลผลิตสิ่งปืงสัตว์กิจกรรมนาหญาฯรายจังหวัด ปีงบประมาณ 2546

จังหวัด	หญ้าสด	หญ้าแห้ง	หญ้าหมัก	ถั่วสด	ถั่วแห้ง	ถั่วหมัก
สุพรรณบุรี	0	14,194,877	0	0	0	0
อ่างทอง	0	1,499,238	0	0	0	0
สระแก้ว	800,500	0	0	927,326	82,662	0
นครราชสีมา	1,136,512	55,249	359,000	5,600	0	16,920
มหาสารคาม	382,980	92,248	72,200	39,480	32,840	0
ขอนแก่น	1,905,150	700	82,143	7,810	25,758	107,581
อุดรธานี	325,704	167,000	174,250	2,000	0	0
สกลนคร	630,865	200	4,762	99,950	341	0
เลย	0	0	0	26,111	30,706	0
ลำปาง	3,654,900	305,151	0	262,980	19,628	0
แพร่	58,908	28,859	0	1,985	15,144	0
อุตรดิตถ์	1,707,023	25,800	0	0	0	0

ตารางที่ 41 (ต่อ) แสดงผลผลิตเสียบึงสัตว์กีขกรรมนาหญาฯรายจังหวัดปีงบประมาณ 2546

จังหวัด	หน้าสด	หน้าแห้ง	หน้าหมัก	ถั่วสด	ถั่วแห้ง	ถั่วหมัก
เพชรบูรณ์	461,052	0	86,755	0	0	25,050
พิจิตร	11,527,050	1,855,810	30,000	0	0	0
พิษณุโลก	27,587,750	805,953	0	0	0	0
เพชรบุรี	6,175,600	240,240	421,000	0	0	0
ประจวบคีรีขันธ์	8,686,520	12,700	2,000	0	0	0
สุราษฎร์ธานี	312,168	27,522	254,813	0	0	0
พัทลุง	6,962,630	9,250	18,200	0	0	0
สุโขทัย	6,460,950	465,876	0	0	0	0
อุทัยธานี	1,068,764	142,994	0	0	0	0
ตาก	2,512,128	61,400	20,540	0	0	0
นครสวรรค์	901,860	52,260	0	0	0	0
กำแพงเพชร	6,725,796	743,309	20,540	0	0	0
ชัยนาท	12,233,459	675,296	0	847,100	29,609	0
สิงห์บุรี	3,499,210	58,112	0	0	0	0
ลพบุรี	8,787,690	0	0	0	0	0
สระบุรี	0	0	0	707,000	0	0
ร้อยเอ็ด	1,568,262	1,200	0	0	0	0
อุบลราชธานี	1,361,377	0	0	373,652	2,376	0
ยโสธร	4,515,009	0	0	60,000	0	0
นครพนม	3,231,375	0	30,930	0	0	0

เงินทุนหมุนเวียน

ในปีงบประมาณ 2546 มีกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 200 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มได้รับเงินทุนหมุนเวียนเริ่มต้นกลุ่มละ 434,770 บาท คิดเป็นเงิน 86,954,000 บาท ซึ่งจากการสำรวจยอดเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มนาห้วยฯโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 32 จังหวัด ได้รับข้อมูลทั้งหมด 31 จังหวัด ยังขาดส่งอีก 1 จังหวัดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่ากลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วมีจำนวน 138 กลุ่มฯ ซึ่งยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือในกลุ่มนาห้วยฯมีจำนวนเงินทั้งหมด 53,470,094.71 บาท มีรายละเอียดดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนายทุน ปี 2546 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์	เลขที่ทะเบียน	กลุ่ม นายทุน	ยอดเงินทุนหมุนเวียน คงเหลือ (บาท)	ยอดเงินทุนหมุนเวียนที่ มอบให้กลุ่มนายทุน(บาท)	วันที่ผ่านการตรวจสอบ จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
อ่างทอง และ กำแพงเพชร	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์อื่นแก้ว	สป.4/2545	1	344,770.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
		สป.5/2545	1	260,125.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
		สป.6/2545	1	194,770.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
		สป.๗/2545	1	174,770.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ของหม่อม	สป.6/2545	1	140,770.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
		สป.6/2545	1	211,330.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โคกพรา	ขพ.1/2545	1	10,754.53	434,770.00	31 มีนาคม 2546
		ขพ.2/2545	1	249,330.24	434,770.00	29 กันยายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังน	ขย.4/2545	1	73,330.00	434,770.00	30 เมษายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ไร่โพธิ์ทะเล	กพ.6/2545	1	548.97	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
นครสวรรค์	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ไร่บ่อคว	กพ.๗/2545	1	24,508.99	434,770.00	23 มิถุนายน 2545
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หัวถนน	กพ.2/2545	1	245,171.76	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์คลองขลุ	กพ.4/2545	1	21,677.80	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์แม่ลาด	กพ.3/2545	1	47,979.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โพธิ์ทอง	กพ.1/2545	2	8,100.00	869,540.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โพธิ์งาม	กพ.7/2545	1	166,944.94	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองแมแดง	กพ.8/2545	1	273,192.92	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์บ้านมะเกลือ	กพ.8/2545	1	166,115.74	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์พุมฤ	นพ.2/2545	1	180,729.61	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ศรีภิรมย์	นพ.3/2545	1	218,075.67	434,770.00	31 มีนาคม 2546
พิษณุโลก		พธ.5/2545	6	2,428,620.00	2,608,620.00	6 มิถุนายน 2545
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์มะตอง	พธ.6/2545	6	2,428,620.00	2,608,620.00	26 พฤษภาคม 2546

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนาัญ ปี 2546 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์	เลขที่ทะเบียน	กลุ่ม นาัญ	ยอดเงินทุนหมุนเวียน คงเหลือ (บาท)	ยอดเงินทุนหมุนเวียน มอบให้กลุ่มนาัญ (บาท)	วันที่ผ่านการตรวจสอบ จากการตรวจบัญชี
สระแก้ว	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ที่ขยายเลี้ยง	พล.4/2545	3	1,006,117.94	1,304,310.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์อุตสาหกรรม	พล.24/2545	3	1,214,310.00	1,304,310.00	20 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังสร้าง	พล.2/2545	3	1,214,310.00	1,304,310.00	30 เมษายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองแถม	พล.23/2545	2	803,540.00	869,540.00	30 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังช้าง	พล.3/2545	1	404,770.00	434,770.00	30 เมษายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์คลองระเคาะ	พล.25/2545	1	334,770.00	434,770.00	20 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังใหม่	สก.2/2545	1	438,884.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ อยู่ระหว่างการประสานงานเพื่อรอการ ตรวจสอบจากสำนักงานตรวจบัญชี จังหวัดสระแก้ว
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โหลอกระระ	สก.3/2545	1	212,312.00	434,770.00	
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังทอง	สก.1/2545	1	440,607.00	434,770.00	
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังพร้าว	สก.4/2545	1	431,500.00	434,770.00	
มหาสารคาม	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โคกใหญ่	มค.02/2545	1	338,266.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์บ้านสีนวน	มค.02/2545	1	388,077.00	434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หัวนา	สพ.1/2545	13	6,000,364.65	5,652,010.00	30 กันยายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์สาทุก	สพ.23/18	3	70,592.52	1,304,310.00	14 พฤษภาคม 2546
สุพรรณบุรี	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์บ้านสระ	สพ.2/2545	10	1,782,660.00	4,347,700.00	23 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์กระเสียว	สพ.3/2545	1	4,393.69	434,770.00	4 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองสาหร่าย	สพ.5/2545	1	51,632.00	434,770.00	23 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองนาง	ทก.174/2545	2	800,433.47	869,540.00	30 พฤษภาคม 2546
ขอนแก่น	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วัดระแตง	ทก.151/2544	1		434,770.00	ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์บ้านไต้น	ทก.175/2545	1	405,976.77	434,770.00	30 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โคขุ่น	จต.14/2545	1	432,140.06	434,770.00	31 มีนาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โคขุ่น	จต.15/2545	1	434,314.22	434,770.00	31 มีนาคม 2546

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนาัญ้า ปี 2546 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	เลขที่ทะเบียน	กลุ่ม นาัญ้า	ยอดเงินทุนหมุนเวียน คงเหลือ (บาท)	ยอดเงินทุนหมุนเวียนที่ มอบให้กลุ่มนาัญ้า(บาท)	วันที่ผ่านการตรวจสอบ จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สกลนคร	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ดองโง	สน.23/2545	-	348,997.42	434,770.00	14 มีนาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ บ้านโคก	อต.58/2545	1	4,607.17	434,770.00	9 พฤษภาคม 2546
เพชรบูรณ์	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ กันฉะ	อต.58/2545	1	126,077.62	434,770.00	9 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ หนองเงง	พช.111/2545	1	398,512.17	434,770.00	31 ธันวาคม 2545
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ห้วยใหญ่	พช.110/2545	1	-	434,770.00	อยู่ระหว่างทางการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ดองเลือ	พจ.04/2545	3	-	1,304,310.00	อยู่ระหว่างกรตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์หนองโสน	พจ.03/2545	3	-	1,304,310.00	อยู่ระหว่างกรตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์วังสำโรง	พจ.05/2545	2	-	869,540.00	อยู่ระหว่างกรตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ทำบัว	พจ.02/2545	2	-	869,540.00	อยู่ระหว่างกรตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์รั้งน้ำ	พจ.01/2545	2	413,540.00	869,540.00	ดำเนินการแก้ไขปัญห
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์หนองปลาไหล	พจ.24/2545	2	876,128.46	869,540.00	16 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์หนองพระ	พจ.09/2545	1	30,493.94	434,770.00	30 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์หนองปล้อง	พจ.09/2545	1	160,367.41	434,770.00	7 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์วังทรายพูน	พจ.10/2545	1	156,891.65	434,770.00	7 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์บ้านนา	พจ.10/2545	1	207,625.52	434,770.00	7 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์วังทรายพูน	พจ.18/2545	1	-	434,770.00	8 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์วังบ้านนา	พจ.18/2545	1	149,242.36	434,770.00	อยู่ระหว่างกรตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์วังทรายพูน	พจ.17/2545	1	10,000.00	434,770.00	7 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์บ้านนา	พจ.13/2545	1	228,268.54	434,770.00	7 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์สำนักขุนเณร	พจ.13/2545	1	156,772.46	434,770.00	30 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์สำนักขุนเณร	พจ.08/2545	1	34,890.67	434,770.00	30 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์วังทับไทร	พจ.23/2545	1	438,969.85	434,770.00	30 เมษายน 2546
					434,770.00	31 มีนาคม 2546

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนาหมื่น ปี 2546 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์	เลขที่ทะเบียน	กลุ่ม นาหมื่น	ยอดเงินทุนหมุนเวียน คงเหลือ (บาท)	ยอดเงินทุนหมุนเวียนที่ มอบให้กลุ่มนาหมื่น(บาท)	วันที่ดำเนินการตรวจสอบ จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ประจวบฯ	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ใหญ่	ปช.08/2545	3	1,412,820.00	1,304,310.00	10 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หน้าของตาแต่ม	ปช.09/2545	1	430,000.00	434,770.00	22 มกราคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์บ้านบุรี	ปช.04/2545	1	403,444.84	434,770.00	1 มกราคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปศุสัตว์	ปช.02/2545	1	136,268.00	434,770.00	9 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ตาแต่ม	ปช.03/2545	1	392,136.13	434,770.00	9 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ไรใหม่	ปช.01/2545	1	439,877.41	434,770.00	9 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากนอก	ปช.05/2545	1	302,921.06	434,770.00	30 มีนาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์อ่าวร้อย	ปช.06/2545	1	291,530.00	434,770.00	1 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์หนองโพ	สญ.4/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้รับการรายงาน
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สญ.5/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้รับการรายงาน
พัทลุง	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สญ.3/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้รับการรายงาน
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	พท.67/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้เข้าการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	พท.68/2545	1	369,270.00	434,770.00	11 กรกฎาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	พท.69/2545	1	434,770.00	434,770.00	30 กรกฎาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	พท.70/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้เข้าการตรวจสอบ
สุโขทัย	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	พท.71/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้เข้าการตรวจสอบ
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สท.81/2545	1	623,270.00	434,770.00	13 ธันวาคม 2545
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สท.82/2545	1	623,270.00	434,770.00	20 ธันวาคม 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สท.83/2545	1	439,022.31	434,770.00	18 กุมภาพันธ์ 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สท.84/2545	1	425,441.50	434,770.00	19 กุมภาพันธ์ 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สท.85/2545	1	434,770.00	434,770.00	1 กุมภาพันธ์ 2546
	กลุ่มเกษตรการเลี้ยงสัตว์หัวสัตว์ปากอูลอย	สท.86/2545	1	434,770.00	434,770.00	25 ธันวาคม 2545

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนาหญ้า ปี 2546 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์	เลขที่ทะเบียน	ราคาดิน บาท/ไร่	ยอดเงินคงเหลือ คงเหลือ (บาท)	ยอดเงินทุนหมุนเวียน เมื่อปีงบประมาณปัจจุบัน	วันที่มีการตรวจ จากกรมตรวจบัญชีการ
ตาก	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังใหญ่	สท.30/2545	1	434,770.00	434,770.00	12 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังต้นจันทร์	สท.9/12545	1	434,463.10	434,770.00	12 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วัดจระเข้มะหลัง	สท.88/2545	1	409,920.80	434,770.00	12 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ศาลาจิตร	สท.89/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้รับการตรวจ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โนนระมาด	ตท.2/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้รับการตรวจ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์แม่สอด	ตท.1/2545	1	-	434,770.00	ยังไม่ได้รับการตรวจ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองนาง	ทท.7/2545	4	11,802.00	1,730,080.00	สุราษฎร์ธานีการตรวจ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โพธิ์นาโยง	ทท.6/2545	2	770,000.00	869,540.00	11 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ไร่พัฒนา	ทท.11/2545	1	434,476.66	434,770.00	30 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองน้อย	ทท.12/2545	1	81,797.77	434,770.00	ยังไม่ได้รับการตรวจ
อุบล	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โค่นใหญ่	ทท.5/2545	1	261,423.50	434,770.00	27 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังน้อย	ทท.3/2545	1	5,000.00	434,770.00	29 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โพธิ์ตาก	ทท.1/2545	1	22,783.00	434,770.00	18 พฤศจิกายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วัดอุบล	ทท.10/2545	1	284,770.00	434,770.00	31 ธันวาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์วังหมัน	ทท.8/2545	1	15,231.97	434,770.00	ยังไม่ได้รับการตรวจ
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองมะโมง	ทท.4/2545	2	205,893.65	869,540.00	31 ธันวาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองงูเห่า	อบ.12/2545	1	450,495.89	434,770.00	30 เมษายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองกั้นเพล	อบ.63/2545	1	486,640.64	434,770.00	27 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์คำขวาง	อบ.62/2545	1	434,646.43	434,770.00	12 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ป่าหม	อบ.41/2545	1	449,741.24	434,770.00	24 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ทุ่งหญ้า	อบ.38/2545	1	466,048.78	434,770.00	24 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ท่าไผ่	อบ.16/2545	1	443,817.05	434,770.00	27 มิถุนายน 2546

ตารางที่ 42 (ต่อ) แสดงยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือของกลุ่มนาหญ้า ปี 2546 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์	เลขที่ทะเบียน	กลุ่ม นาหญ้า	ยอดเงินทุนหมุนเวียน คงเหลือ (บาท)	ยอดเงินทุนหมุนเวียนที่ มอบให้กลุ่มเกษตรกร(บาท)	วันที่ดำเนินการตรวจรอบ จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ยโสธร นครพนม	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองเหล่า	อบ.66/2545	1	459,254.16	434,770.00	13 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์สว่าง	อบ.64/2545	1	448,783.26	434,770.00	30 เมษายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์เขื่องคำ	ยธ.19/2545	4	1,165,086.84	1,739,080.00	17 มีนาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองแวง	นพ.7/2545	1	168,803.00	434,770.00	30 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ศรีสงคราม	นพ.3/2545	1	462,765.69	434,770.00	22 พฤษภาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์พนมอม	นพ.11/2545	1	447,231.69	434,770.00	30 มิถุนายน 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โพธิ์ตาก	นพ.2/2545	1	35,000.00	434,770.00	30 ธันวาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์หนองญาติ	นพ.12/2545	1	3,500.36	434,770.00	30 ธันวาคม 2546
	กลุ่มเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์โคกสูง	นพ.6/2545	1	435,186.24	434,770.00	31 สิงหาคม 2546
	รวมยอดเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือ			53,470,094.71	86,954,000.00	

พัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์

พัฒนาเทคโนโลยีอาหารสัตว์

ปีงบประมาณ 2546

กองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ 8 แห่ง และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ 21 แห่ง พัฒนาเทคโนโลยีอาหารสัตว์ 4 ลักษณะคือ พัฒนาเทคโนโลยีอาหารสัตว์ในหน่วยงาน พัฒนาเทคโนโลยีอาหารสัตว์ร่วมกับเกษตรกร เผยแพร่เทคโนโลยีอาหารสัตว์ และให้บริการสนับสนุนเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ ผลการดำเนินการปีงบประมาณ 2546 มีดังนี้

1. การจัดตั้งหมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่เทคโนโลยีและเป็นต้นแบบในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์แบบครบวงจรรวม 31 หมู่บ้าน กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีแต่ละหมู่บ้านแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกร และสอดคล้องกับปัญหาการผลิตสัตว์แต่ละพื้นที่ เช่น การสาธิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ใหม่ การผลิตพืชอาหารสัตว์ผสมผสาน การผลิตอาหารข้น สาธิตการตลาดเสบียงสัตว์และเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 43

2. สาธิตการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เพื่อสาธิตเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เทคโนโลยีการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชอาหารสัตว์ เทคโนโลยีการจัดการเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชอาหารสัตว์ ในปีงบประมาณ 2546 รวม 31 เรื่อง รายละเอียดแสดงในตารางที่ 44

3. สาธิตเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์ เพื่อสาธิตและพัฒนาระบบการผลิต การจัดการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์ ให้เพียงพอสำหรับเลี้ยงโคเนื้อ โคนม กระบือ แพะ ตลอดปี รวมทั้งมีการศึกษาการเพิ่มผลผลิตเนื่องจากการขุนลูกโคนมเพศผู้โดยใช้อาหารหยাবคุณภาพดีร่วมกับวัตถุดิบที่หาง่ายในท้องถิ่น การศึกษาการเลี้ยงลูกโคนมเพศเมียตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผสมติด และทดสอบเลี้ยงโค - กระบือพื้นเมืองระบบปศุสัตว์อินทรีย์ โดยเทคโนโลยีที่สาธิต ในปีงบประมาณ 2546 39 เรื่อง รายละเอียดแสดงในตารางที่ 45

4. สาธิตการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาผลิตอาหารสัตว์ เพื่อสาธิตการประกอบสูตรอาหารเลี้ยงโคเนื้อ โคนม แพะ โดยเน้นใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น รวมทั้งมีการแนะนำให้มีการปรับปริมาณการใช้วัตถุดิบในสูตรอาหารเพื่อให้สอดคล้องกับราคาในแต่ละฤดูกาล ในปีงบประมาณ 2546 ดำเนินการรวม 8 เรื่อง

5. สาธิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ โดยรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์ หญ้าอาหารสัตว์ ถั่วอาหารสัตว์ และพืชยืนต้นอาหารสัตว์ แสดงในแปลงขนาด 3x4 เมตร มีการจัดการดูแลพืชอาหารสัตว์อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรได้ศึกษา และใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ตรงความต้องการ หรือเหมาะสมในการเพาะปลูกแต่ละพื้นที่ รวมแปลงรวบรวมพันธุ์ทั้งสิ้น 1,360 แปลง

6. สาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์และการจัดการใช้ประโยชน์ เพื่อเผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การจัดการและการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์แบบครบวงจรสู่เกษตรกร โดยเกษตรกรที่ร่วมการสาธิตได้รับประโยชน์จากการทดลองปฏิบัติ และแปลงสาธิตพืชอาหารสัตว์ยังเป็นศูนย์กลางเผยแพร่เทคโนโลยีสู่เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์รายอื่น ๆ ในปีงบประมาณ 2546 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสาธิตเทคโนโลยีพืชอาหารสัตว์ รวม 3,783 ราย

7. พัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับองค์การความร่วมมือประเทศญี่ปุ่น (JICA) เพื่อพัฒนาเทคนิคการประเมินและคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย พัฒนาเทคนิคการผลิต การเก็บเกี่ยว การปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เทคนิคการผลิต การแปรรูป และการจัดการปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ถาวร สำหรับปล่อยเพาะเลี้ยงเพื่อการผลิตแม่พันธุ์โคนม ในปีงบประมาณ 2546 ดำเนินการรวม 12 เรื่อง

8. สนับสนุนเกษตรกรผลิตเสบียงสัตว์ เพื่อลดความสูญเสียจากภัยธรรมชาติและแก้ไขปัญหาขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ โดยให้การสนับสนุนเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ บุคลากร และให้คำแนะนำเกษตรกรร่วมผลิตเสบียงสัตว์ เก็บสำรองไว้ใช้ตามความจำเป็น ปีงบประมาณ 2546 มีเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม 4,577 ราย

ตารางที่ 43 หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยี

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	หมู่บ้าน – ที่ตั้ง
1	ศอ.ชัยนาท	2	- บ้านดอนพุทรา ต.หนองแซง อ.หันคา จ.ชัยนาท - บ้านหนองอ้ายสาม ต.ไพรมย์ อ.หันคา จ.ชัยนาท
2	สอ.สุพรรณบุรี	1	- บ้านหนองตม โพธิ์สุวรรณ ต.บ้านสระ อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี
3	ศอ.สระแก้ว	1	- โครงการหับทิมสยาม05 อ.คลองหาด จ. สระแก้ว
4	ศอ.นครราชสีมา	1	- บ้านมะเกลือใหม่ ต.มะเกลือใหม่ อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
5	สอ.ร้อยเอ็ด	1	- บ้านดงสวนผึ้ง ต.น้ำดำ อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด
6	สอ.บุรีรัมย์	1	- บ้านโคกลอย ต.ไทยเจริญ อ.ปะคำ จ.บุรีรัมย์
7	สอ.ยโสธร	1	- บ้านกว้าง ต.เชียงคำ อ.เมือง จ.ยโสธร
8	ศอ.ขอนแก่น	1	- บ้านนาขาม-พังทวย ต.พังทวย อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
9	สอ.มหาสารคาม	1	- บ้านศรีสุข ต.ศรีสุข อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม
10	สอ.กาฬสินธุ์	1	- บ้านนาจารย์ ต.นาจารย์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์
11	สอ.อุดรธานี	1	- บ้านสร้างแป้น ต.เชียงเพ็ง จ.อุดรธานี
12	สอ.เลย	1	- บ้านเหล่าใหญ่ ต.บอนพุก กิ่ง อ. เอร่าวัน จ.เลย
13	สอ.มุกดาหาร	1	- บ้านโนนยาง ต.โนนยาง อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร
14	สอ.หนองคาย	1	- บ้านพลายงาม ต.คอกช้าง อ.สระใคร จ.หนองคาย

ตารางที่ 43 (ต่อ) หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยี

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	หมู่บ้าน – ที่ตั้ง
15	สอ.นครพนม	1	- บ้านเหล่าภูมิ อ.เมือง จ.นครพนม
16	สอ.สกลนคร	1	- บ้านทรายทอง ต.ปทุมวาปี อ.สองดาว จ.สกลนคร
17	สอ.ลำปาง	1	- บ้านวอแก้ว ต.วอแก้ว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง
18	สอ.แพร่	1	- บ้านทุ่งไธ้ง ต.ทุ่งไธ้ง อ.เมือง จ.แพร่
19	สอ.เพชรบูรณ์	1	- บ้านซับไม้แดง จ.เพชรบูรณ์
20	สอ.สุโขทัย	1	- ต.หนองจิก อ.ศรีมาศ จ.สุโขทัย
21	สอ.พิจิตร	2	- บ้านท้ายน้ำ ต.ท้ายน้ำ อ.โพทะเล จ.พิจิตร - บ้านหนองพง ต.ทุ่งใหญ่ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
22	สอ.เพชรบุรี	1	- บ้านสามพระยา ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
23	สอ.ประจวบฯ	1	- บ้านนิคมอ่าวน้อย อ.เมือง จ.ประจวบฯ
24	สอ.สุราษฎร์ธานี	1	- บ้านท่าขนอน อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี
25	สอ.ชุมพร	1	- บ้านทุ่งยอ ต.กุตรัง ต.ท่าแซะ จ.ชุมพร
26	สอ.นราธิวาส	1	- บ้านโต๊ะเหม ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
27	สอ.สตูล	1	- บ้านกำแพงเพชร ต.กำแพงเพชร อ.รัตภูมิ จ.สงขลา
28	สอ.ตรัง	1	- บ้านหนองบัว ต.หนองบัว อ.รัษฎา จ.ตรัง
29	สอ.พัทลุง	1	- ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
	รวม	31	

ตารางที่ 44 กิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	เรื่อง
1	สอ.ชัยนาท	3	- ผลผลิตหญ้าบาน่าที่อายุตัดต่าง ๆ กัน - การเก็บเมล็ดพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วงปีละ 2 ครั้ง - ปริมาณการใช้น้ำในการผลิตหญ้าแพงโกล่า
2	สอ.สุพรรณบุรี	2	- การผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าไรต์ภายใต้ระบบชลประทาน - การผลิตหญ้าแพงโกล่าแห้งในพื้นที่ดอนภายใต้ระบบชลประทาน
3	สอ.สระแก้ว	2	- ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าอาหารสัตว์ 6 ชนิด - ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าแพงโกล่าสายพันธุ์ transvala ที่อายุการตัดต่างกัน 3 ระยะ
4	สอ.นครราชสีมา	1	- การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงเถา

ตารางที่ 44 (ต่อ) กิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	เรื่อง
5	สอ.บุรีรัมย์	1	- ระยะเวลาปลูกที่เหมาะสมต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดถั่วพันธุ์
6	สอ.บุรีรัมย์	1	- ผลของการใช้เครื่องมือเตรียมดินต่อผลผลิตหญ้ากินนีสีม่วง
7	สอ.ยโสธร	1	- ผลของการให้น้ำแบบท่อต่อผลผลิตหญ้าแพงโกล่า
8	สอ.ขอนแก่น	1	- การผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้ามูราใต้ นัตชูการเซ และนัทชูยูตากะ
9	สอ.มหาสารคาม	3	- ผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดหญ้าลูซี่ในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายโดยการมัดข้อดอกก่อนการเก็บเกี่ยว - อิทธิพลของการบดดินโดยใช้เครื่องบดดินที่มีต่อผลผลิตถั่วคาวาลเคดแห้ง - ผลของการใช้เครื่องมือภาคสนามปรับปรุงเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น
10	สอ.เลย	1	- เปรียบเทียบผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคดโดยวิธีทำค้าง
11	สอ.มุกดาหาร	2	- เปรียบเทียบผลผลิตถั่วคาวาลเคดระหว่างมัดข้อเคาะและไม่มัดข้อเคาะ - การใช้กากอ้อยดำและปุ๋ยคอกในแปลงผลิตเมล็ดกินนีสีม่วง
12	สอ.หนองคาย	1	- การเขตกรรมเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตถั่วคาวาลเคด
13	สอ.นครพนม	1	- ผลการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดกินนีสีม่วง
14	สอ.สกลนคร	1	- ผลการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อคุมโรคเน่าของถั่วคาวาลเคด
15	สอ.ลำปาง	1	- การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเมล็ดหญ้าไรต์โดยใช้ปุ๋ยเคมี
16	สอ.สุโขทัย	1	- การจัดการเขตกรรมต่อผลผลิตถั่วคาวาลเคด
17	สอ.เพชรบุรี	1	- การผลิตหญ้าซีตาเรียแห้ง
18	สอ.ประจวบฯ	1	- เปรียบเทียบผลผลิตหญ้าแพงโกล่าในช่วงอายุตัดต่าง ๆ กัน
19	สอ.สุราษฎร์ฯ	1	- ช่วงการตัดที่มีต่อคุณภาพหญ้าซีตาเรียลูกผสมลเปรนดำหมักที่เติมสารดูดความชื้นชนิดต่าง ๆ
20	สอ.ชุมพร	1	- การใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพต่อผลผลิตหญ้าพลีแคทูลัม
21	สอ.นราธิวาส	1	- การใช้ปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมีต่อผลผลิตและคุณภาพหญ้าชิกแนลเลื่อยในดินชุดท่าชะ

ตารางที่ 44 (ต่อ) กิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	เรื่อง
22	สอ.สตูล	1	- เทคนิคการผลิตหญ้าฟลิแคทูลัมและหญ้าซีตาเรีย
23	สอ.ตรัง	1	- ผลของปุ๋ยอินทรีย์ต่อผลผลิตหญ้าฟลิแคทูลัม
24	สอ.พัทลุง	1	- การจัดการเขตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตหญ้าซีตาเรีย
	รวม	31	

ตารางที่ 45 กิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	เรื่อง
1	คอ.ชัยนาท	1	- การใช้หญ้าแพงโกล่าอายุ 30 วัน เลี้ยงโคเนื้อในสภาพขังคอก
2	สอ.สุพรรณบุรี	1	- การเลี้ยงโคนมเพศผู้และเล็มหญ้าบริเวณหญ้าที่ผสมถั่วลิสงเตา
3	คอ.สระแก้ว	3	- การใช้มันเส้นร่วมกับถั่วไมยราชนกโคโคนมเพศผู้ - การจัดการเลี้ยงลูกโคนมเพศเมียแรกเกิด-หย่านม - ความนำกินของหญ้าแพงโกล่า Transvala ที่อายุตัดต่างกัน
4	คอ.นครราชสีมา	1	- การใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเลี้ยงลูกโคนมเพศผู้
5	สอ.ร้อยเอ็ด	1	- การจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงเลี้ยงโคแบบทะเล็มหญ้าบริเวณ
6	สอ.บุรีรัมย์	1	- การจัดการหญ้าบานาและถั่วท่าพระสโตไลเพื่อผลิตเลบียง
7	สอ.ยโสธร	1	- การเลี้ยงกระบือพื้นเมืองระบบปศุสัตว์อินทรีย์
8	สอ.มหาสารคาม	4	- การเลี้ยงโคทะเล็มในแปลงหญ้าผสมถั่วแบบแยกปลูกควบคุมโดยใช้รั้วไฟฟ้า - การเลี้ยงกระบือพื้นเมืองทะเล็มหญ้าบริเวณแปลงหญ้าผสมถั่ว - การเลี้ยงโคพื้นเมืองทะเล็มหญ้าบริเวณแปลงหญ้าผสมถั่ว - เทคนิคการเลี้ยงโคสาวในแปลงหญ้าคุณภาพดี
9	สอ.กาฬสินธุ์	2	- การจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงเลี้ยงกระบือพื้นเมือง - การจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงเลี้ยงโคพื้นเมือง
10	สอ.อุดรธานี	2	- การผลิตเลบียงสัตว์ระบบปศุสัตว์อินทรีย์ - การผลิตเลบียงสัตว์หมักแบบคั่นดิน
11	สอ.เลย	1	- การเลี้ยงโคพันธุ์ตากภายใต้ระบบทะเล็มหญ้ากินนีสีม่วงร่วมกับถั่วไมยรา
12	สอ.มุกดาหาร	1	- การเลี้ยงโคเนื้อทะเล็มหญ้าบริเวณในแปลงถั่วท่าพระสโตไล
13	สอ.หนองคาย	1	- การเลี้ยงโคเนื้อปล่อยทะเล็มในแปลงหญ้าผสมถั่ว
14	สอ.นครพนม	1	- การเลี้ยงโคเนื้อปล่อยทะเล็ม

ตารางที่ 45 (ต่อ) กิจกรรมสาธิตเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวน	เรื่อง
15	สอ.สกลนคร	1	- การเลี้ยงลูกโคนมในแปลงหญ้าภายใต้ระบบการเพาะเลี้ยงแบบ ประณีต
16	สอ.เพชรบูรณ์	1	- การเลี้ยงโคตากและกบรินทร์บุรี แบบปล่อยเพาะเลี้ยงหมุนเวียนใน แปลงหญ้ากินนีสีม่วง
17	สอ.พิจิตร	1	- การใช้หญ้าแพงโกล่าสดเลี้ยงโคพันธุ์ตาก
18	สอ.เพชรบุรี	2	- การปลูกหญ้ากินนีสีม่วงร่วมกับถั่วท่าพระสไตล์เลี้ยงโคเนื้อ - ความชอบกินพืชอาหารสัตว์แต่ละชนิดของควารูซ่า
19	สอ.ประจวบฯ	2	- การเลี้ยงโคเนื้อปล่อยเพาะเลี้ยงหมุนเวียนแปลงหญ้ารัฐ - การจัดการอาหารขุนเพาะเนื้อเทศผู้
20	สอ.สุราษฎร์ ธานี	2	- การเลี้ยงโคพื้นเมืองแบบเพาะเลี้ยงหมุนเวียนในแปลงหญ้าซีดาเรีย - การเลี้ยงเพาะแบบหมุนเวียนเพาะเลี้ยงแปลงหญ้าซีดาเรีย
21	สอ.ชุมพร	2	- การเลี้ยงโคเพาะเลี้ยงแปลงหญ้ากินนีสีม่วงเสริมถั่วไมยราหมัก - การเลี้ยงเพาะลูกผสมพื้นเมืองแบบปล่อยเพาะเลี้ยงในแปลงหญ้า ชิกแนลเลื่อยเสริมใบหม่อน
22	สอ.นราธิวาส	1	- การเลี้ยงโคพื้นเมืองเพาะเลี้ยงแปลงหญ้าชิกแนลเลื่อย
23	สอ.สตูล	2	- การเลี้ยงโคพื้นเมืองแปลงหญ้าพลิแคทูลัมแบบเพาะเลี้ยง - การเลี้ยงโคพื้นเมืองสายภาคใต้โดยการตัดสดหญ้าพลิแคทูลัม
24	สอ.ตรัง	2	- การเลี้ยงโคพื้นเมืองใช้หญ้าเนเปียร์และระบบตัดเกี่ยวเสริม ถั่วท่าพระหมัก - การเลี้ยงเพาะเพื่อผลิตลูกโดยใช้หญ้าอะตราตัมเสริมกระถินสด
25	สอ.พัทลุง	2	- การเลี้ยงโคเนื้อโดยหญ้ารัฐเสริมถั่วท่าพระสไตล์ระบบตัดเกี่ยว - การเลี้ยงโคพื้นเมืองแบบปล่อยเพาะเลี้ยงแปลงหญ้ารัฐ
	รวม	39	

งานวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยด้านอาหารสัตว์

การดำเนินงานวิจัยด้านอาหารสัตว์มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารและการจัดการให้อาหารสัตว์ ลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาสูตร และจัดสัดส่วนอาหารให้เหมาะสมในสัตว์แต่ละชนิดและแต่ละพื้นที่ การใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ในประเทศที่มีราคาถูกมาใช้เลี้ยงสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มวิจัยอาหารสัตว์ได้จัดแบ่งกลุ่มโครงการวิจัยตามทิศทาง แผนงานและหัวข้อวิจัยตามสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนดดังนี้

ทิศทางที่ 2 ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

แผนงาน 1 การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

หัวข้อวิจัยที่ 2 การวิจัยเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพวิธีการผลิตลดต้นทุนและลดการสูญเสีย

โครงการวิจัยที่ดำเนินงานในปี 2546

ในปีงบประมาณ 2546 ได้ดำเนินงานโครงการวิจัยโดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งสิ้น 508,350 บาท เป็นโครงการใหม่รวม 6 โครงการ ซึ่งประกอบด้วยโครงการเดี่ยว รวม 7 เรื่อง ดังนี้

1. การใช้หญ้าแพงโกล่าแห้งเลี้ยงโคเนื้อ
2. ขบวนการเมตาบอลิซึมของพลังงานในโตรเจนและน้ำของโคนมสาวพันธุ์ไทย

ไฮลสไคน์ ภายใต้ระดับการให้อาหารและระดับโปรตีนในอาหารที่ต่างกัน

3. การใช้ใบถั่วท่าพระสไตโลในอาหารเปิดเทศสายพันธุ์ท่าพระ
4. คุณค่าทางโภชนาและการใช้ใบถั่วท่าพระสไตโลในไก่ไข่
5. ระดับโปรตีนและพลังงานที่เหมาะสมของเปิดเทศสายพันธุ์กบินทร์บุรี

(1) ผลของระดับโปรตีนและพลังงานที่เหมาะสมสำหรับเปิดเทศสายพันธุ์กบินทร์บุรี

ช่วงอายุ 0-3 สัปดาห์

(2) ผลของระดับโปรตีนและพลังงานที่เหมาะสมสำหรับเปิดเทศสายพันธุ์กบินทร์บุรี

ช่วงอายุ 3-12 สัปดาห์

6. การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการให้อาหารในการขุนโค

ทั้ง 7 เรื่องดังกล่าว ดำเนินงานได้ตามแผนที่กำหนด โดยอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการทดลอง 2 เรื่อง ขั้นตอนการวิเคราะห์และจัดทำรายงานผลการวิจัย 4 เรื่อง และรายงานผลการวิจัยเพื่อเสนอขออนุมัติเผยแพร่ 1 เรื่อง มีผลการดำเนินงานสะสมทุกโครงการคิดเป็นร้อยละ 100 ของแผน

โครงการวิจัยที่เผยแพร่และตีพิมพ์ในปี 2546

สำหรับผลงานวิจัยและผลงานวิชาการด้านอาหารสัตว์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ในปี 2546 มีทั้งสิ้น 8 เรื่อง ซึ่งพอจะสรุปผลการศึกษวิจัย ได้ดังนี้

1. คุณค่าทางโภชนาของถั่วคาวาลเคดและระดับการเสริมถั่วคาวาลเคดในโคเนื้อ

ผลการทดลองสรุปได้ว่าถั่วคาวาลเคดตัดที่อายุ 90 วัน มีวัตถุดิบแห้ง 91.96% ส่วนประกอบทางเคมีคิดเป็นวัตถุดิบแห้งมีโปรตีน 17.07% ไขมัน 1.58% NDF 59.03% ADF 39.09% ADL 8.72% และ Cellulose 28.53% สัมประสิทธิ์การย่อยสลายได้โดยวิธีใช้ถุงในล่อน (ที่ 48 ชม.) ของวัตถุดิบแห้ง อินทรีย์วัตถุ โปรตีน และ NDF เท่ากับ 64.33 63.85 83.83 และ 49.42 เปอร์เซ็นต์ของวัตถุดิบแห้งตามลำดับ มีค่าพลังงานโดยการคำนวณในรูปของ TDN DE และ ME เท่ากับ 53.73 % 2.36 Mcal/kg และ 1.95 Mcal/kg ตามลำดับ สำหรับระดับที่เหมาะสมที่ใช้ร่วมกับหญ้าแห้งเลี้ยงโคเนื้อบราน้ำมันน้ำหนัก 248 กก. ควรใช้ถั่วระหว่าง 50-75% โดยน้ำหนักจะให้ผลไม่แตกต่างกับการใช้อาหารชั้นมีโปรตีน 16% เสริม 1 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว ทั้งอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการใช้อาหาร และจะมีต้นทุนค่าอาหารเฉลี่ยต่อการเพิ่มน้ำหนักตัว 1 กก. ถูกกว่าเมื่อเทียบกับการเสริมด้วยอาหารชั้น

2. ผลของวิธีการให้แร่ธาตุผงต่อการเจริญเติบโตและต้นทุนการผลิตในแกะขุน

ผลการทดลองสรุปได้ว่า การใช้แร่ธาตุผงแยกให้แกะกินโดยอิสระหรือผสมในอาหารชั้นเพื่อเสริมให้แกะลูกผสมพื้นเมืองคอร์เดลที่เลี้ยงด้วยหญ้ารูซี่แห้ง หรือฟางหมักกิน นั้น ทำให้อัตราการเจริญเติบโต ปริมาณอาหารที่กินได้ ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร และต้นทุนการผลิตไม่ต่างกัน

3. การทดสอบการผลิตและการใช้หญ้าหมักในฟาร์มโคนมของเกษตรกรรายย่อย

การทดสอบครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับของเกษตรกรต่อการทำหญ้าหมักในทุ่งพลาสดักดำและการใช้หญ้าหมักเลี้ยงโคนมในช่วงฤดูขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ โดยความสมัครใจของเกษตรกรที่เลี้ยงโคนม จำนวน 11 รายในเขตอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาทดสอบสรุปได้ว่าเกษตรกรพอใจและสามารถใช้แรงงานภายในครอบครัว (1 – 2 คน) ผลิตหญ้าหมักในทุ่งพลาสดักดำ และพอใจในการใช้หญ้าหมักที่ผลิตเองเลี้ยงโคนมในช่วงขาดแคลน ซึ่งเกษตรกรตั้งใจว่าจะผลิตหญ้าหมักเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารหายในปีต่อ ๆ ไป

4. การใช้ถั่วทำพระสไตโลในอาหารชั้นสำหรับโครีตนม

ผลการทดลองสรุปได้ว่า การใช้ถั่วทำพระสไตโลแห้ง 20% เป็นส่วนประกอบในสูตรอาหารชั้นมีโปรตีน 16% เปรียบเทียบกับอาหารชั้นสำเร็จรูปมีโปรตีนเท่ากัน เสริมให้โคกำลังรีตนมที่กินหญ้าที่ เป็นอาหารหยาบ โดยกำหนดให้กินอาหารชั้น 1 กิโลกรัมต่อน้ำนมที่ได้ 2.50 กิโลกรัมเหมือนกัน พบว่า ปริมาณอาหารที่กิน ปริมาณน้ำนมที่ได้ ส่วนประกอบทางเคมีของน้ำนมและประสิทธิภาพการเปลี่ยน อาหารเป็นน้ำนมไม่แตกต่างกัน และการใช้ถั่วทำพระสไตโลผสมในสูตรมีต้นทุนค่าอาหารน้อยกว่า ทำให้มี รายได้มากกว่าการใช้อาหารสำเร็จรูป

5. การใช้ถั่วมันแกวแห้งในสูตรอาหารชั้นเสริมฟางข้าวเลี้ยงโคในช่วงฤดูแล้ง

ผลการทดลองสรุปได้ว่า ถั่วมันแกวแห้งมีวัตถุดิบ 95.82% มีโปรตีน NDF ADF ADL และ Cellulose เท่ากับ 17.08% 27.82% 18.73% 4.09% และ 12.15% ของวัตถุดิบตามลำดับ เมื่อใช้ ถั่วมันแกวแห้งเปรียบเทียบกับใบมันสำปะหลังแห้ง 35% ในสูตรอาหารชั้นมีโปรตีน 15% และใช้เป็น อาหารเสริมวันละ 2 กก./ตัวในโคพันธุ์เรดซินดีเพศผู้กินฟางข้าวเป็นหลักพบว่า อัตราการเจริญเติบโต ปริมาณอาหารที่กิน และประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารไม่แตกต่างกัน

6. ผลของปริมาณอาหารที่กินและระดับโปรตีนในอาหารต่อค่าความสมดุลของพลังงาน ในโตรเจน และน้ำในขบวนการเมตาบอลิซึมของโคนมสาวรุ่น

ผลการทดลองสรุปได้ว่า ปริมาณอาหารที่กินมีผลต่อขบวนการเมตาบอลิซึมของพลังงานและ ในโตรเจนของโคนมสาวรุ่น มากกว่าอิทธิพลของระดับโปรตีนในอาหาร ค่าการย่อยได้ของอาหารจะลดลง เมื่อปริมาณการกินได้ของโคเพิ่มขึ้น สำหรับปริมาณอาหารที่โคได้รับในระดับสูงมีผลต่อค่าความสมดุลของ ในโตรเจนและสมดุลของพลังงาน ส่วนระดับโปรตีนที่ต่างกันในอาหารมีผลต่อปริมาณไนโตรเจนที่ขับออก ทางมูลและปัสสาวะเท่านั้น ระดับโปรตีนที่เหมาะสมในอาหารเพื่อการเติบโตของโคนมสาวรุ่นเท่ากับ 13% ค่าความต้องการพลังงานใช้ประโยชน์ได้เพื่อดำรงชีพ เมื่อได้รับอาหารปริมาณสูง และปริมาณต่ำคือ 523 และ 538 KJ/kg^{0.75} ส่วนปริมาณการกินน้ำได้ของโคสามารถทำนายได้จากปริมาณวัตถุดิบทั้งหมดที่กินได้

7. ค่าความสมดุลของพลังงานและไนโตรเจนในขบวนการเมตาบอลิซึมของกระบือปลักที่เลี้ยง ด้วยหญ้าที่แห้งและเสริมกากถั่วเหลืองระดับต่าง ๆ

ผลการทดลองสรุปว่า จากการทดลองเลี้ยงกระบือด้วยอาหาร (หญ้าที่แห้งเสริมกากถั่ว เหลืองระดับต่าง ๆ) ที่มีโปรตีนหยาบต่างกัน 4 ระดับ คือ 2.6, 6.1, 9.7 และ 13.3% พบว่ากระบือที่กิน หญ้าที่แห้งอย่างเดียว มีค่าการย่อยได้ของเยื่อใย (CF และ NDF) ไม่ต่างจากกระบือที่กินหญ้าที่เสริมด้วย กากถั่วเหลืองทุกระดับ กระบือที่ได้รับอาหารมีโปรตีนสูง 13.3% มีการขับไนโตรเจนออกทางปัสสาวะมาก กว่า และมีอัตราส่วนของความร้อนที่ร่างกายผลิตขึ้นต่อพลังงานรวมสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับอาหารโปรตีนต่ำ

กว่า กระบือปลักจึงมีความสามารถย่อยอาหารเยื่อใยได้เป็นอย่างดีโดยไม่จำเป็นต้องเสริมโปรตีน การเสริมอาหารที่มีโปรตีนมากกว่า 10% อาจส่งผลต่อการเจริญเติบโตของกระบือ หากได้รับแหล่งอาหารพลังงานที่ไม่เหมาะสมทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ

8. ค่าความสมดุลของพลังงานและไนโตรเจนในขบวนการเมตาโบลิซึมของโคพื้นเมืองไทยที่เลี้ยงด้วยหญ้าซีแฮ้งและเสริมกากถั่วเหลืองระดับต่าง ๆ

ผลการทดลองสรุปว่า จากการทดลองเลี้ยงโคพื้นเมืองด้วยอาหาร (หญ้าซีแฮ้งเสริมด้วยกากถั่วเหลืองระดับต่าง ๆ) ที่มีโปรตีนหยาบต่างกัน 4 ระดับ คือ 2.1, 6.1, 10.1 และ 14.1% พบว่า ค่าการย่อยได้ของเยื่อใยหยาบ (CF, ADF และ NDF) ของหญ้าซีแฮ้งในโคพื้นเมืองที่กินหญ้าซีแฮ้งอย่างเดียวไม่แตกต่างจากโคที่กินหญ้าซีแฮ้งและเสริมด้วยกากถั่วเหลืองทุกระดับ ค่าความสมดุลพลังงานและค่าความร้อนที่ร่างกายผลิตขึ้น (HP) มีค่าเพิ่มขึ้นตามระดับกากถั่วเหลืองที่เสริมมากขึ้น โคพื้นเมืองของไทยมีความสามารถในการใช้พลังงานในอาหารได้สูงและต้องการพลังงานเพื่อดำรงชีพในระดับต่ำ จึงทำให้ค่าความสมดุลพลังงานและไนโตรเจนอยู่ในระดับยังชีพได้แม้ว่าสัตว์จะไม่ได้รับอาหารที่มีพลังงานสูงก็ตาม

ผลการดำเนินงานโครงการทดสอบเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ ปี 2546

ได้ดำเนินงานโครงการทดสอบเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ รวม 12 เรื่อง ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีในการเลี้ยงลูกโคนม (ต่อเนื่อง)
2. การทดสอบการใช้นมเทียมแทนนมสดเลี้ยงลูกโคนมเพศเมีย (อายุแรกเกิด – 3 เดือน)
3. การทดสอบการจัดการด้านอาหารลูกโคนมเพศเมียหลังหย่านม (อายุ 3 – 6 เดือน)
4. การทดสอบการใช้ถั่วท่าพระสไตโลหมักและกากเนื้อโนเมลิตปาล์มเป็นอาหารหลักขุนแพะเนื้อ
5. การทดสอบใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีและมันเส้นเป็นอาหารหลักขุนโค – กระบือ
6. การทดสอบการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์และการใช้อาหารลูกโคนมเพศผู้ระยะแรกเกิดถึงหย่านมและระยะหย่านมถึงน้ำหนักส่งตลาด
7. การทดสอบการจัดการให้อาหารลูกโคนมเพศเมียระยะแรกเกิดถึงผสมพันธุ์ครั้งแรก
8. การศึกษาเบื้องต้นในการเลี้ยงโคชาวลำพูนเพศผู้แบบปล่อยแพะเล็ม
9. การศึกษาเบื้องต้นการเลี้ยงโคชาวลำพูนเพศเมียเพื่อผลิตลูกแบบปล่อยแพะเล็ม
10. การศึกษาเบื้องต้นการใช้กากเนื้อโนเมลิตปาล์มเป็นอาหารขุนโค
11. การใช้ถั่วท่าพระสไตโลโรร่วมกับหญ้าอะตราดัมเลี้ยงโคนม
12. การจัดการแปลงหญ้าได้สวนมะพร้าวใช้เลี้ยงโคนม

ทั้ง 12 เรื่อง มีการดำเนินได้ครบตามแผนงานที่กำหนด โดยอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการทดสอบและจัดเก็บข้อมูล 9 เรื่อง อยู่ในขั้นตอนการวิเคราะห์และจัดทำรายงาน 3 เรื่อง ผลการดำเนินงานสะสมคิดเป็น 100% ของแผน โดยมีรายงานความก้าวหน้าบางโครงการดังนี้

1. การทดสอบใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีและมันเส้นเป็นอาหารหลักขุนโคเนื้อ

ผลการทดสอบสรุปว่า

การทดสอบนี้พบว่าโคพันธุ์ตากและกบินทร์บุรีมีสมรรถนะการเจริญเติบโตใกล้เคียงกัน และยืนยันว่าระบบการขุนโค และวิธีการให้อาหารโคโดยใช้อาหารหยาบคุณภาพดีร่วมกับอาหารข้นโดยจำกัดปริมาณอาหารให้โคกินตามสมรรถนะการเจริญเติบโต เริ่มขุนโคตั้งแต่น้ำหนักประมาณ 500 กิโลกรัม จำหน่ายโคเมื่อน้ำหนักประมาณ 650 กิโลกรัม ใช้เวลาขุนประมาณ 3 เดือน เป็นเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม ทำให้โคเจริญเติบโตเร็ว ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารดี และต้นทุนการผลิตต่ำ สำหรับการเลี้ยงโคก่อนขุนนั้นควรเริ่มเลี้ยงโคตั้งแต่น้ำหนักประมาณ 200 กิโลกรัมจนถึง 500 กิโลกรัม ใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเลี้ยงโคเต็มที่หรือปล่อยแทะเล็มในแปลงพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีภายใต้การจัดการ ประณีตเป็นวิธีเตรียมโคสำหรับขุนที่มีต้นทุนต่ำกว่าการเลี้ยงโดยใช้อาหารข้น

2. การใช้หญ้าแพงโกล่าหมักเลี้ยงโคเนื้อ

ผลการทดสอบพบว่า

โดยทำการเลี้ยงโคพันธุ์ตาก (จากช่วงน้ำหนัก 280 - 408 กิโลกรัม) ด้วยหญ้าแพงโกล่าหมักที่มีโปรตีน 13.37% โดยวัตถุดิบเสริมด้วยอาหารขั้วที่มีโปรตีน 18% โดยวัตถุดิบ ในอัตราเสริม 1% ของน้ำหนักตัว พบว่าโคกินอาหารโดยรวมคิดเป็นวัตถุดิบได้เฉลี่ย 1.96% น้ำหนักตัว โดยกินหญ้าแพงโกล่าหมักคิดเป็นวัตถุดิบได้ประมาณ 1.14% ของน้ำหนักตัว โคมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 1005 กรัม/ตัว/วัน คิดเป็นต้นทุนค่าอาหารเฉลี่ยเท่ากับ 3,421 บาท/ตัว หรือเท่ากับ 26.72 บาท/กิโลกรัม

ผลการศึกษาวิจัยด้านพืชอาหารสัตว์

การดำเนินงานวิจัยด้านพืชอาหารสัตว์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ให้ได้พืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละสภาพพื้นที่ และหาวิธีการจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง และคุณภาพดี

ปีงบประมาณ 2546 โครงการวิจัยพืชอาหารสัตว์ ดำเนินการวิจัยตามทิศทางที่ 1 การวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม แผนงานที่ 2 การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการมูลค่าเพิ่ม หัวข้อวิจัยที่ 2 การวิจัยเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพวิธีการผลิต ลดต้นทุน และลดการสูญเสีย มีโครงการวิจัย 14 เรื่อง และงานทดสอบเทคโนโลยี 9 เรื่อง ดังนี้

โครงการวิจัย

1. ผลของการให้น้ำในปริมาณต่างๆที่มีต่อผลผลิตและคุณค่าทางอาหารของถั่วไมยรา
2. การปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตของหญ้าเนเปียร์แควโดยการผสมเปิด(1)องค์ประกอบทางเคมีและผลผลิตของรุ่นลูกชั่วที่ 1 (F1) ที่ได้จากการผสมเปิดหญ้าเนเปียร์แคว
3. ผลของช่วงเวลาในการตัดและอัตราปุ๋ยไนโตรเจนที่มีต่อผลผลิตและคุณค่าทางอาหารของหญ้าเนเปียร์แควภายใต้การจัดการแบบประณีต
4. การวิจัยและทดสอบพันธุ์ถั่วอาหารสัตว์ 5 ชนิด ที่ปลูกภายหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูฝนบริเวณพื้นที่จังหวัดสระแก้ว
5. ผลของการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์หญ้าชิกแนล 5 สายพันธุ์
6. วิธีการทำลายการพักตัวที่เกิดจากเปลือกหุ้มเมล็ดแข็งของเมล็ดพันธุ์ถั่วอาหารสัตว์เขตร้อนบางชนิด
7. ผลของวิธีการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราต่างๆกัน ที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าแพงโกล่าในที่ลุ่มในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย
8. ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าแพงโกล่าที่ปลูกด้วยอัตราท่อนพันธุ์ที่แตกต่างกันในพื้นที่ลุ่มบริเวณจังหวัดสุโขทัย
9. ผลของปริมาณน้ำและระยะเวลาการให้น้ำที่มีต่อผลผลิตของหญ้าแพงโกล่า
10. ผลของความสูงในการตัดต้นหญ้าก่อนออกดอกที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์หญ้าอะตราดัม
11. อิทธิพลของระยะปลูกและอัตราท่อนพันธุ์ที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าแพงโกล่าในที่ดอนของจังหวัดสุโขทัย
12. อิทธิพลของพันธุ์และอายุการตัดที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพของหญ้าแห้ง

13. การใช้หญ้าหว่ายข้อเลี้ยงวัวชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช (1) ผลของระยะการตัดและอัตราปุ๋ยไนโตรเจนที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพหญ้าหว่ายข้อ
14. ผลของปุ๋ยฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมที่มีต่อผลผลิตและคุณค่าทางอาหารของหญ้าชิกแนลเลื่อย

งานทดสอบเทคโนโลยี

1. ทดสอบผลผลิตและต้นทุนการผลิตถั่วขาวเคดในพื้นที่เขตชลประทานจ.ชัยนาท
2. ทดสอบการผลิตและต้นทุนการผลิตหญ้าซีดาเรียสายพันธุ์ CPI 15899
3. การทดสอบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วท่าพระสไตโล
4. การศึกษาเบื้องต้นของคุณภาพอาหารหยาบที่มีต่อการกินได้ของลูกโคนม
5. การศึกษาเบื้องต้นของวันเริ่มปลูกที่มีต่อผลผลิตของถั่วขาวเคด
6. ทดสอบต้นทุนและผลตอบแทนการจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงแบบปรานีต
7. การทดสอบต้นทุนและผลตอบแทนการหญ้าเนเปียร์เพื่อผลิตหญ้าหมัก
8. การทดสอบเทคโนโลยีการใช้ใบกระถินสดและกากน้ำตาลในการทำหญ้าเนเปียร์หมัก
9. การจัดการแปลงหญ้าชิกแนลเลื่อยแบบปรานีตในชุดดินบ้านทอน

ผลงานวิจัยที่เผยแพร่และตีพิมพ์ในปี 2546

ปี 2546 มีผลงานวิจัยด้านพืชอาหารสัตว์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ 16 เรื่อง สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษากระถินพันธุ์ด้านทานเพลี้ยไก่อ้า(ก)ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า กระถิน 3 สายพันธุ์ คือ *Leucaena pallida* CQ3439 *Leucaena diversifolia* 46568 และ *Leucaena leucocephala* K376 มีความต้านทานต่อการถูกทำลายของเพลี้ยไก่อ้าสูงสุด

2. การศึกษากระถินพันธุ์ด้านทานเพลี้ยไก่อ้า(ข)ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัยพบว่า กระถินสายพันธุ์ *Leucaena leucocephala* cv.K584*K636 มีความต้านทานต่อการถูกทำลายของเพลี้ยไก่อ้าสูง และให้ผลผลิตสูงสุดด้วย

3. การทดสอบและคัดเลือกพันธุ์หญ้าและถั่วอาหารสัตว์บริเวณพื้นที่ดินเสื่อมโทรมตำบลเขาชะงุ้ม จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัยพบว่า หญ้าอะตราตัม หญ้าพลีแคทูลัม และหญ้างัมบ้า ให้ผลผลิตสูงกว่าหญ้าพันธุ์อื่นๆ และถั่วท่าพระสไตโลให้ผลผลิตสูงกว่าถั่วพันธุ์อื่นๆ

4. อิทธิพลของระยะปลูกที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าเนเปียร์ 3 สายพันธุ์ ในจังหวัดนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า ระยะปลูก 25X50, 50X50, 50X75 และ 75X75 เซนติเมตร ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิตหญ้า และพบว่าหญ้าเนเปียร์ธรรมดา และหญ้าเนเปียร์แคระ ให้ผลผลิตสูงกว่าหญ้าเนเปียร์ยักษ์

5. การทดสอบและสาธิตการจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงแบบปราณีตในฟาร์มโคนมของเกษตรกรรายย่อย

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีความพอใจต่อการปลูกหญ้ากินนีสีม่วงแบบปราณีตเลี้ยงโคนม โดยพื้นที่ 0.6 ไร่ สามารถใช้เลี้ยงโคนมได้ 1 ตัว

6. การศึกษาธาตุอาหารพืชที่มีต่อผลผลิตและความเข้มข้นของธาตุอาหารของหญ้ากินนีสีม่วงในชุดดินหุบกระพง

ผลการวิจัยพบว่า การปลูกหญ้ากินนีสีม่วงในชุดดินหุบกระพง หญ้าจะตอบสนองต่อการขาดธาตุไนโตรเจนอย่างรุนแรง และการปลูกหญ้ากินนีสีม่วงในชุดดินหุบกระพงควรมีการใส่ปุ๋ยไนโตรเจน 16 กิโลกรัมไนโตรเจนต่อไร่

7. อิทธิพลของปุ๋ยคอกและปุ๋ยไนโตรเจนต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้ากินนีสีม่วงในชุดดินหุบกระพง

ผลการวิจัยพบว่า การปลูกหญ้ากินนีสีม่วงในชุดดินหุบกระพงควรใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 4 ตันต่อไร่ ร่วมกับการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนอัตรา 40 กิโลกรัมไนโตรเจนต่อไร่ต่อปี

8. ผลของระยะปลูกที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าชิกแนลเลื่อย 2 สาย พันธุ์ในชุดดินระแงะ

ผลการวิจัยพบว่า การปลูกหญ้าชิกแนลเลื่อยที่ระยะ 25X25 เซนติเมตร ให้ผลผลิตสูงกว่าปลูกที่ระยะ 50X50 และ 50X75 เซนติเมตร และพบว่าหญ้าชิกแนลเลื่อยให้ผลผลิตสูงกว่าหญ้าชิกแนลเลื่อย CIAT26427

9. อิทธิพลของอายุและความสูงในการตัดที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของถั่วท่าพระสโตโลในชุดดินบ้านทอน

ผลการวิจัยพบว่า ถั่วท่าพระสโตโลที่ตัดทุกๆ 50 วัน ที่ระดับความสูง 20 เซนติเมตร ให้ผลผลิตสูงและคุณค่าทางอาหารสูงกว่าการตัดที่อายุและความสูงอื่นๆ

10. ผลของระยะเวลาการตัดและระดับความสูงของการตัดที่มีต่อผลผลิตและคุณค่าทางอาหารของหญ้าซีดาเรียสายพันธุ์ CPI15899 ในเขตชลประทาน

ผลการวิจัยพบว่า การตัดหญ้าทุกๆ 30 วัน ที่ระดับความสูง 5-10 เซนติเมตร หญ้าซีดาเรียจะให้ผลผลิตและคุณภาพดีที่สุด

11. การศึกษาความต้องการใช้น้ำของพืชอาหารสัตว์

ผลการวิจัยพบว่า หญ้าลูซี่ กินนีสีม่วง กัมบ้า และเนเปียร์แคระ มีปริมาณน้ำที่พืชใช้ตลอดฤดูกาลสูงกว่าถั่วอามาด้า ถั่วเซนโตร และถั่วท่าพระสไตโล

12. การศึกษาถั่วลิสงเถาเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์(7)ผลของระยะปลูกและระยะตัดที่มีต่อผลผลิตพืชอาหารสัตว์ของถั่วลิสงเถาสายพันธุ์อมาริลโล

ผลการวิจัยพบว่า การปลูกถั่วลิสงเถาที่ระยะ 25X25, 25X50 และ 50X50 เซนติเมตร และการตัดที่อายุ 60+60+60 วัน, 90+90 วัน และ 180+60 วัน ไม่มีผลต่อผลผลิตของถั่วลิสงเถาสายพันธุ์อมาริลโล

13. ผลผลิตและคุณค่าทางอาหารของข้าวโพดและข้าวฟ่างอาหารสัตว์ที่ระยะตัดเพื่อทำฟืนหมัก

ผลการวิจัยพบว่า ข้าวฟ่างสายพันธุ์การคำเหมาะสมสำหรับปลูกเพื่อใช้ทำฟืนหมัก

14. ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของข้าวฟ่าง 11 สายพันธุ์ที่ระยะการตัดต่างๆกัน

ผลการวิจัยพบว่า ข้าวฟ่างสายพันธุ์สุพรรณบุรี1 และอุทอง1 ให้ผลผลิตสูง และมีความหวานของน้ำตาลในลำต้นสูง เหมาะที่จะนำมาใช้ทำฟืนหมัก และพบว่าการตัดข้าวฟ่างสองครั้งที่อายุ 45 วัน และ 45 วัน ทำให้ได้โปรตีนค่อนข้างสูง

15. ผลของระยะเวลาตัดที่มีต่อผลผลิตถั่ว *Aeschynomene* spp. ในพื้นที่ลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ในพื้นที่ลุ่มดินเหนียวปนทราย ชุดดินสงขลา โสนชน (*Aeschynomene americana* cv.Lee และ *A. americana* cv.Glenn) ให้ผลผลิตสูง และการตัดทุกๆ 45 วันถั่วมีคุณค่าทางอาหารสัตว์สูงกว่าที่ตัดทุกๆ 60 วัน

16. การทดสอบข้าวฟ่างหวานเพื่อผลิตหญ้าหมัก

ผลการวิจัยพบว่า ข้าวฟ่างหวาน สายพันธุ์ Hi-sugar, Big sugar และ Sweet sorghum มีแนวโน้มให้ผลผลิตสูงกว่า พันธุ์สุพรรณบุรี1 และการตัดข้าวฟ่าง ที่อายุ 75 วัน มีแนวโน้มให้ผลผลิตและคุณภาพของหญ้าหมักคุณภาพดีกว่า ที่ตัดอายุ 45 และ 60 วัน

ผลการศึกษาวิจัยด้านโภชนะของอาหารสัตว์

ในปีงบประมาณ 2546 กองอาหารสัตว์ได้ดำเนินงานทางด้านคุณค่าทางอาหารสัตว์ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยด้านคุณค่าทางโภชนะของอาหารสัตว์

1.1 ดำเนินงานวิจัย 4 เรื่อง โดยเป็นโครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากปี 2545 จำนวน 3 เรื่อง โครงการใหม่ 1 เรื่อง ดังนี้

- การศึกษาปริมาณแร่ธาตุในพืชอาหารสัตว์
 - 1) หญ้าอาหารสัตว์ 2) ถั่วอาหารสัตว์ (ต่อเนื่อง)
- การศึกษาปริมาณสารพิษในพืชอาหารสัตว์ (ต่อเนื่อง)
- การประเมินสัดส่วนของโปรตีนในสัตว์เคี้ยวเอื้อง (ต่อเนื่อง)
- วิธีการทำลายการพักตัวที่เกิดจากเปลือกหุ้มเมล็ดแข็งของเมล็ดพันธุ์ถั่วอาหารสัตว์เขตร้อนบางชนิด

1.2 ผลการดำเนินงานศึกษาวิจัยที่เสร็จสิ้นในปี 2546 คือ เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่ละลายน้ำได้ (WSC) กับค่าความหวานของน้ำในต้นพืชอาหารสัตว์ ที่อายุต่างๆ กัน พบว่าหญ้าอาหารสัตว์มีปริมาณ WSC ประมาณ 3.02, 3.78, 4.65 และ 5.53 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักแห้ง ที่อายุ 30, 45, 60 และ 75 วันตามลำดับ ถั่วอาหารสัตว์มีปริมาณ WSC ประมาณ 3.54, 3.92, 4.93 และ 5.11 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักแห้ง ที่อายุ 45, 60, 90 และ 120 วัน ปริมาณ WSC จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุของพืชที่เพิ่มขึ้น ส่วนค่าความหวานของน้ำในต้นพืชวัดจากปริมาณน้ำตาลซูโครส โดยการตรวจค่า BRIX พบว่าหญ้าอาหารสัตว์มีค่า BRIX ประมาณ 4.8, 5.4, 6.5 และ 7.5 ที่อายุ 30, 45, 60 และ 75 วันตามลำดับ ส่วนถั่วอาหารสัตว์ ไม่สามารถบีบน้ำจากต้นเพื่อมาตรวจค่า BRIX ได้ ความสัมพันธ์ของค่า WSC กับค่า BRIX ในรูปสมการ linear regression ; $y = a + bx$

2. การวิเคราะห์อาหารสัตว์ กองอาหารสัตว์ได้ทำการวิเคราะห์ ตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ เพื่อสนับสนุนงานวิจัยของนักวิชาการของกองอาหารสัตว์และของหน่วยงานอื่น ที่ขอความร่วมมือรวมทั้งให้บริการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ให้แก่เกษตรกร

ตารางที่ 46 ผลการปฏิบัติงานวิเคราะห์อาหารสัตว์

กิจกรรม	จำนวนตัวอย่าง		สะสม (%)
	แผน	ผล	
วิเคราะห์เพื่อสนับสนุนงานวิจัย	1,244	2,614	210
บริการวิเคราะห์	1,500	1,752	117

3. บริการทางวิชาการ

3.1 ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องคำแนะนำ 3 ราย ในเรื่องเทคนิคการทำพืชหมัก และคุณค่าทางอาหารสัตว์ของวัตถุดิบอาหารสัตว์

3.2 ฝึกงานเรื่องเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์อาหารสัตว์และดิน ให้แก่นักศึกษา จำนวน 5 คน เป็นเวลา 2 เดือน

3.3 ฝึกอบรบหลักสูตร Animal Nutrition and Feed Analysis ให้แก่เจ้าหน้าที่จาก สธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 4 คน เป็นเวลา 1 เดือน

โครงการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กองอาหารสัตว์และคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ร่วมมือกันทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การคัดเลือกเชื้อแบคทีเรียชนิดที่ผลิตกรดแลคติกที่มีประสิทธิภาพในการทำถั่วอาหารสัตว์หมัก ตั้งแต่ ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน ทำศึกษาการในถั่วอาหารสัตว์ 3 ชนิด คือ ถั่วไมยรา ทำพระสไตโลและควาลเคด โดยใช้เชื้อแบคทีเรียชนิดที่ผลิตกรดแลคติกที่คัดแยก (isolate) มาจากพืชอาหารสัตว์หมักและวัตถุดิบหมัก ในปี 2546 ได้ตรวจสอบคุณภาพของถั่วไมยราหมักและถั่วทำพระสไตโลหมัก โดยการวัดค่ากรดแลคติก พบว่าพืชหมักที่มีใส่เชื้อแบคทีเรียและไม่ใส่เชื้อ ที่อายุการหมัก 21 วัน มีปริมาณกรดแลคติกใกล้เคียงกัน ในขณะที่มีกรดอะซิติกเกิดขึ้นมาก pH ของพืชหมักอยู่ในช่วง 3.8 – 4.0 ในส่วนของถั่วควาลเคดยังอยู่ในระหว่างการตรวจสอบปริมาณกรดแลคติก อะซิติก และบิวทีริก

โครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์

โครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ เริ่มดำเนินการโครงการตั้งแต่ปี 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรวบรวมพันธุ์กรรมพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ ประเมินคุณค่าทางอาหารเบื้องต้น และศึกษาการนำไปใช้ประโยชน์ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ทำให้ทราบแหล่งกระจายพันธุ์ของพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองชนิดต่างๆ ได้พันธุ์พืชที่เจริญได้ดีเฉพาะถิ่น สามารถนำมาพัฒนาพันธุ์เพื่อการเลี้ยงสัตว์และการอนุรักษ์พันธุ์ไม่ให้สูญหาย ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ ชุมชนท้องถิ่น เป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วงปี 2542 - 2546 ได้ทำการสำรวจและรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง จำนวน 1,296 ตัวอย่าง จำแนกได้ 266 species (ชนิด) โดยจัดอยู่ในวงศ์หญ้า 142 species วงศ์ถั่ว 85 species และวงศ์อื่นๆ 39 species นอกจากนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ เช่น ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ ลักษณะทางด้านการเกษตร สรีระวิทยาของพืชตลอดจนคุณค่าทางอาหาร และสารพิษ ของพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในเบื้องต้น พร้อมทั้งได้เผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เรื่อง พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองเล่ม 1 จัดนิทรรศการ และจัดทำสวนพรรณพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นครราชสีมา

จากการสำรวจ รวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในพื้นที่ต่างๆ ทั้งที่เป็นพื้นที่สาธารณะ สวนป่า พบว่ามีหลายพันธุ์ที่เป็นอาหารสัตว์โค กระบือ บางพันธุ์เป็นอาหารของสัตว์ป่า เช่น กวาง กระทิง และมีหลายพันธุ์ที่เป็นสมุนไพรตัวอย่าง ถั่วในสกุล *Desmodium spp.* เช่น ถั่วขางคันทนา (*Desmodium heterocarpon var. strigosum*) ขับพยาธิได้ทุกชนิด ถั่วหนูท้องขาว (*Desmodium styracifolium*) เกษตรกรภาคอีสานใช้เลี้ยงโคนม น้ำนมมีกลิ่นหอม นอกจากนี้ยังพบว่าบางพันธุ์สามารถขึ้นได้ดีในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดต่อการเจริญเติบโตของพืช ดังเช่น หญ้าในสกุลหญ้าปล้อง (*Hymenachne acutigluma*) เจริญเติบโตได้ดีทั้งในพื้นที่น้ำท่วมขังและที่ดอน สำหรับพื้นที่แห้งแล้งดินทรายปนลูกรัง หญ้าโขมก (*Andropogon chinensis*) เจริญเติบโตได้ดีและเกษตรกรใช้เลี้ยงกระบือ ส่วนหญ้าปากควาย (*Dactyloctenium aegyptium*) นอกจากเป็นอาหารโค กระบือ แล้ว ยังใช้เลี้ยงม้าได้ดีและเป็นสมุนไพร ตำสมสูตรา ฟอกทาแก้ปวด บวม อักเสบ

ในพื้นที่ภาคใต้ที่มีการแข่งขันวัชชน เกษตรกรใช้หญ้าพื้นเมืองหลายชนิดเลี้ยงวัวชน และมีตลาดซื้อขายหญ้าพื้นเมือง เช่น หญ้าหว่ายข้อ (*Hemarthria compressa*) ปี 2546 ในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริได้มีการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรทำไร่ทางพูน ต.ทางพูน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครศรีธรรมราช จำนวน 45 ราย ปลูกหญ้าหว่ายข้อเพื่อจำหน่ายในพื้นที่ 90 ไร่

ในปี 2547 ดำเนินการใน ต.ทางพูน เพิ่ม 10 ราย และในพื้นที่ ต.เชียรเขา อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครศรีธรรมราช อีกจำนวน 35 ราย รวมเป็น 45 ราย ในพื้นที่ 90 ไร่

ถั่วในสกุล *Flemingia* spp. พบมี 3 ชนิดที่กระจายหลายภาคของประเทศใช้เป็นอาหารโค กระบือ และแพะได้ดี จะเห็นว่าพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองหลายชนิดมีศักยภาพใช้เป็นอาหารสัตว์ได้ดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องมีการดำเนินการจัดทำโครงการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพันธุ์ ศึกษาการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองเพื่อการเลี้ยงสัตว์ในสภาพพื้นที่ต่างๆที่มีข้อจำกัด ทั้งสภาพที่มีน้ำท่วมขัง ดินเค็ม ดินกรด ดินทรายจัดหรือดินลูกรังที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และในสภาพที่มีร่มเงา เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด สามารถผลิตพืชอาหารสัตว์ในระบบการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานและเพื่อการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ต่อไป

งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

งานส่งเสริมการปศุสัตว์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ 2546

โครงการโคนมสวนจิตรลดา

หน่วยงานดำเนินการ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง

โครงการโคนมสวนจิตรลดา เป็นฟาร์มสาธิตในด้านการเลี้ยงดู และการจัดการฟาร์มโคนม ซึ่งปัจจุบันมีโคนมประมาณ 40 ตัว

ปี 2546 กองอาหารสัตว์ ได้เน้นให้มีการใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีในการเลี้ยงโคนม

ผลการดำเนินงาน

สนับสนุนเสบียงสัตว์ทั้งหมด 91,000 กิโลกรัม ประกอบด้วย

1 หญ้าแห้ง	45,400 กิโลกรัม
2 ถั่วแห้ง	45,600 กิโลกรัม

โครงการทัพบิมสยาม 03

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สระแก้ว

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่าย

ในปีเพาะปลูก 2545/46 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำนวน 50 ราย ปลูกหญ้าที่รายละ 2 ไร่ รวมพื้นที่ 100 ไร่ เกษตรกรทำสัญญาซื้อปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 จากศูนย์ฯ สระแก้วซึ่งจัดตั้งเป็นเงินทุนหมุนเวียน รายละ 50 กิโลกรัม รวมเป็น 2,500 กิโลกรัม คิดเป็นเงิน 21,250 บาท มีเกษตรกร 30 ราย สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์หญ้าที่ได้จำนวน 759 กิโลกรัม จากพื้นที่ 45 ไร่ จำหน่ายเมล็ดพันธุ์กิโลกรัมละ 60 บาท ได้รวมเงิน 45,540 บาท เมล็ดพันธุ์ทั้งหมดศูนย์ฯ สระแก้วเป็นผู้จำหน่ายโดยจำหน่ายให้กับสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมสอยดาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เพื่อนำไปจำหน่ายให้กับสมาชิกผู้เลี้ยงโคนม จากการติดตามพบว่าคณะกรรมการของกลุ่มฯ ไม่สามารถเรียกเก็บเงินค่าปุ๋ยคืนจากเกษตรกรได้ โดยให้เหตุผลว่า รายได้ไม่คุ้มกับการดำเนินงาน ไม่มีเงินเหลือพอส่งคืน ศูนย์ฯ สระแก้วได้ติดตามวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคกิจกรรมผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าที่จำหน่าย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เกษตรกร 50 ราย เป็นเกษตรกรรายใหม่ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์หญ้าที่ ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ จะได้อบรมติดตามให้คำแนะนำแล้วก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงทำให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์และพื้นที่การเก็บเกี่ยวต่ำกว่าเป้าหมาย

2. ช่วงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์นํ้ารูซี่ ซึ่งอยู่ในช่วงกลางเดือนธันวาคมนั้นจะตรงกับเวลาการเก็บเกี่ยวข้าวของเกษตรกร จึงเลือกที่จะเกี่ยวข้าวให้แล้วเสร็จก่อนจึงมาเก็บเกี่ยวนํ้ารูซี่ ซึ่งเมล็ดพันธุ์จะร่วงไปก่อนการเก็บเกี่ยวเกิน 60 เปอร์เซ็นต์

2. กิจกรรมการผลิตเสบียงสัตว์คุณภาพดี

ในปีเพาะปลูก 2545/46 ศูนย์ฯ สระแก้วได้ปรับปรุงพื้นที่แปลงหญ้าจำนวน 350 ไร่ สำหรับเป็นแหล่งอาหารสัตว์ของโค-กระบือของสมาชิก จำนวน 78 ราย มีโค-กระบือ รวมทั้งสิ้น 659 ตัว การดำเนินงานแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่ 250 ไร่ ปลูกถั่วท่าพระสโตไล หญ้าอะตราดัม และหญ้าไรดส์ ส่วนพื้นที่อีก 100 ไร่ เป็นป่าละเมาะไม่สามารถไถบุกเบิกและไม่มีแนวรั้วกัน จึงปรับปรุงเป็นทำเลเลี้ยงสัตว์ โดยใช้พืชตระกูลถั่วปลูกร่วมกับหญ้าธรรมชาติ จากการติดตามสูตรผลิตพบว่าเกษตรกรจะมีเสบียงสัตว์ในรูปของพืชอาหารสัตว์สดจากทั้ง 2 แปลง พื้นที่ใช้ประโยชน์ได้จำนวน 300 ไร่ ประมาณ 565,000 กิโลกรัม

จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1. จำนวนโค-กระบือ ของเกษตรกรมีจำนวนมากไม่สามารถควบคุมการเข้าใช้ประโยชน์จากแปลงหญ้าได้อย่างมีระบบ ถึงแม้ว่าจะแก้ไขโดยการตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้านคอยควบคุมแล้วก็ตาม

2. มีการบุกรุกโดยการตัดรั้วลดทอนเพื่อนำสัตว์จากหมู่บ้านอื่นเข้ามาปล่อยในแปลงหญ้า เป็นสาเหตุให้แปลงหญ้าต้องปลูกใหม่ทุกปี

แนวทางแก้ไขในปีงบประมาณ 2546/47

1. ในฤดูปลูก 2546/47 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มเพื่อควบคุมการแจกจ่ายการผลิตและทำสัญญาสมาชิกทุกรายที่มีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์จะต้องส่งเงินค่าปุ๋ยคอก โดยคณะกรรมการกลุ่มจะเป็นผู้ดำเนินการหักเงินเมื่อได้รับค่าเมล็ดพันธุ์จากทางราชการ

2. ในกรณีที่สมาชิกเก็บเมล็ดพันธุ์ได้น้อย คณะกรรมการจะหักเงินค่าเมล็ดพันธุ์เพื่อคั่นกองทุนเป็นสัดส่วน แต่ทั้งนี้จะต้องไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์

โครงการหับทิมสยาม 05

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สระแก้ว

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ 2546 ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สระแก้วได้เข้าไปดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์พื้นที่ร่วมกับเกษตรกร และได้พบปัญหาของเกษตรกรเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาดังนี้

1. เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์น้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ
2. ขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ในช่วงฤดูแล้ง
3. อาหารข้นมีราคาแพง

จากปัญหาดังกล่าวที่พบ ทางศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สระแก้วได้ไปดำเนินการแก้ไขปัญหามาตรฐานรูปผลได้ดังนี้

1. คัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จำนวน 18 ราย ร่วมกิจกรรมการจัดการใช้ประโยชน์จากแปลงพืชอาหารสัตว์ รวมพื้นที่ 44 ไร่
2. สนับสนุนเครื่องจักรกลในการไถเตรียมพื้นที่สำหรับเกษตรกร
3. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ทั้งสิ้น 120 กิโลกรัม ดังนี้
 - หญ้ากินนีสีม่วง 4 กิโลกรัม
 - หญ้าอะตราดัม 8 กิโลกรัม
 - หญ้าไรดส์ 5 กิโลกรัม
 - ถั่วคาวาลเคด 75 กิโลกรัม
 - ถั่วพาระสไตโล 28 กิโลกรัม
4. สาธิตและสนับสนุนเกษตรกรผลิตเสบียงสัตว์ เพื่อสำรองไว้ใช้ในยามขาดแคลน จำนวน 18 รายๆ ละ 3,000 กิโลกรัม รวมทั้งสิ้น 54,000 กิโลกรัม
5. คัดเลือกฟาร์มเกษตรกร จำนวน 4 ฟาร์ม เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมแปลงหญ้าแบบปรานิต ฟาร์มละ 2 ไร่ รวมพื้นที่ 8 ไร่
6. ร่วมกับชุดคุ้มครองหมู่บ้านหับทิมสยาม 05 จัดทำแปลงผลิตเสบียงสัตว์ในพื้นที่ 30 ไร่ ได้เสบียงสัตว์ 54,000 กิโลกรัม

แนวทางการดำเนินงานในอนาคต

1. ปรับปรุงบำรุงรักษาแปลงหญ้าเดิมให้คงสภาพและสามารถจัดการการใช้ประโยชน์ให้ยั่งยืนต่อไป
2. ขยายผลการสาธิตการจัดการแปลงหญ้าแบบปรานิตให้เพิ่มมากขึ้น
3. สนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรนอกภาคปศุสัตว์ เข้าร่วมโครงการผลิตเสบียงสัตว์เพื่อการจำหน่าย

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน สถานีพัฒนาอาหารสัตว์สกลนคร และศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ขอนแก่น

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินงานวิจัย 3 เรื่อง คือ

1. การทดสอบการให้อาหารไก่วงพ่อแม่พันธุ์ในระดับเกษตรกร ดำเนินการได้ 100 % อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การทดสอบการให้อาหารไก่วงที่ช่วงอายุต่างๆ ในระดับเกษตรกร ดำเนินการได้ 50 %
3. การศึกษาการเลี้ยงและการจัดการด้านอาหารโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดสกลนคร ดำเนินการได้ 100 % อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการผลิตอาหารช้างสำคัญ

หน่วยงานดำเนินงาน สถานีพัฒนาอาหารสัตว์สกลนคร

ผลการดำเนินงาน

ส่งมอบพืชอาหารสัตว์สำหรับช้างสำคัญ จำนวน 4 เชือก ณ โรงช้างต้น พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 2 รายการคือ

1. หญ้ามอริซัส จำนวน 40,750 กิโลกรัม
2. กัลย จำนวน 708 ต้น

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เพชรบุรี

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินงานวิจัย 1 เรื่องคือ การจัดการให้อาหารลูกโคนมเพศเมียระยะแรกเกิดถึงผสมพันธุ์ครั้งแรก อยู่ระหว่างดำเนินการทดลอง ดำเนินการได้ 72 %

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สุราษฎร์ธานี

ผลการดำเนินงาน

1. การปลูกพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองเพื่อการจำหน่าย (หญ้าหว่ายข้อ ; *Hemarthria compressa*) โดยจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรทำไร่ทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปลูกหญ้าหว่ายข้อเพื่อการจำหน่าย มีสมาชิก 45 ราย พื้นที่ 90 ไร่ ปัจจุบันที่สนับสนุนประกอบด้วย ปุ๋ยรองพื้นสูตร 15-15-15 รายละ 1 กระสอบ ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) รายละ 2 กระสอบ และอุปกรณ์การให้น้ำขนาดเล็ก รายละ 1 ชุด จากมติในที่ประชุมกลุ่มให้สมาชิกชำระเงิน เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มรายละ 5,000 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระทุกปี ๆ ละ 300 บาท (200 บาท เป็นค่าปัจจัยที่ให้การสนับสนุน และ 100 บาท เป็นเงินออมทรัพย์) ในขณะนี้ กลุ่มมีเงินหมุนเวียน จำนวน 6,900 บาท แต่ให้สมาชิกกู้ยืม 5,000 บาท คงเหลือเงิน 1,900 บาท

2. การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่าย (หญ้าปลั้แควตุลัม ; *Paspalum plicatulum*) จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรทำไร่ร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อผลิตเมล็ดหญ้าปลั้แควตุลัมเพื่อการจำหน่าย มีสมาชิก 35 ราย พื้นที่ 70 ไร่ ปัจจุบันที่สนับสนุนประกอบด้วย ปุ๋ยรองพื้นสูตร 15-15-15 รายละ 2 กระสอบ ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) รายละ 1 กระสอบ และอุปกรณ์การให้น้ำขนาดเล็ก รายละ 1 ชุด และเมล็ดหญ้าปลั้แควตุลัม รายละ 4 กิโลกรัม จากมติในที่ประชุมกลุ่ม ให้สมาชิกชำระเงิน เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มรายละ 5,200 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระทุกเดือนๆ ละ 70 บาท (50 บาท เป็นค่าปัจจัยที่ให้การสนับสนุน และ 20 บาท เป็นเงินออมทรัพย์) ในขณะนี้กลุ่มมีเงินหมุนเวียน จำนวน 4,000 บาท

ส่วนผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับจากการดำเนินการกิจกรรมนี้ พบว่า มี 3 ราย ที่เก็บเมล็ดและขายได้แล้วรวมจำนวน 345 กิโลกรัมๆ ละ 90 บาท คิดเป็นเงิน 31,050 บาท ส่วนอีก 1 ราย เก็บเมล็ดได้แล้วจำนวน 50 กิโลกรัม อยู่ระหว่างรอจำหน่าย สำหรับรายอื่นๆ ที่เหลือส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องหวานเมล็ดไปแล้ว เมล็ดไม่งอก น้ำท่วมแปลงขณะหวาน และไม่มีเวลามากพอในการจัดการแปลงหญ้า

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ในราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

1. งานค้นคว้าวิจัย

ดำเนินงานวิจัย 2 เรื่อง คือ

- 1.1 การทดสอบการใช้กากเนื้อในเมล็ดปาล์มระดับสูงในสูตรอาหารขุนเปิดเทศสายพันธุ์กบินทร์บุรี ดำเนินการได้ 82 % อยู่ระหว่างการเขียนรายงานผลการทดลอง
- 1.2 การศึกษากากปาล์มน้ำมันจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (6) การใช้ในรูปอาหารผสมเสร็จที่มีระดับโปรตีนต่างกันเลี้ยงแพะเนื้อ ดำเนินการได้ 44 %

2. งานพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ในศูนย์ศึกษาฯ

- 2.1 สาริตถการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงหญ้าชิกแนลเลี้ยงแพะนม ดำเนินการได้ 50 %
- 2.2 สาริตถเทคโนโลยีการจัดการพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ดินเปรี้ยว ดำเนินการได้ 50 %
- 2.3 สาริตถพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ดำเนินการได้ 50 %

3. งานวิเคราะห์อาหารสัตว์

- บริการวิเคราะห์อาหารสัตว์ 237 ตัวอย่าง 666 ราย
- เตรียมน้ำยามาตรฐาน 484 ลิตร

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์บริเวณรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ในราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

- เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 11 ฟาร์ม จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ 12 ไร่
- ฝึกอบรมเกษตรกร 1 รุ่น
- ให้คำแนะนำด้านการจัดการด้านอาหารสัตว์ 24 ครั้ง

โครงการพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ในราฐิวาส

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 บำรุงรักษาแปลงหญ้าเดิมพื้นที่ 190 ไร่

1. แปลงสำหรับการตัดให้สัตว์กินและการผลิตเสบียงสัตว์(หญ้าแห้ง)พื้นที่ 50 ไร่
 - เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของโครงการ จำนวน 30 ราย เข้าใช้ประโยชน์จากแปลงหญ้า โดยการตัดหญ้าสดไปเลี้ยงสัตว์ จำนวน 113,500 กิโลกรัม มูลค่าหญ้าสด (ราคากรมปศุสัตว์ กิโลกรัมละ 0.30 บาท) เป็นเงิน 34,050 บาท
 - สนับสนุนหญ้าสดแก่โครงการต่างๆ จำนวน 10,000 กิโลกรัม
2. แปลงสำหรับปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็ม พื้นที่ 140 ไร่
 - แบ่งแปลงเป็นแปลงย่อย 5 แปลง และปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็มแบบหมุนเวียน จำนวนสัตว์ 150 ตัว

กิจกรรมที่ 2 จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์สวนครัว เกษตรกร 37 ราย พื้นที่ 56 ไร่

1. ให้คำแนะนำด้านการจัดการแปลงหญ้า แก่สมาชิกของโครงการฯ 44 ราย โดยจัดสรรพื้นที่ให้รายละ 1.5 ไร่ เพื่อปลูกสร้างแปลงหญ้าสำหรับใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่ 3 สนับสนุนเกษตรกรผลิตหญ้าหมักจำหน่าย

1. คัดเลือกเกษตรกร 5 ราย โดยใช้แปลงพืชอาหารสัตว์สวนครัว พื้นที่ 7.5 ไร่ เพื่อทำการผลิตหญ้าหมักจำหน่าย ผลิตได้ 10,000 กิโลกรัม

กิจกรรมที่ 4 ส่งเสริมการเลี้ยงโคขุน

1. จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน โดยคัดเลือกเกษตรกร 5 ราย เลี้ยงโคเพศผู้ที่เกิดในฝูงโคแม่พันธุ์ของโครงการฯ รายละ 2 ตัว ทำการขุนโคเพื่อจำหน่าย รายได้จากการจำหน่ายโคขุน 115,350 บาท โดยเกษตรกรจำหน่ายโคขุนแบบเหมาตัว หรือประมาณกิโลกรัมละ 50 บาท

**โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมบริเวณรอบๆ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์
(กิจกรรมการจัดทำแปลงหญ้าสาธิต)**

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

ในปัจจุบันเกษตรกรบ้านเขาคันหยง หมู่ที่ 4 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เป็นหมู่บ้านบริวารของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง มีการตื่นตัวในการเลี้ยงปศุสัตว์เป็นอาชีพเสริม โดยเฉพาะนม มีการเลี้ยงเพิ่มมากขึ้น ปัญหาที่ตามมาคือขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ โดยเฉพาะในหน้าแล้ง และช่วงน้ำท่วม ซึ่งเกิดภาวะขาดแคลนพืชอาหารสัตว์แทบทุกปี ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนมส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากแปลงหญ้าธรรมชาติ และมีเกษตรกรบางรายจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ แต่พืชอาหารสัตว์ที่เกษตรกรปลูกมีปริมาณและคุณภาพต่ำ เพื่อให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในการจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์และการสำรองเสบียงสัตว์ไว้ใช้ในยามขาดแคลนซึ่งจะทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนมมีรายได้เพิ่มขึ้น ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาสจึงได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรในหมู่บ้านเขาคันหยง และบริเวณใกล้เคียงได้ใช้ประโยชน์จากแปลงพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดี โดยคัดเลือกเกษตรกรจำนวน 12 ราย จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์พื้นที่ 20 ไร่ ผูกอบรมเกษตรกร 1 ไร่ 20 ราย และให้คำแนะนำด้านการจัดการด้านอาหารสัตว์ 23 ครั้ง

**โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ
(กิจกรรมปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์)**

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

สืบเนื่องจากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงให้จังหวัดนราธิวาสจัดหาพื้นที่เพื่อจัดทำฟาร์มสาธิตตามพระราชดำริ จำนวน 200 ไร่ สำหรับให้เกษตรกรและประชาชนที่สนใจโดยทั่วไปเข้ารับการฝึกอาชีพการเกษตรและมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหาร เป็นสถานที่ศึกษาวิจัยทดลองด้านอาชีพการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาสได้ส่งเสริมปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์รวมทั้งการจัดการและการใช้ประโยชน์ โดยจัดทำแปลงกระถิน พื้นที่ 5 ไร่ ปรับปรุงแปลงหญ้าเดิม พื้นที่ 20 ไร่ ที่โคกบาหมาบือชา หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส และให้คำแนะนำด้านการจัดการด้านอาหารสัตว์ 27 ครั้ง

โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ

รายงานความก้าวหน้า ปีงบประมาณ 2546
โครงการความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์กับ JICA

โครงการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(Pasture Seed Production Development Project in Northeast Thailand)

โครงการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 โดยความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น มีความก้าวหน้าของกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาเทคนิคการประเมินและคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์บางชนิดที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์

- ❖ ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นและนักวิจัยร่วมโครงการ ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือสำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์ จำนวน 4 รายการ ดังนี้
 - คู่มือการประเมินแหล่งพันธุกรรมของพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในประเทศไทย (85%)
 - คู่มือทดสอบการปรับตัวในพื้นที่ต่างๆ ของพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในประเทศไทย (60%)
 - คู่มือทดสอบลักษณะเฉพาะของพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในประเทศไทย (40%)
 - คู่มือวิธีการปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในประเทศไทย (40%)
- ❖ การคัดเลือกพันธุ์หญ้ารัฐซี่ (*Brachiaria ruziziensis*) ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา ขณะนี้ได้สายพันธุ์มาตรฐานของพันธุ์หญ้ารัฐซี่แล้ว และพันธุ์ที่คัดเลือกได้ 51 โคลน ได้ดำเนินการผสมข้ามแบบ polycross
- ❖ การคัดเลือกพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วง (*Panicum maximum*) ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ขอนแก่น ปัจจุบันได้มีการคัดเลือกต้นที่จะใช้เป็นสายพันธุ์มาตรฐานไว้แล้ว ขณะเดียวกันก็ดำเนินการทดสอบรุ่นลูกของ 9 โคลน ที่คัดเลือกได้
- ❖ การคัดเลือกพันธุ์ถั่วพะลิด (*Stylosanthes guianensis*) ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ขอนแก่น ดำเนินการแล้ว 90 % โดยได้พันธุ์มาตรฐานแล้ว และอยู่ในระหว่างการทดสอบ performance test เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำหนักแห้งสูง และมีลักษณะต้านทานโรคแอนแทรกคโนส
- ❖ การคัดเลือกพันธุ์ถั่วฮามาต้า (*Stylosanthes hamata*) ดำเนินการที่สถานีพัฒนาอาหารสัตว์มหาสารคาม ดำเนินการแล้ว 90 % โดยได้พันธุ์มาตรฐานแล้ว และอยู่ในระหว่างการทดสอบ performance test เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำหนักแห้งสูง และมีลักษณะต้านทานโรคแอนแทรกคโนส

- ❖ การคัดเลือกพันธุ์ถั่วคาวาลเคด (*Centrosema pascuorum*) ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา พบว่า มีปัญหาเรื่องโรคซึ่งเกิดจากไวรัสชนิด Peanut strip virus และพืชมีความแปรปรวนของลักษณะด้านทานโรคน้อยมาก ดังนั้น จึงทำการทดสอบรุ่นลูกที่ได้จากต้นแม่ จำนวน 12 ต้น
- ❖ ได้จัดทำแผนการปรับปรุงพืชอาหารสัตว์ในประเทศไทยแล้ว โดยมีพันธุ์พืชอาหารสัตว์เป้าหมายจำนวน 3 พันธุ์ คือ ถั่วท่าพระสโตโล ถั่วฮามาต้า และหญ้ารูซี่

กิจกรรมที่ 2 พัฒนาเทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์และปรับปรุงเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์หลังเก็บเกี่ยวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ระดับเมล็ดพันธุ์ขยายและจำหน่าย กิจกรรมมีความก้าวหน้าดังนี้

- ❖ นักวิจัยร่วมได้ศึกษาอิทธิพลของอายุการตัด วันปลูกและการให้น้ำที่มีผลต่อผลผลิตเมล็ดของหญ้าซิกแนล (*Brachiaria brizanta* CIAT 6780) ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ขอนแก่น ขณะนี้ได้ดำเนินการเฉลี่ย (90 %)
- ❖ ศึกษาผลของการให้น้ำที่มีผลต่อผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์หญ้าซิกแนล ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครราชสีมา (90 %)
- ❖ ศึกษาผลของเทคนิคการปลูกที่มีต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด (70%)
- ❖ ศึกษาการทำลายระยะพักตัวของเมล็ดถั่วอาหารสัตว์โดยวิธีการต่างๆ และศึกษาวิธีการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 5 ชนิด (เฉลี่ย 80%)
- ❖ ศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์โดยการใช้เครื่องเก็บเกี่ยวแบบง่ายๆ เช่น เครื่อง sweeper และปรับปรุงเครื่องมือทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ถั่วอาหารสัตว์ 5 ชนิด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (100%)
- ❖ จัดทำคู่มือการขยายเมล็ดพันธุ์ FS , RS และ CS
- ❖ จัดทำแผนระบบการตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของประเทศไทย (70%)

กิจกรรมที่ 3 พัฒนาเทคนิคการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

- ❖ ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นและนักวิจัยร่วม ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือต่างๆ ดังนี้
 - การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ตามมาตรฐาน ISTA (100%)
 - คู่มือการตรวจแปลง (100%)
 - คู่มือ Post-control test (40%)
- ❖ จัดฝึกอบรมการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อเดือนมีนาคม 2546
- ❖ จัดฝึกอบรมการตรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแปลงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จำนวน 2 รุ่น เมื่อเดือนตุลาคม 2545
- ❖ จัดทำมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกรมปศุสัตว์ (100%)

กิจกรรมที่ 4 ปรับปรุงเทคนิคการผลิต การแปรรูปและการใช้พืชอาหารสัตว์

- ❖ ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นและนักวิจัยร่วมได้ออกแบบและทดสอบแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสำรวจฟาร์มโคนมในจังหวัดขอนแก่นเพื่อศึกษาสถานะการผลิต การจัดการและการใช้ประโยชน์ของพืชอาหารสัตว์สำหรับเลี้ยงโคนมซึ่งได้ดำเนินการสำรวจเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้จัดทำรายงานการสำรวจฉบับร่างซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนักวิจัยร่วมของกิจกรรมนี้แล้ว
- ❖ ได้พัฒนาต้นแบบโรงตากพืชอาหารสัตว์ให้เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อย และได้ถ่ายทอดเทคนิคการทำพืชแห้งโดยใช้โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีโครงสร้างทำจากไม้ไผ่ ให้แก่เกษตรกรกลุ่มผู้ผลิตพืชอาหารสัตว์
- ❖ ขยายผลการใช้ press roller เพื่อพัฒนาต้นกล้าของพืชอาหารสัตว์ ไปสู่เกษตรกร
- ❖ ทดสอบเทคนิคการผลิตถั่วท่าพระสไตโลหมักโดยใช้สารเสริมเพื่อเพิ่มคุณภาพการหมัก เพื่อถ่ายทอดสู่เกษตรกรต่อไป
- ❖ จัดทำคู่มือการผลิต การจัดการและการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์ระดับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร
- ❖ จัดทำคู่มือเทคนิคการทำพืชหมักพืชแห้งระดับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

รายงานความก้าวหน้า ปี 2546

โครงการความร่วมมือวิจัยการเกษตรระหว่างกรมปศุสัตว์กับ JIRCAS
Collaborative Research between Department of Livestock
Development (DLD) and Japan International Research center for
Agricultural Science (JIRCAS)

ความเป็นมา

ศูนย์วิจัยการเกษตรนานาชาติแห่งประเทศไทย (JIRCAS) ได้ทำสัญญาความร่วมมือกับกรมปศุสัตว์ทำการวิจัยร่วมกันด้านอาหารสัตว์และพืชอาหารสัตว์ เมื่อเดือนกันยายน 2537 โดยกรมปศุสัตว์ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่นเป็นหน่วยงานของกรมฯ ที่ร่วมโครงการโดยมีสำนักงานของ JIRCAS ตั้งอยู่ในบริเวณของศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น

โครงการที่อยู่ในระหว่างดำเนินการในปี 2546

ประกอบด้วย 2 โครงการ ดังนี้

1. Nutritional evaluation and utilization of forage crops resistant to water stress as cattle feed
 - Evaluation of nutrient characterization and silage preparation of wild relatives of sugarcane and *Erianthus* spp.
 - Nutritive value of Sugarcane, Rice straw and Brewery waste mixed silage
2. Improvement of feeding management practices of dairy cattle
 - Evaluation of regionally available feed resources or forage crops resistant to water stress based on metabolism experiments for nutrients.
 - Survey on feeding management and nutritional status of farm beef cattle

โครงการพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อย (Livelihoods and Livestock System Project, LLSP)

หลักการและเหตุผล

โครงการพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อย (LLSP) เป็นโครงการร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์และ CIAT โดยกองอาหารสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ มี ดร. ฉายแสง ไม้แก้ว เป็นผู้ประสานโครงการ และคุณกานดา นาคมนี เป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) โครงการนี้ได้ดำเนินการวิจัยในประเทศกัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย จีน และเวียดนาม ในขณะที่ประเทศไทยจะร่วมโครงการในรูปผู้ดำเนินการฝึกอบรม เสริมสร้างความรู้ ความสามารถให้กับประเทศสมาชิกผู้ร่วมโครงการ โดยเฉพาะการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการวิจัย ทดสอบ และถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เป็นการค้าโดยเกษตรกร จนเป็นที่ยอมรับถึงความสำเร็จในการดำเนินการ

ผลการดำเนินการในปี 2546 ได้แก่

1. จัดฝึกอบรม “การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์” ให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกรจากประเทศเวียดนาม จำนวน 10 คน ดำเนินการที่สถานีพัฒนาอาหารสัตว์มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ระหว่างวันที่ 6 – 12 ตุลาคม 2546
2. ทดสอบประเมินพันธุ์ถั่วสโตด้านทานโรคแอนแทรกโนส ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นครราชสีมา
3. ทดสอบและประเมินพันธุ์ถั่วแลบแลบ เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นครราชสีมา
4. วิจัยร่วมกับเกษตรกรในด้านการใช้พืชอาหารสัตว์ ในฟาร์มโคนมและโคเนื้อ ในเขตจังหวัด นครราชสีมา
5. ทดสอบและประเมินพันธุ์หญ้าในสกุล *Brachiaria* spp. ร่วมกับหญ้าพันธุ์ Mulato
6. แปลเอกสารการวิจัยร่วมกับเกษตรกร เป็นภาษาไทยเพื่อเผยแพร่
7. จัดอบรมเรื่อง “Field gene bank” ให้แก่เจ้าหน้าที่จากประเทศ สปป.ลาว จำนวน 3 คน ระหว่างวันที่ 8 – 10 ธันวาคม 2546 ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นครราชสีมา

โครงการอื่น ๆ

โครงการธนาคารโค – กระบือ ปี 2546

หลักการและเหตุผล

โครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ เป็นโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการหนึ่งที่กรมปศุสัตว์ได้รับพระราชทานให้ดำเนินการ เนื่องจากการเสด็จพระราชดำเนินออกตรวจเยี่ยมราษฎรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว เมื่อปีพุทธศักราช 2522 ทรงทราบว่าราษฎรจำนวนมากขาดแคลนโค – กระบือ มาใช้แรงงานในราคาแพงมากและบางครั้ง เมื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรแล้วก็เกือบจะไม่ได้อะไรเลย เพราะต้องจ่ายเป็นค่าเช่าโค – กระบือ ไปเกือบหมด จึงได้ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งธนาคารโค – กระบือ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนให้มีโค – กระบือ ไว้ใช้แรงงานเป็นของตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนทั่วประเทศให้มี โค – กระบือ ไว้ใช้แรงงาน และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ธนาคารโค – กระบือ จะได้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนให้มีโอกาสได้เป็นเจ้าของโค – กระบือ เป็นของตนเองให้มากและกว้างขวางที่สุด เพื่อลดภาระที่เกษตรกรจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเช่าโค – กระบือ ใช้แรงงาน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 เห็นชอบให้นำโค – กระบือ ที่มีผู้บริจาคไปกักเลี้ยงไว้ที่ศูนย์/สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ประมาณ 1 เดือน เพื่อบำรุงเลี้ยงให้มีสภาพสมบูรณ์ กักตรวจโรค ถ่ายพยาธิ จัดวัคซีนและผสมพันธุ์ ก่อนนำไปให้เกษตรกร โดยค่าใช้จ่ายอาหารสัตว์ได้รับบริจาคโครงการธนาคารโค – กระบือ นั้น กองอาหารสัตว์ได้คัดเลือกสถานีพัฒนาอาหารสัตว์อุดรธานี และสถานีพัฒนาอาหารสัตว์บุรีรัมย์เข้าร่วมโครงการนี้ โดยปรับปรุงสถานที่ สร้างคอกพักสัตว์ จัดเตรียมแหล่งน้ำ และปรับปรุงแปลงหญ้าเพื่อให้สามารถเลี้ยงโค – กระบือได้ แห่งละ 400 ตัว ตลอดเวลาจนสิ้นสุดโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2545 – กันยายน 2546

งบประมาณ

สถานีพัฒนาอาหารสัตว์อุดรธานี งบประมาณ	507,713.60	บาท
สถานีพัฒนาอาหารสัตว์บุรีรัมย์ งบประมาณ	376,399.00	บาท

ตารางที่ 47 สรุปผลการปฏิบัติงานการเลี้ยงฟื้นฟูสภาพโค - กระบือ ของธนาคารโค - กระบือ
ณ วันที่ 30 กันยายน 2546

สถานี	สัตว์นำเข้าสถานี (ตัว)		สัตว์ตาย (ตัว)		ผลการจัดส่ง (ตัว)				คงเหลือ (ตัว)	
	โค	กระบือ	โค	กระบือ	โค		กระบือ		โค	กระบือ
					จังหวัด	จำนวน	จังหวัด	จำนวน		
อุดรธานี	906	809	11	44	ขอนแก่น	60	สกลนคร	5	431	61
					สกลนคร	90	เขียงราย	92		
					มหาสารคาม	12	หนองคาย	586		
					หนองคาย	177	อุดรธานี	21		
					อุดรธานี	75				
					หนองบัวลำภู	50				
					รวม	464	รวม	704		
บุรีรัมย์	1,225	890	15	59	มหาสารคาม	90	สุรินทร์	37	596	194
					ร้อยเอ็ด	90	ยโสธร	69		
					ยโสธร	60	ชัยภูมิ	80		
					ชัยภูมิ	58	ร้อยเอ็ด	155		
					สุรินทร์	184	มหาสารคาม	100		
					นครราชสีมา	23	สุรินทร์	156		
					บุรีรัมย์	109	สระแก้ว	40		
					รวม	614	รวม	637		
รวม	2,131	1,699	26	103	1,078		1,341		1,027	255

โครงการอื่นๆ

การจัดส่งหญ้าแห้งให้สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ (สทป.)

ปีงบประมาณ 2546 ใ้หมายการจัดหา 481,680 กก. งบประมาณการจัดหา 1,926,720 บาท
(ดังตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 ผลการจัดส่งหญ้าแห้งให้สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ ปีงบประมาณ 2546

หน่วยงาน สทป.	หน่วยจ่าย กองอาหารสัตว์	แผน (กิโลกรัม)	ผล (กิโลกรัม)	งบประมาณ (บาท)
1. ศูนย์ผลิตน้ำเชื้อพ่อโค พันธุ์โครงการหลวง อินทนนท์	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ลำปาง	70,080	70,080	280,320
2. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม เสียงไหม	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์แพร่	43,800	43,800	175,200
	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์สุโขทัย	30,000	30,000	120,000
3. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม สงขลา	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์สตูล	43,800	43,800	175,200
4. ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีการผสมเทียม (ท่าหลวง)	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์สุโขทัย	30,000	30,000	120,000
	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์พิจิตร	30,000	30,000	120,000
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีการย้ายฝาก ตัวอ่อน (ข้าบหวาย)	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์แพร่	117,000	117,000	468,000
	สถานีพัฒนาอาหารสัตว์สุโขทัย	117,000	117,000	468,000
	รวม	481,680	481,680	1,926,720

งานสารสนเทศของกองอาหารสัตว์

กองอาหารสัตว์ได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศของกองอาหารสัตว์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และสามารถเก็บข้อมูลไว้เป็นข้อมูลพื้นฐานได้ด้วยโปรแกรมระบบงานกองอาหารสัตว์อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ข้อมูลทาง Internet เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรและเป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้ที่สนใจในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับด้านอาหารสัตว์

กองอาหารสัตว์ได้ทำการเปลี่ยน URL : www.geocities.com/andddld เป็น www.dld.go.th/nutrition และเดิมในการทำ web site กองอาหารสัตว์ใช้โปรแกรม Frontpage ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นโปรแกรม Dreamweaver MX และได้เปลี่ยนแปลงหน้า Homepage ใหม่ให้สอดคล้องกับหน้า Homepage ของกรมปศุสัตว์ นอกจากนี้ทางกองอาหารสัตว์ได้ปรับปรุงเนื้อหาต่างๆ ของ web site ใหม่ ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 11 หัวข้อ ดังนี้

1. หัวข้อ “แนะนำกองอาหารสัตว์” มีจำนวนทั้งหมด 111 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย :

- 1.1 ประวัติ ภารกิจ มีจำนวน 16 หน้า
- 1.2 โครงสร้างองค์กร มีจำนวน 1 หน้า
- 1.3 สถานที่ตั้ง มีจำนวน 1 หน้า
- 1.4 คณะผู้บริหาร มีจำนวน 36 หน้า
- 1.5 แผนการปฏิบัติงาน 2547 มีจำนวน 21 หน้า
- 1.6 ข้อมูลพื้นฐานและสถิติ มีจำนวน 10 หน้า
- 1.7 ศูนย์/สถานีในสังกัด เบื้องต้นมีจำนวน 26 หน้า

2. หัวข้อ “ข้อมูลเผยแพร่” มีจำนวนทั้งหมด 240 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย :

- 2.1 ความรู้ด้านพืชอาหารสัตว์
 - 2.1.1 พันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย มีจำนวน 15 หน้า
 - 2.1.2 พันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในแต่ละสภาพพื้นที่ของประเทศไทย มีจำนวน 16 หน้า
 - 2.1.3 พันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองของประเทศไทย มีจำนวน 89 หน้า
- 2.2 ความรู้ด้านอาหารสัตว์ มีจำนวน 22 หน้า
- 2.3 ผลงานวิจัยกองอาหารสัตว์ มีจำนวน 12 หน้า
- 2.4 บทความวิชาการ มีจำนวน 82 หน้า
- 2.5 บทความย้อนงานวิจัย มีจำนวน 1 หน้า
- 2.6 เอกสารกองอาหารสัตว์ มีจำนวน 3 หน้า

3. หัวข้อ "บริการด้านอาหารสัตว์" มีจำนวนทั้งหมด 54 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย :
 - 3.1 ถาม-ตอบปัญหาอาหารสัตว์ มีจำนวน 26 หน้า
 - 3.2 บริการคำนวณสูตรอาหารสัตว์ มีจำนวน 17 หน้า
 - 3.3 บริการวิเคราะห์อาหารสัตว์ มีจำนวน 11 หน้า
4. หัวข้อ "ชมรมนักพิชอาหารสัตว์" มีจำนวน 27 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย :
 - 4.1 วารสารด้านพิชอาหารสัตว์
 - 4.2 เรื่องเกี่ยวกับชมรมฯ
 - 4.3 การสมัครสมาชิก
5. หัวข้อ "ชมรมผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ฯ" อยู่ในช่วงการรวบรวมข้อมูล
6. หัวข้อ "โครงการนาหญ้าฯ" มีจำนวนทั้งหมด 88 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย :
 - 6.1 ประวัติ มีจำนวน 1 หน้า
 - 6.2 ผลการปฏิบัติงาน มีจำนวน 1 หน้า
 - 6.3 กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเสบียงสัตว์ มีจำนวน 27 หน้า
 - 6.4 ลูกค้ำที่ซื้อเสบียงสัตว์ มีจำนวน 23 หน้า
 - 6.5 เงินทุนหมุนเวียน มีจำนวน 32 หน้า
 - 6.6 กิจกรรม มีจำนวน 4 หน้า
7. หัวข้อ "ข่าวประชาสัมพันธ์" มีจำนวนทั้งหมด 24 หน้า เนื้อหาประกอบด้วย :
 - 7.1 การจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ มีจำนวน 6 หน้า
 - 7.2 เเสบียงสัตว์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม มีจำนวน 1 หน้า
 - 7.3 ข่าวอื่นๆ ที่เกี่ยวกับด้านอาหารสัตว์ ในปีนี้มีทั้งหมด 17 เรื่อง
8. หัวข้อ "ความรู้พื้นฐานสำหรับ Call Center"
9. หัวข้อ "ข้อมูลของศูนย์ปฏิบัติการกรมปศุสัตว์ สำหรับนายกรัฐมนตรี (PMOC)"
ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการ
10. หัวข้อ "Downloads" เพื่อเกษตรกร ผู้สนใจ และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด สามารถ Downloads ไปใช้งานได้ที่ ประกอบด้วย :
 - 10.1 ไฟล์โปรแกรมระบบงานกองอาหารสัตว์
 - 10.2 ใบสั่งจองเมล็ดพันธุ์พิชอาหารสัตว์
 - 10.3 บทความของงานวิจัย(Abstract)

11. หัวข้อ "เว็บไซต์ที่น่าสนใจ"

รายละเอียดของข้อมูลแต่ละหัวข้อ สามารถดูได้ด้วยการ Click ในแต่ละหัวข้อนั้นๆ ข้อมูลเผยแพร่และไฟล์ Downloads ของกองอาหารสัตว์(รวมหน้า Homepage)มีจำนวนทั้งหมด 544 หน้า 33 ไฟล์ ใช้พื้นที่ทั้งหมด 58.9 Mb นอกจากนี้ กองอาหารสัตว์ยังมี E-mail Address สำหรับติดต่อสื่อสารกับเกษตรกร ผู้ที่สนใจ ได้ที่ E-mail Address : nutrition1@dld.go.th สำหรับหน่วยงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ ท่านสามารถติดต่อสื่อสารผ่าน E-mail ของแต่ละหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดในเอกสารเล่มนี้ในหัวข้อสถานที่ตั้งและเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของกองอาหารสัตว์ (ตารางที่ 1)